

vergadering **C344**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding

van 5 juli 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de relatie tussen armoede en de groeiende schuldenproblematiek – 3284 (2021-2022)	5
INTERPELLATIE van Freya Van den Bossche aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de luchtkwaliteit in woonzorgcentra – 46 (2021-2022)	12
VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wijzigingen in het interlandelijke adoptielandschap – 3329 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over wantoestanden bij interlandelijke adopties – 3457 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Suzy Wouters aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de herkomstlanden waarmee samengewerkt wordt bij interlandelijke adoptie – 3586 (2021-2022)	21
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over onlinetherapie voor jongeren – 3337 (2021-2022)	29
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over vaccins tegen windpokken – 3370 (2021-2022)	32
VRAAG OM UITLEG van Suzy Wouters aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het themarapport 'Gezinsinkomen en (kans)armoede' van het agentschap Opgroeien – 3300 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Maxim Veys aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het delen met de lokale besturen van de gegevens van kansarme gezinnen – 3306 (2021-2022)	35
VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijgende cijfers van het aantal coronabesmettingen en het eventueel toedienen van een tweede boostervaccin – 3431 (2021-2022)	41

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beleid met betrekking tot de schorsing van kinderdagverblijven – 3439 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over maatregelen op korte termijn om nieuwe incidenten in de kinderopvang te voorkomen in afwachting van het eindrapport – 3442 (2021-2022)	44
VRAAG OM UITLEG van Ann De Martelaer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het plots afsluiten van verschillende aanvragen van zorgtoeslag bij Zoë – 3472 (2021-2022)	54
VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over oneigenlijk gebruik van erkende capaciteit voor herstelverblijf – 3520 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Ann De Martelaer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over woonzorgcentra onder verhoogd toezicht – 3527 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Veerle Geerinckx aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebruik van aangemelde herstelverblijfplaatsen – 3573 (2021-2022)	61
VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van Oekraïense niet-begeleide minderjarige vluchtelingen – 3545 (2021-2022)	69
VRAAG OM UITLEG van Jan Laeremans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evoluties binnen de ziekenhuisnetwerken in Brussel waar Vlamingen het slachtoffer van dreigen te worden – 3567 (2021-2022)	72
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de doorlooptijd van en de communicatie naar een opstartend kinderopvanginitiatief – 3585 (2021-2022)	76
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over energiescans in de kinderopvang – 3587 (2021-2022)	79

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de relatie tussen armoede en de groeiende schuldenproblematiek – 3284 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Deze vraag werd een paar weken geleden ingediend, naar aanleiding van het programma Zorgen voor mama. Na dat programma werd ook in de pers de schuldenproblematiek besproken, omdat die in het programma naar voren kwam en er ook heel schrijnende situaties weergegeven werden. Onder andere Joost Bonte – de armoede-expert – heeft daarin een toelichting gegeven, waarbij hij aangaf dat de problematiek in centrumsteden zoals Antwerpen en Gent groter wordt. Hij zegt dat we op dit moment niet alleen mensen hebben die in armoede geboren zijn, die omstandigheid altijd hebben gekend of erin zijn opgegroeid, maar ook mensen die net één tegenslag van heel zware armoede verwijderd zijn, wat echt een heel groot probleem is. Er zijn groepen die een veel groter risico lopen, onder andere eenoudergezinnen, huurders, laaggeschoolden, nieuwkomers, werklozen en alleenstaande mensen.

We zien dat er in 2019 meer dan 56.000 Vlaamse gezinnen bij de OCMW's en centra algemeen welzijnswerk (CAW's) in begeleiding zijn voor schuld- en budgethulpverlening. In 2020 waren er meer dan 315.000 mensen die met afbetalingsproblemen kampten. Het zicht op het schuldprobleem – dat moeten we ook wel zeggen – is niet heel uitgebreid. Wij hebben nog altijd niet echt genoeg gegevens wat dat betreft, voor Vlaanderen en Brussel.

Daarom heb ik de volgende vragen voor u, want Vlaanderen heeft toch een aantal bevoegdheden in Brussel, ook wat dit betreft.

Welke maatregelen gaat u nemen om de schuldenproblematiek een halt toe te roepen, maar ook de schuldindustrie, wat een thema was dat in het programma sterk naar boven kwam?

Welke maatregelen gaat u nemen om de schuldenproblematiek in kaart te brengen?

Welke maatregelen neemt de Vlaamse Regering om de stijgende huisvestingskosten, de energiefactuur en de kredietschulden te beperken voor mensen in armoede of in kansarmoede en net boven de armoedegrens?

Hoe gaat u de wachtlijsten bij erkende instellingen inkorten en – als u die cijfers hebt – hoelang zijn die op dit moment, voor hoeveel mensen?

Welke schuldpreventiemaatregelen gaat u gebruiken met specifieke aandacht voor de risicogroepen?

Gaat u een einde stellen aan het gebruik van incassobureaus op school? Welke maatregelen rond armoede op school staan er gepland?

Hoe staat u tegenover pilootprojecten rond het principe eenheid van schuld, waarbij bijkomende kosten worden vermeden, om welke reden dan ook en op welke manier zou u die opzetten?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Groothedde, voor de vraag. Dank ook voor mijn eerste vraag om uitleg rond armoedebestrijding. Ik kijk ernaar uit

om daar met de andere leden van de commissie de komende twee jaar werk van te maken.

De schuldenproblematiek is natuurlijk een essentieel aspect van het beleid rond armoedebestrijding. Je merkt ook dat schulden een belangrijke rol spelen in de huidige energiecrisis, de huidige Oekraïne-crisis en de huidige en toekomstige armoedecrisis, niet in het minst vanwege de energiefactuur. De energiefactuur is stijgend en stelt ons voor grote problemen naar de winter en naar afrekeningen toe.

Ik wil het onderscheid maken tussen enerzijds de Vlaamse reguliere schuldhelpverlening, die onder de bevoegdheid van collega Crevits valt en waar er een tweesporenbeleid is. Enerzijds gaat het erover om preventie-initiatieven rond schuldenlast te realiseren en anderzijds over het stimuleren van kwalitatieve, toegankelijke, nabije en beschikbare schuldhelpverlening en -bemiddeling. Het is daarom dat we via het BudgetInZichtinitiatief (BIZ) samenwerkingsverbanden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling over heel het grondgebied realiseren. In het OCMW of een CAW kan de burger terecht voor gratis deskundige hulp.

Naast de reguliere beleidsmiddelen hebben we ook – naar aanleiding van de signalen uit de Taskforce Kwetsbare Gezinnen in het kader van de coronacrisis – middelen vrijgemaakt op de begrotingsmiddelen voor armoedebestrijding voor twee specifieke projecten: een project om materiaal rond schuldhelpverlening te ontwikkelen voor intermediairs – inclusief de vorming van de intermediairs – zodat zij beter in staat zijn om gericht door te verwijzen naar schuldhelpverlening en een tweede project gericht op het maken van een online budgetbeurs die voor meerdere doelgroepen bruikbaar is.

Dit jaar is er ook een werkgroep opgericht met betrekking tot het voorbereiden van een protocol voor een betere samenwerking tussen de hulpverleners en de deurwaarders, vertegenwoordigd door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders en ook – en dat is wel bijzonder – de incassosector, vertegenwoordigd door de Belgische Vereniging van Incasso-ondernemingen (BVI).

De doelstelling is om invorderingskosten voor mensen met een onvoldoende inkomen te vermijden of toch sterk te beperken. Ik kan u zeggen dat de verkennende gesprekken hierover heel constructief zijn verlopen, zowel met de deurwaarders, de incassosector als uiteraard de schuldhelpverleners. Het is inderdaad een heel doelbewuste keuze geweest om ook de incassosector daarbij te betrekken, een initiatief dat mijn voorganger al had genomen.

Wat betreft de minnelijke invordering zijn immers niet alleen de deurwaarders maar ook de incassobureaus actief. Het is nog wat vroeg in het proces om al vooruit te lopen op de inhoudelijke resultaten. Vast staat wel dat het niet gaat over de regels rond die invordering, want u weet dat dat uiteraard een federale bevoegdheid is.

Ten slotte is er de website 'Eerste hulp bij schulden', die alle burgers wil informeren over en op weg zetten naar schuldhelpverlening en correcte informatie. Ik heb ook extra middelen uitgetrokken om die website grondig te vernieuwen en ook aan te vullen met informatie, met ook een aantal getuigenissen die herkenbaar zijn voor de mensen in kwestie.

Wat betreft de maatregelen om de zaken in kaart te brengen, kan ik u melden dat de basisregistratie opgemaakt wordt door het steunpunt Mens en Samenleving (SAM), waarin ook elke instelling voor schuldbemiddeling informatie en cijfers bezorgt over het afgelopen jaar qua schuldhelpverlening.

Deze gegevens worden elk jaar verwerkt tot een rapport en vijfjaarlijks zal SAM ook een uitgebreide registratie doen van de erkende instellingen voor

schuldbemiddeling. Dat zal ook gebeuren in 2023. Bijkomend is er ook periodiek overleg van mijn administratie met SAM, waar natuurlijk signalen uit het werkveld besproken worden. Ik denk dus dat we, wat het Vlaamse beleid betreft, een vrij goed beeld hebben, met toch afdoende gegevens.

Wat uw derde vraag, over wonen en energie betreft, kan ik natuurlijk ook aan de bevoegde ministers en hun beleid ter zake refereren. Wat schuldhelpverlening betreft, heb ik al een aantal zaken aangegeven binnen het beleidsdomein van collega Crevits en ook over de regelgeving vanuit de federale overheid.

Wat de wachtlijsten betreft: dat is een sterk fluctuerend gegeven. In elk geval doen de erkende instellingen voor schuldbemiddeling hun uiterste best om eerste hulp bij schulden te bieden, om erger te voorkomen. Een toenemend probleem, in verschillende sectoren maar ook hier, is dat het vinden van voldoende sociaal werkers geen evidentie is. Met onder andere initiatieven in het kader van Sterk Sociaal Werk wordt alvast geprobeerd om tegemoet te komen aan dat knelpunt. De lokale besturen, die het gros van de schuldhelpdossiers beheren, bepalen zelf hoeveel personeel zij hiervoor voorzien binnen de werking van het eigen OCMW.

Wat de vijfde vraag betreft, daar is vooral het initiatief 'Budget in Zicht'-samenwerkingsverbanden relevant. De erkende instellingen voor schuldbemiddeling en de reeds genoemde projecten zetten in op schuldenpreventie, met natuurlijk ook specifieke aandacht voor kwetsbare groepen. Dit gebeurt via tal van methodieken, vormingen, tools, budgetplanner, wegwijz in schulden, de digitale budgetbeurs voor leerlingen secundair onderwijs en andere doelgroepen, groepswork en vormingen op maat van de doelgroep. Vaak gaat het hier ook om maatwerk dat aansluit bij de vastgestelde noden. Het thema financiële geletterdheid kwam ook al aan bod op het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg (HPAO) deze legislatuur.

Wat betreft het einde stellen aan het gebruik van incassobureaus op scholen, kan ik verwijzen naar het protocoloverleg, in antwoord op uw eerste vraag, waar principes worden afgesproken, ook met de incassobureaus, om te vermijden dat er extra invorderingskosten worden aangerekend aan mensen met een laag inkomen. Het is evident dat dat geldt voor schoolkosten, voor gezinnen met kinderen. Er zijn natuurlijk ook de specifieke initiatieven die collega Ben Weyts neemt, specifiek in de schoolcontext.

Men kan zich wel de vraag stellen of het verstandig zou zijn om specifiek naar de scholen toe een stop van incasso toe te laten en dat niet te doen in andere sectoren. Dan krijg je de indruk dat er heel wat invorderaars zijn en dat de scholen absoluut op het laatste niveau komen. Ik weet niet of dat de meest verstandige aanpak is. Wat wél belangrijk is, en zeker voor essentiële zaken zoals scholen maar even goed ziekenhuizen of andere basisvoorzieningen, is dat de noodzakelijke dienstverlening niet in het gedrang mag komen voor wie zijn rekening niet kan betalen. Een kind mag nooit het slachtoffer zijn van een onbetaalde schoolfactuur. Ik steun dan ook initiatieven zoals bijvoorbeeld die van vzw Krijt, die met de scholen aan de slag gaan om hun armoedebeleid en dus ook hun kostenbeleid grondig te bekijken. Zo vermijd je ook de nood aan invordering en invorderingskosten.

Wat de projecten rond eenheid van schuld betreft, ga ik ervan uit dat u hiermee doelt op de case zoals ook besproken werd in het programma 'Zorgen voor mama', waarbij men keek of een van de gerechtsdeurwaarders niet alle schulden bij zich kan bundelen om op die manier te vermijden dat al die schuldenaars, al die schuldeisers en al die deurwaarders een beetje met elkaar in concurrentie komen. Dat is vandaag absoluut mogelijk. Er zijn ook tal van initiatieven om dat te doen, denk aan MyTrusto, maar er zijn ook vele anderen initiatieven die vandaag mogelijk zijn, waarbij men eigenlijk oplossingen zoekt voor een bepaalde debiteur, voor een bepaalde schuldenaar, waarbij men zowel naar de grootte van de schuld

kijkt als naar de afbetalingscapaciteit en de modaliteiten die daarvoor belangrijk zijn. U weet dat ook op dat vlak de regelgeving federaal is. In ieder geval zijn het initiatieven die zeer waardevol zijn en vandaag inderdaad mogelijk zijn.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Als ik me niet vergis – maar zoals gezegd zijn er niet zo veel cijfers te vinden – duurt het op dit moment zo’n vijf jaar vooraleer mensen hulp zoeken. Dat is op zich al een probleem. Het feit dat mensen dan weinig hulp zoeken bij OCMW’s en CAW’s, omdat ze niet met die stigmatisering te doen willen hebben, is eigenlijk wel begrijpelijk.

In een artikel op sociaal.net wordt aangegeven dat mensen nog sneller stappen zetten naar incassobureaus en gerechtsdeurwaarders, waarschijnlijk ook in verband met de oplopende kosten, de druk die daar is en het directe contact, dan dat ze effectief hulp bij schulden gaan zoeken.

Ik vind dat echt een bezorgdheid. Als de drempel hoger is naar de hulpverlening toe, naar mensen die eigenlijk met een heel sociaal gezicht tegenover mensen in schulden of met een schuldproblematiek kijken, dan maak ik me daar zorgen over. Ik vraag me af of u dat kunt bevestigen, en op welke manier u daaraan wilt remediëren.

Het ging over de wachtlijsten. U hebt die vraag eigenlijk niet beantwoord. U hebt niet gezegd hoe groot ze op dit moment zijn. U zei enkel dat ze fluctueren. Hoe groot zijn de wachtlijsten wat schuldbemiddeling betreft op dit moment bij het OCMW en het CAW? Ik merk dat mensen daar met alle goede wil bezig zijn. Ze proberen prioriteit te geven aan de dringendste dossiers.

Maar het is een probleem dat je onder de mensen die het al het allermoeilijkst hebben, moet gaan selecteren wie er nu het allermoeilijkste geval is van iedereen. Dat is eigenlijk iets dat Vlaanderen eigenlijk niet kan toelaten. Hoe lang zijn die wachtlijsten op dit moment? En wat wordt er gedaan om daar iets aan te doen? Als u het hebt over CAW’s en vooral vzw SAM, weet u dat zij ook een fikse besparing hebben moeten ondergaan. Ik vraag me af wat daar het effect van is.

De site ‘Eerste hulp bij schulden’ was mij volledig onbekend. Dat kan natuurlijk aan mij liggen – ik ben op dit moment gelukkig geen doelgroep meer – maar ik heb me er wel vragen bij gesteld, want dat is eigenlijk geen goed teken. Op welke manier wordt die site bekendgemaakt? Een site wordt bij de overheid vaak als eerste steunpunt of als oplossing gegeven, maar ik vraag me af hoeveel mensen in schulden, en zeker degenen die nog geen hulp hebben gezocht bij OCMW’s en CAW’s, zo’n site eigenlijk zelf vinden, en op welke manier die daar attent op worden gemaakt als ze nog niet bij de hulpverlening zijn komen aankloppen.

Wat ik ook apprecieer, is dat u bij vzw Krijt zegt dat u hun initiatieven en hun vragen steunt. Maar vzw Krijt eist ook wel dat er geen incassobureaus zijn op school. Daar hoor ik een zekere onverenigbaarheid. Op welke manier staat u daar dan tegenover? Ik begrijp uw insteek dat scholen gefinancierd moeten worden, maar daar zou de Vlaamse Regering ook wel verantwoordelijkheid in kunnen nemen, zodat scholen dat onmiddellijk voelen.

We weten heel goed dat een andere aanpak van schulden op school menselijk echt veel meer rendeert, en er ook voor zorgt dat die kinderen niet zo vaak van school moeten veranderen.

U zegt zelf dat er veel mogelijk is in bijvoorbeeld het bundelen van schuld, maar het wordt misschien niet noodzakelijk gedaan. Iemand die met een grootse schuldenproblematiek zit, iemand die kwetsbaar is, zal daar misschien niet het initiatief toe nemen.

U heeft het over verkennende gesprekken. Wilt u daar iets meer over zeggen? Kunt u niet met uw federale, Waalse en Brusselse collega's gaan samenzitten om te kijken op welke manier jullie voor een overkoepelend menselijker invorderingsbeleid kunnen zorgen? Want dat wil eigenlijk iedereen. Ook wie niet in schulden zit, wenst dit mensen toe.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, collega's, het schuldenprobleem in ons land is gigantisch, maar dat in kaart brengen, is heel moeilijk. Meer en meer werkende gezinnen hebben het moeilijk om op het einde van de maand financieel rond te komen. Deze signalen krijgen we vanuit de lokale OCMW's en voedselbanken. Ook gezinnen die nooit financiële moeilijkheden hadden, kloppen nu aan voor steun.

Herhaaldelijke bijkomende invorderingskosten door gerechtsdeurwaarders leiden vaak tot een exponentiële groei van de oorspronkelijke schuld, want die leiden tot minder budget bij de schuldenaar, die zijn oorspronkelijke schulden moet afbetalen aan de schuldeiser of schuldeisers.

In het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding staat dat de minister om verdere schuldopbouw te voorkomen een protocol afsluit met de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders. Doel daarvan is om de extra invorderingskosten zo veel mogelijk te beperken.

Minister, ik heb hierover reeds verschillende schriftelijke vragen gesteld, maar tot dusver gebeurde er niet veel. Ik ben heel tevreden om te horen dat u nu toch bezig bent met dat protocol. Mijn bijkomende vraag luidt: hebt u daarover reeds overleg gepleegd met het federale niveau? En hoe staan de gerechtsdeurwaarders hier eigenlijk tegenover?

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voorzitter, ik ben blij dat collega Groothedde vandaag een vraag stelt over de schuldenproblematiek. Ik heb uw voorganger, minister Beke, hierover ook al heel wat vragen gesteld, zowel schriftelijk als hier in de commissie. Maar het is altijd goed om deze problematiek onder de aandacht te brengen, zodat u weet dat mensen zowel links als rechts van het politieke spectrum ermee bezig zijn.

Ik heb in het verleden al gewezen op die ontsporende schulden en ik blijf er vandaag ook op wijzen. Nog los van de immense levensduurte die er momenteel heerst, zijn die een sluipend gif en vooral de soms bedenkelijke manier waarop ze ten gelde worden gemaakt. Een relatief kleine schuld kan door invorderingskosten aangroeien tot een veelvoud van diezelfde schuld. Dat is volgens mij echt niet oké. Maar de bevoegdheidsverdeling om de kern van het probleem aan te pakken – de invorderingskosten, de manier waarop ze worden geïnd, de verschillende schuldenregelingen – is tussen mijn eerdere vragen en de vraag van collega Groothedde vandaag helaas niet gewijzigd. We kunnen hier en daar in Vlaanderen wel flankerend en begeleidend werken en dat moeten we uiteraard ook blijven doen. De dappere moeders die daarover getuigen, hebben daar momenteel weinig boodschap aan, maar dat is wel de politieke realiteit, dat is nu eenmaal zo.

Ik heb hierover concrete vragen, die ook al eerder werden gesteld. Mag ik van u het uitdrukkelijke engagement vragen om hierover met uw collega's op het federale niveau de dialoog aan te gaan? Wat mij betreft, vraagt u mevrouw Lalieux dat ze hierover eens een interministeriële conferentie bijeenroept, want dat is natuurlijk een aantal jaren geleden.

Ik blijf het herhalen, minister: ontsporende schulden zijn een sluipend gif. Voor diegenen die het niet vanuit een sociale bril of vanuit het menselijke aspect van

het verhaal willen geloven, kan ik zeggen dat die ontsporende privéschulden ook vanuit economische bril een heel slecht fenomeen zijn.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, ik dank jullie voor de bijkomende vragen.

Eerst en vooral was er de vraag naar cijfers over hoelang het duurt tot men hulp zoekt en wie er hulp zoekt. We moeten daarbij opmerken dat het cijfer van wanbetalers een pak hoger ligt dan dat van hulpvragers. Dat is ook normaal. Bij de categorie van de wanbetalers zitten ook alle mensen die weleens een factuur vergeten. Ik kan mij voorstellen dat er hier rond de tafel ook mensen zijn die dat af en toe eens vergeten.

Dat men dan in eerste instantie bij incassobureaus hoort, is ook helemaal niet problematisch en zelfs normaal. Hulp zoeken doet men pas nadien, wanneer er ook problematische schulden zijn. Wanneer het een vergetelheid betreft, is het evident.

Ik volg u absoluut dat er heel wat mensen zijn die nog te lang wachten met hulp zoeken en dat er nog drempels zijn. Daarrond moeten we zeker werken, om de toegankelijkheid van de hulp via de OCMW's en zeker ook via de CAW's nog te versterken en de drempels te verminderen.

Collega Groothedde, ik vind het een beetje vreemd dat u verwijst naar eerdere besparingen bij SAM vzw. Ten eerste is er op geen enkele manier bespaard op de registratie ten aanzien van de schuldenproblematiek. Dat wordt doorgevoerd zoals ik heb toegelicht. Ten tweede is het uiteraard niet SAM vzw die de begeleiding doet van mensen die in de problemen komen door de schulden. Dat gebeurt met name op het niveau van de OCMW's, op het niveau van de hulpverlening, op het niveau van de CAW's, niet door SAM vzw.

Wat de vraag naar de wachtlijsten betreft, heb ik erop gewezen dat dat inderdaad een fluctuerend gegeven is en dat al die organisaties ook zo goed als mogelijk trachten te helpen. De registratierapporten worden om de vijf jaar door SAM vzw opgemaakt. Die cijfers kunnen zeker ook worden opgevraagd. Wanneer dat bij ons komt, zullen we dat zo snel mogelijk beantwoorden via een schriftelijke vraag.

Er was een verwijzing naar Krijt vzw. Wij steunen hen in hun acties om met scholen samen te werken en dat op te nemen. Dat wij daarbij sommige van hun beleidsmatige standpunten al dan niet steunen, hoort er ook bij. Als we alleen maar vzw's en projecten ondersteunen waarvan we het eens zijn met al hun standpunten, zullen we snel heel wat subsidies moeten schrappen. Op dat vlak vind ik het normaal dat we niet alles volgen wat zij zeggen.

Wat de website van 'Eerste hulp bij schulden' betreft, ben ik het rond bekendheid met u eens. Die website moet ook dit jaar nog aangepast worden. We moeten ook bekijken hoe we dat informatieaanbod nog sneller en nog beter bij de mensen kunnen brengen.

Er zijn heel wat vragen geweest over waar we staan met het protocol. Met de gerechtsdeurwaarders hebben we al goede contacten gehad. Dat verloopt bijzonder constructief. Daar ben ik dus bijzonder hoopvol.

Wat de federale collega's betreft, heb ik inderdaad moeten vaststellen dat de Interministeriële Conferentie Maatschappelijke Integratie sinds 2013 niet is samengekomen. Ik heb in een interview met De Standaard ook gezegd dat mij dat als kersvers minister van Armoedebestrijding bijzonder verwondert. We zitten met een problematiek, en ik denk dat iedereen hier rond de tafel, meerderheid en oppositie, het ermee eens zal zijn dat dit een bijzonder acute problematiek is en

dat het een problematiek is die maar kan worden aangepakt met alle beleidsdomeinen en alle niveaus samen, gaande van de lokale besturen tot de Vlaamse overheid en tot de federale overheid en soms zelfs tot het Europees beleid. Dat blijkbaar tot nu, negen jaar lang, de bevoegde ministers van alle niveaus nog niet de kans gezien hebben om samen te komen, om minstens de koppen eens bij elkaar te steken, heb ik omschreven als hallucinant. Ik heb dan ook onmiddellijk een brief gestuurd naar alle betrokkenen, in het bijzonder naar federaal minister Karine Lalieux, maar ook naar minister Antoniadis van Oostbelgië, de Duitstalige Gemeenschap, die blijkbaar volgens de overlevering voorzitter is, met de vraag om samen te komen op 20 september. Als iemand anders zegt dat hij voorzitter is, mag die het voor mij overnemen, maar ik heb alvast mijn verantwoordelijkheid ter zake genomen. Ook dit protocol kan daar zeker aan bod komen en vanzelfsprekend ook de noodzakelijke regels die op het vlak van justitie en op het vlak van economie federaal aangepakt moeten worden. Maar dat dit urgent is, lijkt me evident.

Ik heb in hetzelfde interview in De Standaard ook aangegeven dat de positieve cijfers die we vandaag noteren – ongeveer 8,5 procent armoede volgens de SILC-methodiek (Survey on Income and Living Conditions) in 2020 – echt te nuanceren zijn. Het zijn oude cijfers, zo werkt onze registratie. We hebben tot mijn consternatie ook geen prognoses. Ik ga ervan uit dat we de komende jaren een forse stijging zullen zien van de armoedecijfers, onder meer door de situatie in Oekraïne en met de energiecrisis, die maakt dat de kosten voor heel wat mensen, niet alleen voor de mensen die vandaag al in armoede zitten, maar ook voor mensen die zich vandaag nog tot de middenklasse kunnen rekenen, de verkeerde kant dreigen uit te gaan. Op dat vlak, collega's hier rond de tafel, denk ik dat we de sense of urgency ter zake, ook bij de federale collega's, zeker moeten aanwakken. Ik neem alleszins het engagement op mij om dat mee op de agenda te zetten en om daarmee aan de slag te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Voilà, minister, wij riepen u op om samen te gaan zitten met de andere collega's. Ik merk dat daar bijzonder efficiënt op gereageerd is. Het is zelfs een antidatering, van voor de commissievergadering nog. Dat is dus uitstekend.

Uiteraard, als het gaat over de OCMW's, de CAW's en SAM vzw – ik had het specifiek over SAM vzw en de CAW's –: die hebben allebei een besparing moeten ondergaan. De ene begeleidt juist specifiek hoe je omgaat met deze kwetsbare mensen en kan er net voor zorgen dat het tekort aan sociaal werkers een beetje wordt verzacht doordat die mensen zich genoeg ondersteund en begeleid voelen. Maar daarbuiten moeten die ook wel gewoon een volwaardige financiering hebben om hun taken goed te kunnen opnemen, vooral omdat het zeker in de schuldenproblematiek belangrijk is dat die mensen met genoeg slagkracht kunnen werken en dat die snel genoeg kunnen doorpakken.

Wij zullen dan zeker de wachttijden opvragen als u ze nu niet beschikbaar hebt. Jammer wel, en het kan zijn dat die fluctueren, maar dat is wel erg belangrijk. Zeker in verband met een menselijker invorderingsbeleid is het heel belangrijk dat als – dat is misschien flankerend beleid, maar wel essentieel flankerend beleid – er iemand in de schulden komt, het daar is dat die kan terechtkomen voor hulp.

Dat u zegt dat het niet bij de eerste onbetaalde factuur moet, kan ik tot op zekere hoogte volgen, maar er zijn mensen die met elke factuur moeite hebben. Die mensen moeten wel weten waar ze terecht kunnen. Die moeten zo'n site kennen, die moeten het CAW kennen en die moeten weten op welke manier ze daar terecht kunnen. Daar is dus echt werk aan de winkel. Ik roep u op tot die twee dingen: om ervoor te zorgen dat er een overkoepelend menselijker invorderingsbeleid is, maar

daarbuiten ook dat die hulporganisaties met genoeg slagkracht en snel genoeg mensen kunnen helpen. Het moet niet in de omgekeerde richting gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

INTERPELLATIE van Freya Van den Bossche aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de luchtkwaliteit in woonzorgcentra – 46 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Collega's, mevrouw Van den Bossche is haar stem kwijt. (*Opmerkingen van minister Hilde Crevits. Gelach*)

Ze heeft wel een tolk meegebracht die de vraag in haar plaats zal stellen, en ook de nodige kritiek zal geven op de minister. (*Gelach. Opmerkingen van minister Hilde Crevits*)

Ik geef het woord aan Thijs Verbeurgt, die namens mevrouw Van den Bossche het woord zal voeren.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Op donderdag 30 juni publiceerde Het Laatste Nieuws een artikel waar werd ingegaan op de luchtkwaliteit in de Vlaamse woonzorgcentra. Daaruit bleek dat tot op heden slechts 218 van de 823 Vlaamse woonzorgcentra hadden deelgenomen aan proefmetingen inzake luchtkwaliteit. De meeste resultaten van die meting zaten onder de alarmdrempel van 900 parts per million (ppm), maar deze bevatten weinig context over waar en op welk moment van de dag die metingen genomen waren, of over welke maatregelen precies van toepassing waren.

Ook wordt vermoed dat het vooral de woonzorgcentra zijn die goed scoren op ventilatie en/of het belang ervan erkennen, die hebben deelgenomen aan de meetproef. Tegelijk stelde Het Laatste Nieuws vast dat Zorginspectie nog niet controleert op luchtkwaliteit of ventilatie. Evenmin zou de Vlaamse overheid zicht hebben op welke woonzorgcentra beschikken over ventilatie en over luchtreiniging, en welke woonzorgcentra zich op dit punt in een precare positie bevinden.

Nochtans heeft de coronacrisis met enkele heel schrijnende voorbeelden aangetoond dat woonzorgcentra enorm kwetsbaar zijn voor dergelijk virus, en dat voldoende aanvoer van verse lucht belangrijk is om de impact die superspreiders of superverspreiderevenementen kunnen hebben, te mitigeren. Hoe het ook zij: over de precieze bijdrage van luchtkwaliteit, ventilatie en luchtfiltering zullen we pas binnen jaren volledige zekerheid hebben. Dat is helaas een realiteit wanneer we omgaan met een nieuw – of relatief nieuw – virus.

Maar in de ruime twee jaar dat dit virus onder ons is, zijn er al een dozijn manieren ontwikkeld om het te detecteren, zelfs tot op niveau van de variant. We hebben goede vaccins. We hebben relatief succesvolle curatieve behandelingen. In die zin is het wraakroepend dat we op de plaatsen waar de meest kwetsbare Vlamingen samen verblijven, nog geen enkel idee hebben van welke ruimte het virus daar in de binnenlucht krijgt.

En risico's die niet gekend zijn, zijn ook bijzonder moeilijk te ondervangen, terwijl op dit moment het coronavirus opnieuw wat meer actief is in de samenleving, toekomstige golven niet uit te sluiten zijn en er geen enkele maatregel op zich absolute veiligheid biedt. Zoals herhaaldelijk bepleit door de experts en de

voormalige coronacommissaris, is de beste strategie tegen covid er een die verschillende maatregelen combineert in functie van dat risico.

Luchtkwaliteit is zo'n maatregel waarvan we weten dat die werkt en thuishoort in zo'n strategie. Er zijn zelfs maatregelen inzake ventilatie opgelegd aan verschillende sectoren in de samenleving. Maar in de woonzorgcentra, waar de meest kwetsbaren verblijven, lijkt men het zelf te moeten uitzoeken.

Minister, daarbij heb ik de volgende vragen.

Welke betekenis geeft u aan de terughoudendheid van woonzorgcentra om deel te nemen aan de studie? U stelde in uw reactie op het artikel dat elk woonzorgcentrum nu een screening zou doorlopen inzake luchtkwaliteit. Op welke termijn zal deze voltooid zijn, en op welke elementen wordt juist gescreend? Zullen deze screenings toelaten om voor elk van de Vlaamse woonzorgcentra een risicoprofiel te maken inzake luchtkwaliteit? Zal de Vlaamse Regering op basis van de uitkomst van die screenings snelle en gerichte ingrepen doen op plaatsen die onontbeerlijk zijn voor de uitbating van het woonzorgcentrum maar tegelijk heel slecht scoren qua luchtkwaliteit, zoals een slecht geventileerde refter of een slecht geventileerd kapsalon?

Zijn er op dit moment binnen het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) kredieten voorzien voor investeringen in ventilatie? Zo neen, zult u daar een kader voor voorzien, en op welke termijn mag de sector dit verwachten? Zal Zorginspectie luchtkwaliteit of de aanwezigheid van ventilatie en luchtreiniging ook opnemen als onderdeel van de routine-inspecties in woonzorgcentra?

Tot slot, zijn er bij de Woonzorglijn al klachten binnengekomen over luchtkwaliteit in woonzorgcentra? Zo ja, welk gevolg werd daaraan gegeven?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, mijnheer de tolk en mevrouw de collega. Ik zal zelf antwoorden op de vraag.

Eerst en vooral wil ik me aansluiten bij de wijze woorden van collega Van den Bossche, die naar verschillende experts verwijst en stelt dat de beste strategie om het coronavirus te verslaan erin bestaat om een aantal maatregelen te combineren. Het werken aan een betere luchtkwaliteit, en dus het stimuleren van ventilatie en het nemen van de juiste maatregelen met het oog op een goede ventilatie, zeker in onze zorg- en welzijnsinstellingen en in het bijzonder in onze woonzorgcentra, is belangrijk. Voorzitter, in die zin ben ik niet zo gelukkig met de zaal waarin we zitten. Dit is bij uitstek mijn minst favoriete zaal, want als je met veel mensen in een klein zaaltje zit, is dat slecht voor zowel mijn als uw luchtcirculatie. Het venster staat wel open, maar er zijn toch ook grotere zalen. Dit is een persoonlijke quote.

Wat de studie en de proefmetingen inzake luchtkwaliteit door de deelnemende woonzorgcentra betreft, wil ik eerst benadrukken dat de meetweek van 21 februari tot 25 februari 2022 niet het doel had een wetenschappelijk onderbouwde en representatieve analyse van het ventilatiegedrag te maken. Het doel was om woonzorgcentra te sensibiliseren over hun eigen ventilatiegedrag en een selectie te kunnen maken van de woonzorgcentra die in aanmerking komen voor een gratis ventilatiescan omdat ze minder goede resultaten hebben. Op basis van de resultaten kan dan ook worden bekeken of CO₂-zelfmonitoring in aanmerking komt als kwaliteitsindicator voor de zorg.

Vermoedelijk is een van de mogelijke redenen van terughoudendheid om deel te nemen het concreet registreren van de resultaten van alle metingen via het

dataplatform voor zorg. Dat kan een drempel zijn geweest. Het was een heel drukke periode voor de woonzorgcentra, en voor sommigen zorgde het feit dat de resultaten dan ook nog eens tijdig moesten worden doorgegeven voor te veel planlast.

Toch heeft 26,4 procent van alle woonzorgcentra, 218 op 823, deelgenomen. In totaal werden bijna 6000 metingen uitgevoerd. U hebt de resultaten gezien: 92 procent van het totaal aantal metingen blijft onder de 900 ppm (parts per million) CO₂ en 98 procent onder de 1200 ppm CO₂. Iets meer dan de helft heeft minstens één meting hoger dan 900 ppm. De meeste overschrijdingen doen zich voor in de gemeenschap-pelijke eet- en leefruimte. In deze groep van lichte overschrijdingen heeft een op de zeven minstens één meting hoger dan 1200 ppm. Dan zijn de resultaten. Dat is de reden van mijn terughoudendheid en meteen ook het antwoord op uw eerste vraag.

Ik kom tot uw vraag over mijn reacties. Het klopt dat alle 218 woonzorgcentra die deelnamen aan deze CO₂-meetweek nu een gratis ventilatiescan krijgen. De pilootfase is volop lopende. In september wordt die afgerond. In het najaar kunnen de scans in alle andere woonzorgcentra starten.

De prioriteit gaat eerst naar die woonzorgcentra waar de CO₂-concentraties minstens bij één registratie boven de 1200 ppm lag. We dienen uiteraard ook rekening te houden met de beschikbare capaciteit bij de geselecteerde en gespecialiseerde studie bureaus.

Ik geef er graag wat achtergrondinformatie bij. Het gaat hier om een relatief technisch en complex onderzoek. Het agentschap Zorg en Gezondheid geeft aan dat de laatste ventilatiescan geruime tijd later dan vandaag zal plaatsvinden, net omdat het vrij complex is om dat heel grondig te doen.

Maar ondertussen zitten we niet stil. De woonzorgcentra kunnen aan de slag met de richtlijnen en tips die je kunt terugvinden op www.zorg-en-gezondheid.be.

De ventilatie is veelal casusspecifiek – afhankelijk van het gebouw dus, dat merken we hier trouwens ook – en ook lokaal georiënteerd. Ik wil onderstrepen dat er daarom wat mij betreft ook een grote verantwoordelijkheid ligt bij de woonzorgcentra zelf om dit op te nemen, op eigen initiatief en in samenwerking met een technisch bureau.

Het doel van de scan is: een inventarisatie van de voorzieningen, een goed plan met het benodigde ventilatiedebiet, een beschrijving van het type ventilatiesysteem dat nodig is, gedetailleerde investeringskost van het benodigde ventilatiesysteem en advies en aanbevelingen op maat. Alles wat je dan hebt, is de aanzet voor een concreet ventilatieplan.

Dat alles maakt deel uit van een breder kwaliteitskader over ventilatie in woonzorgcentra dat momenteel wordt ontwikkeld door het agentschap Zorg en Gezondheid, het Vlaams Energiebedrijf en het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA). Naast die praktijkgerichte scans zal er ook een kwaliteitshandboek worden opgesteld met richtlijnen rond ventilatie in woonzorgcentra. Er komt ook een leidraad of draaiboek om woonzorgcentra te helpen een ventilatieplan op maat te maken.

Wat uw derde vraag betreft, zal door de gerealiseerde ventilatiescan in de eerste plaats het woonzorgcentrum zelf snel zicht krijgen op de risico's met betrekking tot ventilatie in de eigen infrastructuur. Er bestaan daar al veel tools en sensibilisatiematerialen voor. Je kunt al zelf – al is dat niet zo grondig – goed je toestand bekijken en proactief aan de slag gaan.

Binnenlucht omvat trouwens meer dan virussen alleen. Ouderen reageren ook gevoeliger op verschillende luchtpolluenten zoals ozon of fijne luchtdeeltjes. Bij

hoge concentraties in de binnenlucht kunnen die pollutanten oog- en ademhalings-irritaties en geurhinder veroorzaken. Dus als je onvoldoende ventileert, kunnen die pollutanten zich opstapelen, ook in de binnenlucht. Om maar mee te geven dat het, als je er een keer mee begint, toch wel iets omvangrijker is dan gewoon een metertje zetten of het raam openzetten. Daarom voert onze partnerorganisatie Milieugezondheidszorg op dit ogenblik een volledige analyse uit, waarvan we ook de resultaten verwachten, met betrekking tot de algemene binnenluchtkwaliteit in woonzorgcentra.

Collega's, ik weet niet of iedereen dat eigenlijk weet, maar in mijn vorige bevoegdheid Wetenschapsbeleid heb ik aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) de opdracht gegeven om een technische studie uit te voeren over luchtzuivering en ventilatie. Ik heb dat eigenlijk gedaan in opvolging van jullie resolutie, die in het parlement is goedgekeurd, over ventilatie naar aanleiding van de coronacrisis. In de technische onderzoeksset zitten een aantal scholen, kinderdagverblijven en één woonzorgcentrum. Op dit ogenblik zijn er nog geen definitieve resultaten, maar er volgen nu in de maand juli nog een aantal technische metingen. De afronding van de studie wordt na de zomervakantie verwacht, vermoedelijk in september of oktober. Er zijn wel al eerste tussentijdse resultaten, waar dus ook de kabinetten in zitten, professor Van Ranst zit in de stuurgroep, en ook professoren van de Universiteit Antwerpen en de UGent. Professor Blocken van de KU Leuven heeft zich teruggetrokken. Zoals ik al zei, wordt de afronding van de studie verwacht in september

Je hebt al een aantal preliminaire conclusies daar, maar er komt dus een definitieve studie. Ik geef jullie mee wat we voorlopig al hebben. CO₂-sensoren met kleur-indicator kunnen helpen. Ik weet niet of u dat kent. VITO heeft zo'n huisje dat je plaatst in de ruimte, en dan krijg je een groene of een rode kleur. Ik heb zo'n huisje al eens uitvoerig getest, en dat werkt zeer goed. De geluidsproductie is een aandachtspunt, want dat is aanleiding voor het uitschakelen of voor het kiezen voor een lager luchtdebiet. Bij luchtzuivering wordt geluidsproductie ervaren als hinder voor de spraakverstaanbaarheid, dus ook hinder voor de mensen in een woonzorgcentrum, wat dan leidt tot het afzetten van dat systeem. Dat is heel vervelend: dat als je dat plaatst, het dan afgezet wordt.

Wat de eenmalige testen betreft, is men het nog niet eens over de doeltreffendheid van die luchtzuivering om het virus uit de lucht te verwijderen. Maar wat wel algemeen blijkt, is dat het inzetten op een actieplan voor woonzorgcentra, zeker in de gemeenschappelijke delen, nuttig is omdat eenvoudige scans tot suggesties voor eenvoudige ingrepen kunnen leiden. Maar alles wat ik hier zeg, collega's, over woonzorgcentra, geldt wat mij betreft ook voor kinderdagverblijven, omdat daar natuurlijk ook veel kleintjes op één ruimte zitten.

Wat uw specifieke vraag naar de toekomst betreft, collega Van den Bossche, kan ik ook nog melden dat wij op dit ogenblik aan het kijken zijn of wij een bepaalde set maatregelen in het subsidiëringssysteem van het VIPA zouden kunnen steken. Ik moet daar sowieso mee naar de regering, als ik dat doe. Maar er zijn wel wat opportuniteiten, bijvoorbeeld voor zalen waar grote groepen samenzitten. Daar zou minstens die aanwezigheid van zo'n CO₂-sensor met een kleurenindicator verplicht kunnen worden. Er is ook een federaal regelgevend initiatief dat loopt rond de ventilatieverplichting, maar zoals al gezegd: wat ik zeg voor woonzorgcentra, geldt ook voor kinderdagverblijven. Ik denk dat we een beetje op hetzelfde niveau moeten werken.

Wat de vierde vraag betreft: naast de rol die de overheid moet spelen op het vlak van sensibilisering en handhaving, blijft er voor mij de individuele verantwoordelijkheid van elk woonzorgcentrum om te werken aan een goede luchtkwaliteit. U weet dat dit ook een erkenningsvoorwaarde is. Sinds 1 januari 2017 gelden de

geactualiseerde erkennings- en infrastructuurvoorwaarden. Ik citeer uit het uitvoeringsbesluit: "in alle lokalen moeten de verwarming, ventilatie en verlichting aangepast zijn aan de bestemming van het lokaal". Het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) vervolgt: "De binnenluchtkwaliteit is van essentieel belang bij steeds beter geïsoleerde gebouwen. Speciale aandacht moet hierbij gaan naar kwetsbare groepen, zoals kinderen en ouderen, die bovendien vaak veel van hun tijd binnenshuis doorbrengen."

Er zijn op dit ogenblik diverse handvatten en tools die de woonzorgcentra toelaten om zelf een goede risico-inschatting te maken, ook van het ventilatiegedrag. Zoals ik zei, zijn er de aanbevelingen van de Taskforce Ventilatie. Het gebruik van aanbevelingen om de ventilatie in een woonzorgcentrum te evalueren kwam aan bod in een infosessie. U vindt alle resultaten op de website van het agentschap Zorg en Gezondheid. Alles is verzameld op een webpagina met als titel 'Ventileren en Verluchten tegen COVID-19 in je woonzorgcentrum'. Er was in 2021 de subsidie als compensatie voor ventilatiemaatregelen en zelftesten voor erkende woonzorgcentra. Voor ondersteuning rond ventilatie kan men ook een beroep doen op de medisch milieukundigen van de Logo's (loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisaties). Die zijn ook sterk aan te bevelen. Er zijn dus een pak zaken waarmee je zelf al aan de slag kunt gaan.

Dan heb ik het over de VIPA-kredieten. Zoals ik al zei, ben ik op dit ogenblik aan het kijken op welke wijze we daarmee aan de slag kunnen gaan. Ik denk bijvoorbeeld aan de renovatie van een ventilatiesysteem of aan het investeren in nachtventilatie om de noodzaak aan mechanische koeling overdag te verminderen. Voor die zaken zijn er nu al betoelagingen mogelijk vanuit het VIPA via de klimaatsubsidies die we hebben. Vanwege de verwevenheid tussen ventilatie en energie-efficiëntie willen we op korte termijn bekijken of we het gratis aanbod van de energiescan, dat VIPA nu reeds in samenwerking met het Vlaams Energiebedrijf (VEB) doet, niet kunnen uitbreiden met de dimensie 'ventilatie'. En ik ben ook nog op zoek om te kijken of we nog een VIPA-uitbreiding kunnen doen.

Wat doet Zorginspectie? Collega's, en collega Van den Bossche in het bijzonder, ik vind persoonlijk dat Zorginspectie hier wel op zou kunnen controleren in het kader van routine-inspecties en inspectiebezoeken ter plaatse. Ik heb ook eens gevraagd aan onze mensen om te bekijken hoe we kinderopvang en woonzorgcentra op dezelfde wijze kunnen doen. Als het bij het ene gebeurt, kan het ook bij het andere. We hebben een gesprek gehad met de leidinggevend ambtenaar. Die zegt dat ventilatie controleren neerkomt op een machientje in de lucht steken, maar daarmee weet je nog niet wat er gebeurt op piekmomenten. Vandaar dat zij er de voorkeur aan geven – en ik vind dat ook wel terecht – om te kijken hoe ze dat ten gronde goed kunnen aanpakken. De vraag is of we in afwachting van dat 'ten gronde' toch al moeten afvinken, ja of neen.

Ik vind dat we de huidige registraties kunnen beschouwen als een eerste opstart die de stap zet naar de CO₂-screening. Maar ik zou dit debat graag voeren op het moment dat we alle resultaten definitief hebben. Ik zal daarover ook in overleg gaan met de koepels van onze woonzorgcentra.

Dan behandel ik uw zevende vraag, over de klachten. In 2022 waren er drie klachten en twee infovragen met betrekking tot ventilatie en luchtkwaliteit die gelinkt waren aan vragen betreffende het coronavirus. Eén infovraag handelde over de mogelijkheid tot het openen van de ramen op een kamer. In 2021 waren er elf infovragen, waarvan er zes gelinkt waren aan vragen over het coronavirus, en twaalf klachten, waarvan zeven naar aanleiding van het coronavirus. We hebben altijd contact opgenomen met het betreffende woonzorgcentrum. Dat leert mij dat het minder leeft dan het zou moeten leven, want het aantal klachten daarover is eigenlijk heel beperkt. We zijn daar intens mee bezig. Het antwoord op deze vraag

is dus 'ja'. Ik zal zeker alle resultaten hier met jullie delen, hetzij naar aanleiding van een vraag, hetzij naar aanleiding van het feit dat de onderzoekers naar hier komen. Het thema zal hier zeker nog aan bod komen.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord namens mevrouw Van den Bossche.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Op 30 juni 2021 nam dit parlement, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, een duidelijke resolutie aan over ventilatie en infiltratie. U verwees er al naar. Deze resolutie vroeg onder andere aan de Vlaamse Regering om in het bijzonder aandacht te hebben voor hygiënische ventilatie in de gesubsidieerde infrastructuur en het volledige overheidspatrimonium, waaronder ook welzijnsinstellingen, onder meer door die sectoren gecoördineerd te informeren en te begeleiden bij de uitvoering van ventilatieplannen. Vandaar dat wij vanuit de Vooruitfractie ook de concrete vooruitgang op dit vlak wensen te blijven monitoren. Ik waardeer het duidelijke engagement dat de minister vandaag toont inzake ventilatie.

Ik heb nog enkele bijkomende vragen. Polste het onderzoek waar door Het Laatste Nieuws naar werd verwezen, ook naar de motivatie van woonzorgcentra om deel te nemen aan het onderzoek en al dan niet in te zetten op bijkomende maatregelen rond ventilatie? Wat waren de exacte kosten van dat onderzoek? U omschreef het zelf als een sensibiliseringsactie. Zijn de resultaten bruikbaar voor verdere vergelijkende studies? In welke zin zal de meting die nu wordt aangeboden, nog beter werken? Zijn de metingen in eet- en leefruimtes gebeurd op momenten dat men actief gebruikmaakte van die ruimtes? Hebt u daar zicht op? U verwees ook naar het onderzoek van het steunpunt binnenmilieu naar luchtkwaliteit in de woonzorgcentra. Tegen wanneer zal dit onderzoek opgeleverd worden en staat dit onderzoek los van de metingen waarover in de krant werd bericht? U gaf aan dat u voorstander bent om vanuit het VIPA middelen voor ventilatie in te zetten. Welk budget voorziet u daarvoor? Waar kan dat budget voor worden gebruikt? Wat is de timing? Hoe zal dit naar de woonzorgcentra worden gecommuniceerd? U verwees naar een uitbreiding van het VIPA. Hoe ziet u dat concreet?

Tot slot, specifiek voor de luchtreiniging verwees u naar de combinatie van luchtreiniging met eventueel geluidsoverlast. U weet dat niet elke luchtreiniging eigenlijk effectief is. Er bestaan stille en effectieve luchtreinigers. Zullen er ook richtlijnen of een lijst van gecertificeerde toestellen komen, zoals die bijvoorbeeld bestaan voor hulpmiddelen van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)?

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. U hebt al heel wat meer antwoorden en perspectieven gegeven dan minister Beke op 8 maart in de commissie deed, naar aanleiding van mijn vraag die ook over de luchtkwaliteit ging. Ook in het antwoord op mijn schriftelijke vraag zat een bijzonderheid. Hij was aangenaam verrast dat er 219 woonzorgcentra geantwoord en deelgenomen hadden, terwijl u dat eigenlijk weinig vindt. U spreekt over 218, hij over 219. Ik stel vast dat die 1 dus een wereld van verschil uitmaakt.

U hebt al heel wat antwoorden gegeven, maar ik heb toch nog twee korte bijkomende vragen. U spreekt over de analyse van de partnerorganisatie Milieu-gezondheidszorg. U zegt dat ze daarmee bezig zijn. Hebt u er zicht op wanneer dat af zal zijn? Hebt u daarover met hen contact gehad? Hebben zij daarover al perspectief gegeven?

Er werd ook aangegeven dat de Vlaamse Regering de intentie heeft om het reeds lang bestaande Binnenmilieubesluit – dat dateert van 2004, maar is de laatste keer

aangepast in 2018 – opnieuw aan te passen. Hierover waren er, in het kader van het 'Health in All Policies'-principe, nog gesprekken lopende met de verschillende betrokken beleidsdomeinen. Mijn vraag is hoever het met deze gesprekken staat en wat de timing is die u daarin voorzien hebt.

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Ik denk dat het belangrijk is dat we woonzorgcentra zelf meekrijgen in het verhaal van goede binnenlucht en ventilatie – dat is hier daarnet ook aangehaald. Want aanvankelijk waren de bevindingen in de media over de deelname hieraan eerder verontrustend, namelijk dat het voor hen niet als eerste zorg naar boven kwam. Tijdens de zomermaanden kunnen wij onze ramen allemaal wel openzetten – wat ook hier nu aan het gebeuren is –, maar in de winter is dat toch wel iets anders. En die komt ook wel jaarlijks terug.

Acht u het mogelijk om nog verdere stappen te zetten tegen het najaar? Want u zegt dat de onderzoeken nog wel een tijdje zullen lopen. Zal er dus tegen het najaar duidelijkheid zijn? Zeker ook omdat ventilatie gekoppeld wordt aan energie: als u het raam openzet, is de warmte ook weg.

Er wordt ook werk gemaakt – hoor ik hier – van ventilatieplannen en van ventilatierapporten. Daarbij rijst de vraag hoe kan worden voorzien dat de administratieve last die daarbij hoort, beperkt kan worden. Wie zou die plannen moeten gaan maken? Hoe ziet de begeleiding daarvan eruit? Zijn het opnieuw de directies die daarvoor zullen moeten instaan?

Ik hoor u ook zeggen dat u er zelf voorstander van bent om het mee op te nemen in de inspectieverslagen en de kwaliteitsnormen. Dan hebben wij – terugkomend op onze vragen van hiervoor – nog een vraag. Welke aanpak ziet u voor woonzorgcentra waarvan de gebouwen eigenlijk te oud zijn om onmiddellijk aanpassingen te doen en waaraan aanpassingen niet meer mogelijk zijn? Hoe ziet u dat evolueren?

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Dank u wel, minister.

Ventilatie hebben wij allemaal goed leren kennen in functie van covid, maar bij warm weer zeggen we eigenlijk dat verkoeling belangrijk is. Vorig jaar bleek uit de rusthuiscijfers van Het Nieuwsblad dat 1 op de 10 woonzorgcentra in Vlaanderen niet over een koelingssysteem beschikte. 228 woonzorgcentra zouden geen koelingssysteem hebben in de gemeenschappelijke ruimtes en slechts 41 hebben deze systemen ook in de persoonlijke kamers van de bewoners. Ruim een jaar geleden werden zowel over ventilatie als over koeling vragen gesteld aan minister Beke, en hij gaf toen aan dat hij bekeek of en hoe een eventueel structurele aanpassing van de regelgeving nodig was. Hoe denkt u daarover? Welke stappen hebt u gezet? Is dat mogelijk ook mee opgenomen in het VITO-onderzoek waarnaar u daarjuist verwees, en hebt u deels al een antwoord op mijn vraag gegeven?

Dan heb ik nog een bijkomende vraag. Ik werd een beetje getriggerd door uw opmerking rond de inspectieverslagen. Op dit moment heeft de inspectie geen aandacht voor ventilatie. Er is geen vaste rubriek, ook niet voor verkoeling. We hebben in de zomermaanden zeker ook al gesproken over de koelingsplannen die woonzorgcentra moeten hebben. Mijn vraag is eigenlijk: gaat de inspectie na of woonzorgcentra zulke plannen hebben en waarom worden er daarover dan toch geen kleine nota's gemaakt in de inspectieverslagen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Het is inderdaad een problematiek die naar aanleiding van corona op de agenda is gekomen, en waar we inderdaad ook aanbevelingen over hebben gedaan. Er zijn al meermaals vragen over gesteld. Ik verwijs naar een schriftelijke vraag van mij daarrond, waarbij minister Beke aangaf dat er een leidraad, een soort draaiboek, zou worden uitgewerkt om woonzorgcentra te helpen in het proces van uitwerking en implementatie van hun ventilatieplan. De kortstondige begeleiding waarnaar werd verwezen, bijvoorbeeld door een medisch milieukundige, zou ook worden aangeboden.

De inspectie zou dan kunnen gebeuren op basis van de manier waarop het ventilatieplan wordt uitgevoerd, en dat kan dan worden gevraagd in een ventilatierapport. Ik denk dat de manier waarop het wordt uitgevoerd, veel belangrijker is dan het hebben van een ventilatieplan. We moeten natuurlijk stap voor stap gaan. Het is allemaal veel moeilijker – zoals u zelf ook in het begin gezegd hebt – dan het op het eerste gezicht lijkt. We kunnen daar niet even rap werk van maken. Zo werkt het niet.

Mijn bijkomende vraag, minister, is de volgende: behoort ook het opmaken van die leidraad, dat draaiboek, en die begeleiding tot hetgeen in de volgende periode op dat vlak zal gebeuren, ook met het oog op het opmaken van die ventilatieplannen, en nadien ook die ventilatierapporten in uitvoering daarvan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Nu ben ik enorm getriggerd door die 218 of 219. Dus ik weet niet waar die ene naartoe is. We zullen dat mysterie nog ophelderen zodra we weten ... *(Opmerkingen van Koen Daniëls. Gelach)*

Als je dan ook tot eensgezinde conclusies komt, is dat geen probleem voor mij. *(Opmerkingen van Koen Daniëls. Gelach)*

De sfeer is goed. *(Gelach)*

Er zijn heel veel bijkomende vragen, dus ik probeer zo helder mogelijk te antwoorden op de vragen die nog gesteld zijn.

Eerst en vooral, collega Van den Bossche, is het voor mij van belang dat we iets haalbaars hebben. Je moet een beetje kiezen – en die discussie heb ik ook gehad met de leidinggevend ambtenaar van mijn inspectie – tussen een erkenningsvoorwaarde die meegenomen wordt bij onze controles, maar dat is dan sowieso oppervlakkig – en de vraag is of we daarmee tevreden zijn –, en nog even uitstellen tot de criteria duidelijker zijn. Zij zeggen dat ze het pas willen meenemen als we weten waar we naartoe willen, wat we aan het eind van de rit willen. Maar dat zal nog een tijd duren. Dat heb ik ook proberen uit te leggen. We hebben nu die meting gedaan van een week. Er is nog een grondig onderzoek.

De resolutie waar u naar verwees, die vorig jaar goedgekeurd is, daar ben ik onmiddellijk – in mijn vorige hoedanigheid nog, via VITO – mee aan de slag gegaan. Daar hebben we nog geen resultaten van. Als je met alles rekening wilt houden – ik verwijs daarbij ook naar wat collega De Martelaer zei – is dat wel een andere kijk op hoe je omgaat met de dingen.

Dat is de keuze die we maken. Ofwel maak ik met de inspectie de afspraak om alle basisdingen reeds af te vinken, in afwachting van iets dat grondiger zal zijn, ofwel aanvaarden we de huidige situatie nog even, tot we heel goed weten welke richting we uit willen gaan.

Tot een paar jaar geleden, precorona, bleef je gewoon binnen de bouwnormen. Wij hebben een kangoeroewoning gebouwd. Daar zit ventilatie in, omdat het moet als je privé bouwt. Maar wat die oudere gebouwen betreft, was men daar niet zo mee

bezig, ook over verspreiding van deeltjes in de lucht. Het was geweten, maar het is niet dat de aandacht daarvoor in het hart van elke Vlaming zat. Dat is nu grondig veranderd, maar dat betekent dat het ook in die woonzorgcentra een andere manier is om naar de dingen te kijken.

Daarmee probeer ik op de best mogelijke manier aan de slag te gaan. Maar ik zal jullie ook geen blaasjes wijsmaken. Wij zetten nu stappen, of we proberen stappen te zetten, maar het zal finaal nog een tijdje duren vooraleer dat allemaal geïmplementeerd is.

U had een opmerking over de manier waarop die metingen gedaan worden. Die metingen werden gedaan in verschillende ruimtes, op verschillende tijdstippen, om een kwalitatief beeld te krijgen. De metingen die u in de krant gelezen hebt, hebben betrekking op de metingen in de meetweek. Dat zijn dus 218 woonzorgcentra die hebben deelgenomen aan de meetweek.

Richtlijnen uitwerken over gecertificeerde toestellen is een bevoegdheid van de federale overheid. Die kan ik niet geven. Iemand anders is daarvoor bevoegd. Het komt er nu op aan, collega's, om voor die 218 woonzorgcentra een praktijkgerichte ventilatiescan uit te voeren, zodat ze ermee aan de slag kunnen gaan met concrete, praktische aanpassingen.

Collega De Reuse, de strategie en de analyse van de partnerorganisatie Milieu-gezondheidszorg wordt eind dit jaar verwacht. Dat is nog niet heel direct. Dat is net omdat je – op het moment dat je eraan begint te werken – voelt dat het iets grondiger moet gebeuren dan we eerst dachten.

Bovendien stel ik ook voor dat we toch dat VITO-onderzoek, waar collega Van den Bossche ook naar vroeg, afwachten. Dat verschijnt na de zomervakantie. Er is dus goed en slecht nieuws. Het allemaal grondig aanpakken, dat gaat een tijdje duren. Maar het leert ons ook dat je niet altijd zware technische ingrepen moet doen om al een eind op weg te geraken.

Collega De Reuse, die binnenluchtproblematiek is een complexe kwestie. Ik heb al gezegd dat het verder gaat dan de woonzorgcentra. Het spanningsveld – ik ben met een architect getrouwd, en we hebben daar al zo vaak over gediscussieerd – is er een tussen voldoende isoleren enerzijds, omdat dat een enorme impact heeft op je verwarmingsfactuur, en voldoende frisse lucht kunnen binnenhalen anderzijds, en dus ventileren. Het is voor mij van belang om niet hokjesgericht te denken, maar om de problematiek te verbreden, ook naar de andere kwetsbare sectoren zoals de kinderopvang, en bij uitbreiding misschien de andere publieke domeinen waar ook veel mensen bij elkaar wonen.

Het draaiboek en de leidraad voor het ventilatieplan worden opgemaakt ter ondersteuning van de woonzorgcentra. De milieukundigen van de Logo's kunnen hier ook ondersteuning in bieden, collega Schryvers. Uw opmerking wat dat betreft nemen we dus mee. Enerzijds zijn er die praktische ventilatiescans. Die zijn heel concreet en praktijkgericht voor elk woonzorgcentrum. Dat is dan eigenlijk maatwerk, op basis van je eigen organisatie. Maar anderzijds is er het globale kwaliteitshandboek, en dat kan iedereen gebruiken. Dat is dus niet zo grondig als de scan, die dus vrij diep gaat.

We hebben concreet ingezet op kortetermijnverbeteringen met het stappenplan, met alles wat je publiek kunt vinden, en de lange termijn is dan de resultaten van de drie onderzoeken die op dit ogenblik nog lopen.

Voilà, tot hier een voorlopige stand van zaken. Collega Van den Bossche vroeg nog: 'Je kondigt iets aan in het VIPA; hoe gaat dat er precies uitzien?' Daar kan ik eigenlijk nog geen antwoord op geven. We moeten eerst kijken. We hebben de

bestaande budgetten. De noden zijn enorm. Ik ben nu aan het kijken of ik nog middelen heb die ik eenmalig kan uittrekken om de eerste aanpassingen te doen. Ik kijk daar voorzichtig positief naar. We moeten dan nog kijken wat we daar precies voor in aanmerking kunnen laten komen of niet. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord namens mevrouw Van den Bossche.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Dank u, minister, voor de aanvullende antwoorden. Het is goed dat u het thema van ventilatie ter harte neemt en ermee aan de slag gaat, dat er ook bijkomende onderzoeken gaan gebeuren en dat u ook kijkt om structureel extra middelen te voorzien. Wat die middelen betreft, hoop ik dat daar op korte termijn duidelijkheid over zal komen. Want een goede ventilatie is niet alleen belangrijk vanuit gezondheidsoogpunt, het is ook belangrijk voor de kwaliteit van het leven en om het normale leven in de woonzorgcentra zo veel mogelijk te laten doorgaan op momenten dat er ook veel virus circuleert. Ventilatie is immers de minst invasieve preventiemaatregel die de voorzieningen kunnen nemen, een maatregel die werkt en die levens kan redden. Wij kijken samen met u uit naar het vervolg hiervan. Dank u.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wijzigingen in het interlandelijke adoptielandschap – 3329 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over wantoestanden bij interlandelijke adopties – 3457 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Suzy Wouters aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de herkomstlanden waarmee samengewerkt wordt bij interlandelijke adoptie – 3586 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voorzitter, in september 2021 maakte het experten-panel interlandelijke adoptie zijn rapport bekend met aanbevelingen voor de toekomst van interlandelijke adoptie. Het panel en het onderzoek kwamen er na een hoorzitting in mei 2019, nadat er meerdere schandalen rond adoptie waren bovengekomen.

Naar aanleiding van het rapport kwam er een mededeling van de Vlaamse Regering met de acties die ondernomen zouden worden om de toekomst van interlandelijke adoptie te garanderen en te verbeteren. Zo zouden pleegzorg en adoptie nauwer worden verbonden, zouden de partnerschappen met de herkomstlanden worden versterkt, zou er meer worden gekeken naar open adoptie en meerouderschap en zou er meer worden ingezet op nazorg.

Later dat jaar werd er ook een beslissingskader uitgewerkt aan de hand waarvan het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) zal nagaan met welke herkomstlanden er

nog kan worden samengewerkt. Uit de gedachtewisseling met toenmalig minister Beke op 8 maart 2022 bleek dat de screening eind maart 2022 van start zou gaan. De screening zou echter gebeuren aan de hand van een vragenlijst door drie internationale organisaties in plaats van door het VCA zelf, zoals was opgenomen in het besluit van de regering.

Tijdens de gedachtewisseling kwam ook de eenmaking van de adoptiediensten aan bod. De huidige drie diensten zouden tegen 2023 één dienst moeten vormen. Dit heeft echter veel voeten in de aarde: zij moeten de vernieuwing van hun erkenning in september aanvragen om tegen december een nieuwe erkenning te hebben, maar hebben nog geen zicht op de concrete invulling van de eengemaakte adoptiedienst. Daarnaast zijn de accreditaties gekoppeld aan de afzonderlijke diensten. Als zij samensmelten tot een dienst moeten alle accreditaties opnieuw worden verkregen en dit vraagt tijd. Het halen van de deadline lijkt haast onmogelijk.

Minister, wat is de stand van zaken in de eenmaking van de adoptiediensten? Zal er worden gekeken naar het instellen van een overgangperiode zodat alle erkenningen en accreditaties in orde kunnen worden gebracht?

Is hierover reeds overleg geweest met de adoptiediensten? Wat zijn de voornaamste bevindingen van deze overlegmomenten?

Zijn de screenings van de herkomstlanden gestart zoals voorzien? Welke landen zijn reeds gescreend en wat zijn de eerste resultaten?

Minister, wat is uw opinie over het feit dat drie buitenlandse externe organisaties de screenings zullen uitvoeren en niet het VCA zelf, zoals opgenomen in de beslissing? Waarom werd deze keuze gemaakt?

De voorzitter: Thijs Verbeurgt heeft het woord namens mevrouw Van den Bossche, die stemproblemen heeft.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, de Nederlandse overheid heeft op 16 juni aangekondigd dat ze met onmiddellijke ingang interlandelijke adopties uit Haïti schorst. De toestand is er namelijk zo onzeker en chaotisch dat een fraudevrije adoptie niet gegarandeerd kan worden.

Het is niet de eerste keer dat Haïti als adoptiekanaal in vraag wordt gesteld. In het verleden, zoals na de aardbeving van 2010, kwamen er al getuigenissen van frauduleuze adopties vanuit het land. Talrijke kinderen werden er onder valse voorwendselen bij hun ouders weggehaald en geboorteaktes werden vervalst. De Haïtiaanse regering besliste toen zelf om tijdelijk te stoppen met buitenlandse adopties. Vandaag lijkt de situatie er opnieuw een voedingsbodem voor kinderhandel, en de Nederlandse regering nam alvast het zekere voor het onzekere.

Vorig jaar kwam een expertenpanel tot de conclusie dat er wantoestanden zijn en werd het systeem van interlandelijke adoptie in vraag gesteld. Het panel kwam met duidelijke aanbevelingen waar op Vlaams niveau werk van kan worden gemaakt. Een adoptiepauze om grondig te kunnen onderzoeken of elk kanaalland kan garanderen dat een adoptie correct en fraudevrij kan verlopen was een van de kernpunten van de experts. Want Haïti is niet het eerste land waar dergelijke wantoestanden bestaan. Eerder zijn ook in Ethiopië, Guatemala, Colombia en Congo kinderen ontvoerd en aangeboden voor interlandelijke adoptie.

Minister, zult u in navolging van de Nederlandse regering ook maatregelen nemen om adopties uit Haïti te schorsen?

Zult u andere kanaallanden laten onderzoeken op wanpraktijken?

Welke aanbevelingen van het expertenrapport werden vandaag al in uitvoering gebracht en wat is de timing voor het omzetten van andere aanbevelingen?

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, over interlandelijke adoptie hebben we al meermaals in dit parlement debatten gevoerd en hoorzittingen gehouden. We zijn het er allemaal over eens dat het belang van het kind steeds centraal moet staan. Zo moet er ook eerst worden gekeken of het kind kan worden opgevangen in het land van herkomst vooraleer men beslist om over te gaan tot interlandelijke adoptie.

Gezien de wanpraktijken van het verleden is het cruciaal dat de herkomstlanden voor interlandelijke adoptie grondig worden gescreend vooraleer hiermee wordt samengewerkt. Enkel zo kunnen dergelijke wantoestanden in de toekomst worden vermeden. In Nederland kondigde de minister van Rechtsbescherming Franc Weerwind aan dat Nederland per direct stopt met adopties uit Haïti. Het is echter niet de eerste keer dat Haïti in opspraak komt als herkomstland. In 2010 werd Haïti als adoptiekanaal reeds even stopgezet, maar dat werd nadien weer hervat. Ook in 2017 waren er berichten van kinderhandel.

Minister, kunt u garanderen dat de herkomstlanden waarmee momenteel wordt samengewerkt inzake interlandelijke adoptie betrouwbaar zijn? Kunnen volgens u alle herkomstlanden grondig worden gecontroleerd?

Vindt u dat Haïti nog voldoende kan worden gecontroleerd om een correct en transparant verloop van interlandelijke adoptie mogelijk te maken? Zult u zoals in Nederland stappen ondernemen om ook adopties vanuit Haïti stop te zetten?

Welke initiatieven neemt u nog om te verzekeren dat interlandelijke adoptie steeds correct verloopt?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor deze zeer interessante vragen over een belangrijk thema, waar al heel wat over te doen is geweest de voorbije periode.

Het traject om te komen tot één adoptiedienst loopt al enkele jaren, zoals jullie weten. De Vlaamse Regering heeft daarover op 5 april 2019 een beslissing genomen en gesteld dat wij vanaf 1 januari 2023 maar één dienst zullen erkennen. Dat besluit lag in lijn met een resolutie die door jullie werd aangenomen op 7 maart 2018. Als reden werd toen onder meer gegeven dat het aantal interlandelijke adopties daalde, omdat heel wat landen actief werk maken van oplossingen in eigen land. Ook werd gesteld dat interlandelijke adopties steeds vaker zogenaamde 'special needs'-kinderen betreft, en dat vraagt een bijzondere expertise van de diensten in de voorbereiding en in de nazorg. Om die reden, en omdat adoptiediensten veelal geheel of gedeeltelijk financieel afhankelijk zijn van het aantal adopties dat zij kunnen realiseren, werd ervoor gekozen om in de toekomst maar één dienst te erkennen. Maar dat weten jullie natuurlijk al allemaal.

De Vlaamse Regering heeft op 17 september 2021 de krijtlijnen vastgelegd voor de toekomst van interlandelijke adoptie. Vandaag zijn er effectief nog steeds drie autonome vzw's die destijds de suggestie kregen naar elkaar toe te groeien, en uiteindelijk tot een fusie over te gaan.

In navolging van de krijtlijnen voor de toekomst startte het agentschap Opgroeien in de afgelopen periode een participatief proces rond drie thema's: de samenwerking met de herkomstlanden, het verbinden van pleegzorg, en begeleiding en nazorg.

Parallel hiermee is er overleg met de interlandelijke adoptiediensten over de wijze waarop in de toekomst de samenwerking met herkomstlanden georganiseerd kan worden, en in het verlengde daarvan, de taakinvulling van de eengemaakte adoptiedienst. Op 6 juli 2022 – wie goed kan rekenen weet dat dit morgen is – is er een volgende werksessie met de diensten en het VCA gepland. Mijn kabinet zal hier ook aan deelnemen.

Collega's, gelet op het feit dat het regelgevend kader met betrekking tot de opdrachten en werking nog aangepast moet worden, bekijken we met de diensten of de timing om te komen tot één dienst kan worden aangehouden. Voor mij is dat geen taboe, als het maar tot een fusieproces komt. Dat punt staat morgen op de agenda. Heel concreet wat betreft de accreditaties zal er sowieso voorzien worden in een overgangsbepaling voor de lopende samenwerkingen, waarbij de erkenning van de bestaande adoptiediensten behouden kan blijven, zodat ook huidige accreditaties en erkenningen behouden kunnen blijven.

Als u het adoptielandschap een beetje kent, collega's, dan zult u begrijpen dat we hier sowieso niet over één nacht ijs zullen gaan. Er staat trouwens straks nog een voorstel van resolutie over interlandelijke adoptie op de agenda. Ik heb daarin alvast een aantal elementen gelezen die voorwerp zullen zijn van debat, maar ook een aantal elementen die in lijn liggen met wat de Vlaamse Regering heeft afgesproken.

Collega's, dan wil ik het hebben over de vragen rond Haïti en de screening.

De eerste screeningsronde van herkomstlanden is op dit ogenblik lopende. De landen opgenomen in de eerste screeningsronde zijn de landen waarvan de accreditatie op korte termijn verloopt en waarover snel een beslissing moet vallen. Het gaat concreet over India, Kazachstan, Portugal, Vietnam en Zuid-Afrika.

Het VCA verzamelt alle input over deze landen bij de betrokken externe partners, de bevoegde centrale autoriteiten en de interlandelijke adoptiediensten. Het VCA zal de informatie bundelen en ook delen met de adoptiediensten, adoptie-ouders, geadopteerden en de kinderrechtencommissaris, en vervolgens een beslissing nemen. Die processen zijn lopende. Ik verwacht kort na de zomer de eerste resultaten.

Haïti kent een chronisch probleem van politieke instabiliteit en onveiligheid, maar de bevoegde centrale autoriteit, het Institut du Bien-Etre Social et des Recherches (IBESR) – dat is het Haïtiaanse ministerie van Sociale Zaken –, en de rechtbanken blijven operationeel. Op korte termijn bekijkt adoptiedienst Ray of Hope bij elke afreis van kandidaat-adoptanten de veiligheidssituatie. Er worden, in samenspraak met Buitenlandse Zaken, afspraken gemaakt over het verdere verloop. Op dit moment reizen de adoptanten af naar de Dominicaanse Republiek en verloopt de overdracht via de luchthaven van Port-au-Prince. Haïti wordt meegenomen in de tweede screeningsronde, dit najaar, om dan een definitieve beslissing over de samenwerking te kunnen nemen.

Dan behandel ik de vragen over de buitenlandse organisaties.

Uiteraard steun ik de aanpak van het VCA om in deze zeer belangrijke en zeer delicate materie een beroep te doen op adviezen van internationale en nationale experts en partners om goed onderbouwde beslissingen te kunnen nemen. De mededeling aan de Vlaamse Regering van 10 december 2021 laat daartoe de nodige ruimte.

Het screeninginstrument dat werd ontwikkeld op basis van de krijtlijnen die de Vlaamse Regering daartoe heeft vastgelegd, is ook uitgewerkt in nauwe

samenwerking met internationale experts, en onder meer voorgelegd aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie in Den Haag.

Bij de screening in de herkomstlanden wil het VCA naast de adoptieprocedures onder meer ook zicht krijgen op de jeugdbeschermingssystemen in de verschillende landen. International Social Service (ISS) en UNICEF hebben jarenlange ervaring in deze domeinen en hebben bovendien onderzoekers ter plaatse om een zo volledig mogelijk beeld te kunnen schetsen. Child Identity Protection (CHIP) specialiseert zich in het recht op identiteit van kinderen. Het VCA gaat daarnaast rechtstreeks in overleg met de centrale autoriteiten van de herkomstlanden en vraagt adviezen aan interlandelijke adoptiediensten, de Federale Centrale Autoriteit en Buitenlandse Zaken.

Al deze bronnen stellen het VCA in staat om een zo volledig mogelijk review van de herkomstlanden mogelijk te maken, wel wetende dat er nooit volledige garanties ingebouwd kunnen worden – vandaar die brede bevraging en consultatie.

U vraagt welke initiatieven ik nog neem. Naast de screening die loopt, worden herkomstlanden in de bestaande werking ook al onderworpen aan een kanaalcontrole, waarbij de adviezen van de Federale Centrale Autoriteit en Buitenlandse Zaken worden opgevraagd om na te gaan of interlandelijke adopties correct verlopen.

In de toekomst zal elke potentiële nieuwe samenwerking in een herkomstland worden gescreend volgens de vastgelegde krijtlijnen van de Vlaamse Regering.

In navolging van de krijtlijnen die in september door de Vlaamse Regering werden vastgelegd, werd in een eerste fase werk gemaakt van een beslissingskader. We hebben daar prioriteit aan gegeven. Het kader werd in december voorgesteld aan de Vlaamse Regering. Op basis van de principes die daar werden afgesproken, werd het instrument verfijnd. De screening is nu dus lopende en het evalueren van die samenwerkingen is al een belangrijk element in de opvolging van het expertenrapport.

Die screening zit trouwens ook vervat in het thema 'samenwerking met herkomstlanden', met daarnaast nog werkgroepen rond 'het verbinden van pleegzorg en adoptie' en 'nazorg en begeleiding'.

Tot slot kan ik nog aanvullen dat aan het Vlaams Centrum voor Adoptie werd gevraagd om de werking te evalueren en bij te sturen in functie van dit nieuwe systeem voor interlandelijke adoptie.

Ik verwacht daarvoor in het najaar heel concrete beleidsvoorstellen.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Allereerst wil ik komen tot het luik dat de collega's Wouters en Van den Bossche aanhaalden met betrekking tot de specifieke casus van Haïti. Het is evident dat dit van dichtbij moet worden opgevolgd, zeker als we zien dat Nederland de conclusie heeft getrokken dat de situatie in Haïti zodanig onveilig is en de overheidsstructuur zodanig onstabiel is dat het niet langer verantwoord wordt geacht om uit Haïti te adopteren.

Dat sluit dan ook naadloos aan bij mijn vraag over de screening van die herkomstlanden, want ik noteer uit uw antwoorden dat die lopende is. Op zich vind ik dat op zijn minst opvallend omdat men de keuze voor buitenlandse screeningsdiensten heeft gemaakt en niet voor het VCA, wat ingaat tegen de beslissing van de Vlaamse Regering. De volgende vraag werpt zich dan ook spontaan op: wanneer mogen wij

verwachten dat die screening volledig in orde is? Dat was daarnet niet helemaal duidelijk voor mij.

Wat de eenmaking van de adoptiediensten betreft, weet ik inderdaad dat de keiharde deadline van januari 2023 er is. Niet op tijd is opnieuw beginnen, daar heeft mijn goede voormalige collega Lorin Parys heel vaak op gehamerd bij uw voorganger. Minister Beke gaf ook aan dat het wel goed zou komen. Ik stel vandaag de vraag omdat ik er niet helemaal gerust in ben. Als ik het goed heb begrepen, hebt u net ook gezegd dat u het vooral belangrijk vindt dat de fusie er komt en dat u niet per se wilt vasthouden aan de deadline. Dat vind ik een geruststelling.

Tot slot heb ik eerder een suggestie dan een vraag. Mag ik er misschien ook op aandringen dat Opgroeien, dat bezig is met het kader, de nodige expertise in het werkveld en bij die vele verenigingen meeneemt bij het opstellen ervan? Ik verneem namelijk dat dat hier en daar te wensen overlaat en het zou jammer zijn als de expertise die er is niet wordt meegenomen.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord namens mevrouw Van den Bossche.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, voor Vooruit is elke adoptie die tot stand kwam met druk, dwang, ontvoering of kinderhandel er een te veel. En dat is niet alleen zo voor ons, maar ook voor alle geadopteerden, eerste ouders en ook voor de wensouders. Geen enkele wensouder wil dat een kind onrechtmatig bij zijn ouders wordt weggenomen. Kunt u dan ook vandaag met 100 procent zekerheid stellen dat de interlandelijke adopties die vandaag in Vlaanderen plaatsvinden volledig fraudevrij zijn en dat we dus met zekerheid weten dat elk kind bewust werd afgestaan, met volle toestemming en kennis van wat een kind voor adoptie afstaan, betekent, alle principes van het Haags Verdrag in acht genomen?

Is het wat Haïti betreft niet naïef om alle vertrouwen betreffende de adoptie te leggen bij de organisatie zelf? U spreekt van een beslissing in het najaar, terwijl andere landen nu reeds schorsen. Waarom hanteert u in dezen het voorzorgs-principe niet? Waarom komt er bijvoorbeeld geen tijdelijke schorsing in afwachting van verder onderzoek? Ik begrijp niet dat u niet even doortastend bent in dit dossier als in andere dossiers, zoals kinderopvang. Nog een half jaar wachten, is een half jaar spelen met de levens van Haïtiaanse kinderen.

Het moet mij ook van het hart dat ik niet begrijp waarom de voorziene timing inzake de eenmaking niet zal worden gehaald. Waar situeert de vertraging zich? Is die te situeren bij de betrokken diensten of bij de administratie? Hebt u het gevoel dat er bewust wordt vertraagd?

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, ik deel eigenlijk de bezorgdheid van de collega's hier over onze vragen rond Haïti. U zei dat de tweede screeningsronde van Haïti pas in het najaar komt. En er zijn signalen dat de adoptie vanuit dit land niet op een veilige, correcte en transparante manier kan verlopen. Ik vind het dus jammer dat hier zo lang mee wordt gewacht.

Minister, ik heb nog een aantal vragen over het screeningsinstrument zelf. Dit zou een gedetailleerde vragenlijst zijn die duidelijkheid moet bieden over de verschillende thema's en criteria die van belang zijn voor een correct en ethisch verloop van interlandelijke adoptie. Tijdens de commissievergadering in maart vroeg ex-collega Parys reeds om het beslissingsinstrument van het VCA ter beschikking te stellen van het Vlaams Parlement. Voormalig minister Beke gaf aan dat, zodra dit was afgewerkt, dit toegelicht kon worden in het Vlaams Parlement. Mijn concrete

vraag is: is dit mogelijk en welke initiatieven neemt u hiertoe om dit mogelijk te maken?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik heb drie bijkomende vragen. Mijn eerste vraag gaat over de screening van de adoptiekanalen. Ik sta een beetje alleen, maar ik vind het wel goed dat dat op een grondige manier gebeurt. Of dat nu met de ene of de andere instelling is: als de kat z'n jongen maar vangt, zou ik zeggen. Ik sluit me wel een beetje aan bij de opmerking van collega Wouters. We hadden te horen gekregen dat er een beetje toegelicht ging worden op welke wijze er gescreend ging worden. Het is misschien mogelijk om dat al tijdens het proces te doen, en dan kunnen we misschien ook detecteren of, bijvoorbeeld in het geval van Haïti, de procedure gedegen is of niet. Maar ik vertrouw er persoonlijk wel op dat dat gebeurt. Met de uitleg die ik van de minister gehoord heb, maak ik me daar niet direct zorgen over. Maar misschien zou dat in het parlement nog extra toegelicht kunnen worden.

Mijn tweede vraag gaat over de vernieuwde taakstelling van de adoptiediensten. Over de eenmaking is er al veel gezegd, maar er is ook die verschuiving van een aantal taken met Opgroeien regie. U hebt gezegd dat dat geen impact zal hebben op de huidige accreditaties. Is er eigenlijk al zicht op hoe die verschuiving concreet zal verlopen en hoe het zit met eventuele toekomstige accreditaties?

We hebben de laatste maanden een aantal nieuwe feiten gehoord over Opgroeien. Als ik collega Daniëls laat doen, gaat er straks misschien nog een nieuwe commissie opgericht worden. Maar mijn derde vraag is: hebben wij wel voldoende vertrouwen dat er genoeg personeelsbezetting is en voldoende capaciteit om de vooropgestelde taakverschuiving met Opgroeien regie te doen? Het ene heeft niet rechtstreeks met het ander te maken. Maar ik vraag me af of die capaciteit daar wel voldoende is.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Bedankt ook voor de bezorgdheden.

Wat heel de situatie rond Haïti betreft: ik wil dat nog eens navragen. De afspraak is nu gemaakt om dat mee te nemen in de tweede ronde, om dan definitief te beslissen. Er zijn hier twee parlementsleden die zeggen: 'Doe dat toch een beetje rapper, want het is niet veilig.' Nu is het zo, zoals ik al zei, dat de veiligheidssituatie in samenspraak met Buitenlandse Zaken bekeken wordt om afspraken te maken over het verdere verloop. Laat ons afspreken dat ik nog eens zal navragen of dat de beste manier van werken blijft, dan wel of er extra's nodig zijn. Ik kan daar niet persoonlijk over beslissen, collega's, ik heb daarvoor ook advies nodig. Dus voor mij is dat de juiste weg om te bewandelen. Maar als jullie dat vragen, wil ik dat zeker nog eens laten bekijken.

Het is het VCA dat screent en beslist, en zij doen dat op basis van zeer grondige adviezen van nationale en internationale experts. Ik vind dat eigenlijk de goede manier van werken. We bekijken daar, collega Verheyen, wat extra haalbaar is. Alle stakeholders zijn ook zeer goed vertegenwoordigd in de werkgroepen. We zien wel dat het onderwerp bij de deelnemers veel emoties oproept, en eigenlijk is dat hier ook zo. Het is logisch dat dat veel emoties oproept en dat het voor de voorzitters ook vaak een zaak is om dat zeer goed te kanaliseren, al die zware en intense emoties die er zijn.

Collega Van den Bossche, wij worden, zo meldt men mij, internationaal uitgenodigd om onze nieuwe aanpak toe te lichten. En wat dan de vertraging of niet-vertraging

betreft: die adoptiediensten vertragen eigenlijk niet bewust. Ze zijn gewoon bezorgd met betrekking tot die accreditaties. Het is van belang, zoals ik al zei, dat we het doel halen. De timing kunnen we bekijken als er gegronde argumenten zijn.

Collega's, ik wil ook nog iets meegeven over het screeningsinstrument. Het screeningsinstrument is ontwikkeld in samenwerking met internationale experts en wordt ook voorgelegd, zoals ik zei, aan het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie. Collega Verheyen, u hebt over het instrument recent ook een schriftelijke vraag gesteld. Ik zal u daar op alle details antwoorden. Collega Vande Reyde heeft daar ook vragen over gesteld. Het is een beetje moeilijk om dat nu in detail te doen. Ik stel dus voor dat we dat meenemen in het antwoord op de schriftelijke vraag.

Wat tot slot de accreditaties betreft, is het echt zaak om dat land per land te gaan bekijken.

Maar nog eens, het is een heel gevoelig thema, van elke kant dat je het bekijkt. Ik zal dit ook met heel veel zorg volgen. Zoals gezegd, zal ik zeker wat de opmerkingen rond Haïti betreft, nog eens een extra vraag laten stellen aan onze mensen.

Er was een vraag rond de personeelsbezetting, ook van collega Vande Reyde. Ik ga ervan uit dat dat absoluut kan. Maar het blijft een heel gevoelige kwestie waar we ons zeer goed over moeten laten informeren en waar het belang van het kind uiteraard doorslaggevend is in elke keuze die gemaakt wordt.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel. Interlandelijke adoptie moet voor mijn partij zeker een mogelijkheid blijven. Dat is een gegeven dat met uiterste delicateit benaderd moet worden. In eigen land betekent dat dat we daar heel goed naar de controle en naar de taakverdeling moeten kijken in het hertekende landschap. Uw voorganger zei dat we te veel uitgingen van de huidige stand van zaken. Hij zei het misschien niet met zoveel woorden, maar hij vond wel dat wij wat te voorbarig zijn. Ik ben dus oprecht benieuwd en zal het ook blijven opvolgen.

Ik hoorde net ook dat jullie morgen gaan samenzitten met het VCA en met de drie adoptiediensten. Mocht er toch uitstel komen van de deadline, mocht dat uitgesteld worden, dan hoop ik dat zeer goed doorgesproken wordt met die adoptiediensten wat eventueel de gevolgen daarvan zijn. Ik denk dat dat heel belangrijk is.

De voorzitter: De heer Verbeurgt heeft het woord namens mevrouw Van den Bossche.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Dank u, minister, voor de bijkomende antwoorden. Het is duidelijk: voor Vooruit gaat het hier om zeer kwetsbare kinderen. Het voorzorgsprincipe moet te allen tijde centraal staan. Vandaar mijn vraag voor een schorsing in eerste fase. Een definitieve beslissing kan altijd later nog. Zo hanteren we dat voorzorgsprincipe.

Wat de timing van de eenmaking betreft, stelt u dat het doel centraal staat. Maar indien u het proces niet actief stuurt, is het mijn overtuiging dat we het doel niet zullen halen. En het moet echt deze legislatuur afgerond zijn. Ik roep u dan ook op om te allen tijde het proces zelf te sturen en niet de timing door anderen te laten bepalen. Dank u.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Dank u, minister, voor uw bijkomend antwoord. Wij hopen dat het bij elk land waaruit er signalen komen dat interlandelijke

adoptie niet mogelijk zou zijn op een veilige en correcte manier, grondig onderzocht wordt.

Daarnaast is het ook van belang dat er aandacht wordt gespendeerd aan wie de screening uitvoert en dat er hier een strenge opvolging is en we goed monitoren dat alles correct verloopt. Drie externe instanties zullen de screening uitvoeren, maar de uiteindelijke beslissing zelf ligt bij het VCA. Het VCA maakt deel uit van Kind en Gezin, een administratie die vroeger en nu, met de recente gebeurtenissen, des te meer onder vuur ligt vanwege wanpraktijken. Onze fractie is dan ook bezorgd of zij deze belangrijke taak wel naar behoren kunnen uitvoeren. De nauwe opvolging die we vragen, en zo kijken of alles verloopt zoals het zou moeten, zal hier echt een meerwaarde bieden. Het is alleszins duidelijk dat er nog heel veel werk aan de winkel is om een goed sluitend kader voor interlandelijke adoptie te maken. Ik ben alvast blij dat dit een bezorgdheid is die over verschillende fracties heen gedeeld wordt. Dank u wel.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over onlinetherapie voor jongeren – 3337 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister, enkele weken geleden hebt u bekendgemaakt dat u de onlinetherapie die reeds bestaat voor volwassenen, wilt versterken voor jongeren met psychische problemen tussen 16 en 23 jaar. De onlinehulpverlening die we kennen, via onder andere de geestelijke gezondheidszorg, is een grote toegevoegde waarde in ons hulpverleningslandschap. Studies en ervaringen maken duidelijk dat we op die manier doelgroepen bereiken die we anders niet bereiken, of dat we die alleszins beter bereiken dan enkel met de klassieke hulpverlening.

De grootste troef van onlinehulpverlening is dat het praktisch is. Je moet er letterlijk je huis niet voor uit, en je kunt in een eigen veilige omgeving, op het moment dat je kiest, in contact komen met hulpverlening. Het blijft evenwel belangrijk om 'blended care' te blijven voorzien, een goede mix van klassieke hulpverlening aangevuld met onlinehulpverlening. Dat wordt ook bevestigd door verschillende hulpverleners en psychologen, die hun commentaar gaven toen u uw beslissing bekendmaakte.

De opportuniteiten van onlinetherapie zijn groot. Het gaat snel, het is toegankelijk en het is helemaal mee met de tijdsgeest. Zeker als je jongeren wilt bereiken, moet men mee zijn met de media die zij gebruiken. Vandaag kunnen zij al bij verschillende platformen terecht, zoals Awel, Tele-Onthaal en de Zelfmoordlijn. Maar ook belangrijk is de verdere opvolging en hulpverlening na een eerste contact. De jongeren halen zelf dan ook terecht aan dat er meer moet zijn.

Ik was dan ook bijzonder blij om te lezen dat u daar een concreet plan van aanpak over hebt, en wou u daarover de volgende vragen stellen. Niet elke problematiek kunnen we online benaderen, of leent zich daar optimaal toe. Voor welke hulpvragen of situaties zal het online aanbod eerder dienen? En kunt u me toelichten om welke redenen? Welke timing voorziet u voor het opmaken van deze plannen en de uitvoering ervan? Met wie zult u aan tafel zitten om dit alles waar te maken? Op welke manier kunt u inspelen op mogelijke moeilijkheden inzake de terugbetaling door de mutualiteit van deze onlinesessies?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u, collega. Zoals u zegt is er momenteel al een laagdrempelige online hulp uitgewerkt in Vlaanderen, uitgebouwd voor de meest voorkomende psychologische problemen bij volwassenen: depressie, stress/angst, verslavingsproblemen. Men kan op heel veel websites ook informatie vinden.

Het is voor mij van belang dat ook jongeren een kwalitatief online aanbod uitgewerkt krijgen. Er zal het komende jaar gewerkt worden aan een rechtstreeks online toegankelijk aanbod voor jongeren van 16 tot 23 jaar, bestaande uit zelfhulp en begeleiding. Het jaar nadien zal men zich richten op de leeftijdsgroep van 14 tot 15 jaar. Hierbij wordt een modulair aanbod ontwikkeld voor vaak voorkomende psychische problemen zoals angst, depressie, eetproblemen, middelengebruik en zelfverwondend gedrag. Ook zal er een transdiagnostisch aanbod ontwikkeld worden dat zich richt op onderliggende persoonlijkheids- en relationele problemen. Dit online hulpaanbod zal ook 'blended' ingezet kunnen worden.

Door onlinehulpverlening vallen enkele drempels in vergelijking met de klassieke hulpverlening weg. De stap is veel kleiner om online begeleiding te zoeken, door de anonimiteit van de hulpverlening. Praktische drempels vallen weg, zoals bijvoorbeeld vervoer, en daarnaast is het aanbod van online chatbegeleiding kosteloos. Er zijn toch wel een aantal voordelen, waarvan ik vastgesteld heb – en ik wist dat eigenlijk nog niet – dat zeker jongeren daardoor gemakkelijker gebruikmaken van deze mogelijkheden.

Dan was er de vraag naar de timing. We hebben een subsidie toegekend voor het project online hulpverlening in de geestelijke gezondheidszorg voor de periode 2022-2023. Wat willen we realiseren? Eerst en vooral willen we het bestaande online-hulpaanbod continueren en up-to-date houden. We willen ook het 'blended' gebruik van de programma's door de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) ondersteunen met training en supervisie. We willen de uitbouw en de implementatie in de brede geestelijke gezondheidszorg van concrete targets voor het aantal te trainen organisaties en hulpverleners. We willen ook de afspraken vernieuwen rond samenwerking met partnerorganisaties uit de nulde- en eerstelijnszorg.

We willen een rechtstreeks online toegankelijk aanbod voor jongeren ontwikkelen, alsook de integratie van het online aanbod voor perinatale depressieve- en angstklachten in de bestaande websites. We willen ook monitoringonderzoek over cliëntkenmerken en over het gebruik van online en blended werken in de Vlaamse geestelijke gezondheidszorg in samenwerking met onze universiteiten.

De projecthouder heeft voor deze opdrachten een gedetailleerde planning uitgewerkt in het beleidsplan. Er is, zoals altijd, ook een klankbordgroep, die input kan geven, die het netwerk van experts kan uitbreiden, die het draagvlak van online psychologische hulp (OnlinePsyHulp) moet vergroten, en die mee zal instaan voor de bekendmaking van het aanbod van OnlinePsyHulp.

Relevante belanghebbenden zijn onder andere het Netwerk Onlinehulp Vlaanderen, vzw Psyche, patiëntenorganisaties, de nulde- en eerstelijnsdiensten, hogescholen en universiteiten.

De onlinebegeleiding, tot slot, collega Jans, is in dit project kosteloos voor de cliënten. In het project online hulpverlening in de geestelijke gezondheidszorg zijn de mutualiteiten niet betrokken.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Ik dank u, minister, voor uw antwoord maar ook zeker voor het stuk beleid dat hiermee wordt toegelicht. Het is altijd al mijn overtuiging

geweest dat een aanvulling van een onlinehulpverlening op al datgene wat er reeds bestaat, een absolute meerwaarde is. Minister, u hebt gezegd dat het kosteloos is. Wij doen er eigenlijk dus echt wel alles aan om drempels weg te halen. U zet ook in op zelfhulp en begeleiding, dus je maakt mensen ook sterker door ze de handvatten aan te reiken om, als het enigszins mogelijk is, op deze manier erdoor te komen of geholpen te zijn. En anderzijds is er de mogelijkheid om toch in de klassieke hulpverlening te stappen.

Ik zie dat u nu het aanbod uitwerkt, als ik u goed begrepen heb, voor 16- tot 23-jarigen – voor volwassenen bestond het al –, en daarna wilt u zelfs inzetten op 14- tot 15-jarigen. Dat is zeer positief, omdat we weten dat heel wat psychiatrische ziektebeelden of psychologische problemen vrij jong ontstaan. Als we die jong kunnen detecteren, kunnen we vaak veel erger voorkomen. Die detectie lukt hier omdat jongeren natuurlijk heel gemakkelijk de weg vinden naar een kosteloos aanbod dat heel dicht bij hun leefwereld aansluit: op de schermen waarop men zich al op bevindt, vindt men begeleiding, vindt men zelfhulp, en antwoorden. Ik vind dat dus zeer positief. En inderdaad, mijn vraag over de terugbetaling vervalt, aangezien het een kosteloos aanbod is, wat ik over het hoofd gezien had.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Ik denk dat we hier een heel mooi initiatief nemen. Ik heb er in het verleden, net zoals andere collega's, ook op gehamerd om die noden, die eerstelijns hulpverlening voor jongeren zo laagdrempelig mogelijk te houden, en in een context met jongadolescenten kom je natuurlijk onlosmakelijk bij die onlinehulpverlening terecht. Ik treed collega Jans graag bij om het belang van die 'blended care' naar voren te schuiven. Online hulpverlening is heel goed, en ook een belangrijke eerste stap, die vaak of soms toch wel voldoende lijkt – niet voor iedereen, dat weten we, maar wel voor een bepaalde groep.

Een ander punt is weerbaarheid bij jongeren en adolescenten. Mentale problemen zijn echt, voor alle duidelijkheid, en dat is allesbehalve een waardeoordeel van mijn kant. Minister, hoe staat u tegenover mentale weerbaarheid? Denkt u niet dat we daar parallelle initiatieven moeten nemen en nadenken over hoe we de mentale weerbaarheid bij jongeren kunnen versterken? We mogen mentale problemen absoluut niet banaliseren, dat is ook niet mijn bedoeling. Maar ik denk dat we in sommige gevallen ook niet mogen dramatiseren. Hoe ziet u dat en hoe gaan we hier, volgens u, het beste mee om?

En dan heb ik nog een andere bijkomende vraag over dit specifieke initiatief. Ik heb gelezen dat er voor de periode januari 2022 tot september 2022 een goede 7 miljoen euro wordt verdeeld over de zes CGG's, om onder meer deze opdracht te realiseren. Mijn concrete vraag is dan ook hoeveel er hiervan voor onlinetherapie voor jongeren is gereserveerd. Het kan misschien zijn dat dat al gezegd is en dat ik dat gemist heb. Hoeveel jongeren hopen we hiermee te bereiken?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is een heel goed initiatief. We hebben tijdens de coronacrisis ook gezien dat we zoveel mogelijk geprobeerd hebben om de fysieke hulpverlening naar de onlinehulpverlening om te buigen, om toch mensen niet in de steek te laten en het toch te kunnen laten doorgaan. Ik ben absolute voorstander van die 'blended care'. Natuurlijk moeten we wel realistisch zijn. Dat kan wanneer het gaat over ziektebeelden die eigenlijk nog mild zijn, bij ernstige ziektebeelden gaan we vaak toch wel verder moeten gaan. Het zal dus niet voor iedereen zijn, maar ik denk dat het ook heel belangrijk is dat we de jongeren daar goed naartoe kunnen leiden. Want websites, chats, en dergelijke zijn allemaal goed, maar het is heel belangrijk om die jongeren daar ook op de juiste plaats te krijgen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Collega Jans, bedankt voor de aanvullingen. Ik ben blij dat u zegt dat het gratis was en dus niet hoefde terugbetaald te worden. Maar het klopt dat ik het belangrijk vind om nadien ook te gaan naar de leeftijdsgroep van 14, 15 jaar: hoe vroeger je detecteert, hoe beter uiteraard. Mentale weerbaarheid, collega Verheyen, is een topic binnen het preventief gezondheidsbeleid. Als het gaat over preventie, vertrekken we eigenlijk niet vanuit specifieke problemen maar vanuit het behoud van een goede mentale gezondheid in het algemeen. Wat dat betreft, is het preventie: je weet niet of er iets aan de hand is, maar het wordt gebruikt om mensen in goede gezondheid, zoals dat heet, te houden.

Uw praktische vraag over de budgetten moet ik eens bekijken. Ik dacht dat het losstond van de andere centen, maar ik ben niet zeker. U kunt die vraag eventueel nogmaals via een schriftelijke vraag stellen. Mijn kennis over dit beleidsdomein is de afgelopen weken al groter geworden, maar ik weet nog niet alles en al zeker niet als het gaat over cijfertjes. Ik zou me kunnen vergissen.

Collega Saeyns, 'blended care' is een aanvulling op reguliere hulp, en vaak een laagdrempelige toeleiding naar andere hulp of zorg. Dat is belangrijk om nog te vermelden.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Ik denk dat het zeer goed is dat er een onlinehulp voor jongvolwassenen komt en vervolgens ook voor jongeren. Het zijn mensen die zich in een preciaire levensfase bevinden: einde van de school, school afmaken, relaties vormen, werk vinden, toekomst vorm geven. Dus het is goed dat we daar een aanbod op zetten. Ik merk in de beleidskeuzes van de minister dat er wordt gekeken naar 'hoe vroeger hoe beter'. We gaan het steeds jonger doen, en we maken het steeds gemakkelijker om terecht te komen bij kwalitatieve hulpverlening omdat we samenwerken met de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Het is niet enkel iets dat je online vindt, de kwaliteit is ook gegarandeerd. We gaan hier zeker later bij de evaluatie nog op terugkomen, maar ik vind dit alleszins een positief stukje beleid binnen de bredere geestelijke gezondheidszorg.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over vaccins tegen windpokken – 3370 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (cd&v): Op de website van Opgroeien staat er info over vaccins tegen windpokken. Men zegt er dat er een vaccin bestaat tegen de windpokken en dat de Hoge Gezondheidsraad (HGR) geen algemene vaccinatie van kinderen aanbeveelt omdat er onvoldoende gegevens zijn. In ons land wordt de vaccinatie tegen windpokken daarom momenteel alleen geadviseerd voor specifieke risicogroepen en -personen. Er gebeurt veel onderzoek en de Hoge Gezondheidsraad volgt dit van nabij op.

Op het consultatiebureau van Kind en Gezin worden enkel vaccins toegediend van het vaccinatieschema van de Hoge Gezondheidsraad. Zolang windpokkenvaccinatie

daar niet toe behoort, kunnen ouders die dit vaccin voor hun baby willen, enkel bij hun behandelend arts terecht.

Er bereiken ons af en toe verhalen van kinderen die een infectie hebben opgelopen op de windpokken, waardoor ze weken in het ziekenhuis moeten verblijven. Uit de informatie op de website van Opgroeien lezen we dat er wel degelijk een vaccin is, maar dat de Hoge Gezondheidsraad geen algemene vaccinatie aanbeveelt omdat er onvoldoende gegevens zijn.

Daarom heb ik volgende vragen voor u, minister. Is er inmiddels al meer informatie bekend over het vaccin tegen windpokken, op basis van meer studies? In bevestigend geval, overweegt u om opnieuw advies te vragen aan de Hoge Gezondheidsraad om op basis van nieuwe gegevens de mening eventueel te herzien en toch een algemene vaccinatie tegen de windpokken via Kind en Gezin te organiseren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega, voor de vraag.

Ik verneem net dat windpokken, waterpokken en wijnpokken allemaal hetzelfde zijn. En ik kan jullie meedelen dat mijn twee kleinkinderen de wind-, water- of wijnpokken hebben. Theootje is 6 maanden en dat is eigenlijk vrij voorzichtig voorbijgegaan. Bij Estée is het nu volop bezig. Ik heb ze gehad toen ik 18 jaar was en ik ben er enorm ziek van geweest. Hoe later, hoe slechter. *(Opmerkingen)*

Het was net na mijn examens in het eerste jaar Rechten. Het was gelukkig net erna, maar het had er ook middenin geweest kunnen zijn. Ik heb het gekregen via een baby'tje. *(Opmerkingen)*

We hebben nog veel op de agenda staan, maar het moest er een keer uit.

Collega De Rudder, u stelt dus een zeer actuele vraag voor mij. Er is steeds meer informatie over de vaccins beschikbaar. De Hoge Gezondheidsraad heeft daarom in 2017 zijn advies van 2005 herbekeken en na analyse herbevestigd. Sedertdien is er weinig nieuws qua inzichten.

Waarom wordt de vaccinatie niet veralgemeend aanbevolen? Zoals u zelf al hebt aangehaald, is de kennis over de beschermingsduur nog altijd een beetje onvoldoende. De invloed van een algemene vaccinatie op het aantal gevallen van zona op latere leeftijd is nog onvoldoende bekend. De derde belangrijke factor is dat we bij een onvoldoende vaccinatiegraad riskeren dat de gemiddelde leeftijd waarop men windpokken doormaakt, naar boven schuift. Zo kunnen een groter aantal niet beschermde ouderen besmet worden. Bij oudere kinderen, adolescenten en zeker volwassenen verloopt de ziekte veroorzaakt door de windpokken vaak veel ernstiger. Ik heb dat aan den lijve meegemaakt. Dat terwijl windpokken een ziekte is die bijna steeds goedaardig verloopt bij jonge kinderen. Ik heb trouwens nog altijd twee putjes op mijn wangen die daardoor veroorzaakt zijn. *(Opmerkingen van Elke Sleurs)*

Opvullen? Daar doe ik niet aan mee hoor, collega. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Gij doet daar ook niet aan mee, hé collega? *(Gelach)*

Collega De Rudder, u had wellicht niet verwacht dat uw vraag mij zo zou toucheren.

Het allerbelangrijkste argument is dat de eliminatiedoelstelling voor mazelen en rubella van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) gerealiseerd wordt. Wij moeten daarom alles inzetten opdat de ouders deze vaccinatie prioritair laten toedienen bij hun kinderen. Als het windpokkenvaccin als een extra vaccin op de

vaccinatielijst komt, bestaat de vrees ook een beetje dat de ouders het vaccin voor de veel ernstigere aandoeningen mazelen en rubella links laten liggen en zouden kiezen voor het windpokkenvaccin, omdat iedereen windpokken goed kent, omdat iedereen ze ook doormaakt, wat niet meer zo is voor mazelen en rubella omdat het nagenoeg niet meer voorkomt.

Collega's, mazelen komt in België trouwens toch wel weer terug. Dat is geen goed nieuws. In België zijn er van januari tot juni 2019 361 gevallen van mazelen gerapporteerd, tegenover 73 gevallen in dezelfde periode in 2018. Dat is dus een beetje meer. Maar het goede nieuws is dat het vaccin tegen rubella, rodehond in de volksmond – en iedereen die het heeft gehad, weet waarom het zo wordt genoemd – beschermt tegen zware afwijkingen bij de foetus. Het is dan ook heel belangrijk dat dit vaccin wordt genomen.

In Vlaanderen maken bijna alle kinderen vroeg of laat – het blijft maar doorgaan – windpokken door, zonder al te veel erg. Er zijn uitzonderingen die nog geen antistoffen hebben op volwassen leeftijd en voor wie, zoals u zelf zei, collega De Rudder, vaccinatie wel aanbevolen is, maar dan natuurlijk wel later.

De Hoge Gezondheidsraad herzielt de aanbevelingen op regelmatige basis en heeft het advies van 2005 geactualiseerd in 2017. Op dit ogenblik zijn er geen specifieke redenen om die nu opnieuw te herzien.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (cd&v): Voorzitter, ik wist niet dat mijn vraag zoveel zou teweegbrengen. Maar in ieder geval dank ik u voor het antwoord, minister.

De reden waarom ik die vraag breng, is dat ik werd aangesproken door een collega die had gemerkt dat haar kleinkind die info vanuit Kind en Gezin wel had gekregen, maar heel ernstig ziek is geweest van de windpokken en ook wel heeft gemerkt dat de informatiedoorstroming tussen Kind en Gezin en wat men adviseert niet altijd even gelijklopend was. Het is dan ook belangrijk dat Kind en Gezin goed adviseert dat risicogroepen en risicopersonen wel kunnen worden gevaccineerd. Het is zeker terecht dat we geen algemene vaccinatie doen, maar kinderen die wel een risico vormen, kunnen wel bij hun behandelende arts terecht voor een vaccin. De oproep om dat nog eens te adviseren, mag zeker worden meegenomen naar Kind en Gezin. Daarom wilde ik hier de vraag stellen om dat nog eens onder de aandacht te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, we hebben met de voormalige minister veel gepraat over vaccins en de mazelen, waarnaar u hebt verwezen, minister. Maar ik volg volledig de redenering van de Hoge Gezondheidsraad waarom we dat niet in een algemeen vaccinatieschema opnemen. Er zijn landen die daar echter wél voor opteren, onder andere Duitsland, Italië, de Verenigde Staten en Canada. Het kan natuurlijk zijn dat u de resultaten moet opzoeken, maar heeft Zorg en Gezondheid zicht op de windpokkenvaccinatiegraad van die betrokken landen? Het gaat over landen waar minstens 80 procent als ondergrens voor de twee dosissen wordt aangeduid. Ik begrijp dat dat wellicht enig opzoekingswerk vraagt. Als u daar niet onmiddellijk op kunt antwoorden, heb ik daar dan ook begrip voor.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank jullie voor de aanvullingen. Het kan inderdaad een individuele keuze zijn, collega De Rudder, bijvoorbeeld van mensen met een zwak immuunsysteem die in contact komen met kinderen. Het is van belang dat iedereen op dat vlak correct wordt geïnformeerd.

U mag gerust de persoonlijke case doorgeven. Ik dacht dat u zei dat de mensen vonden dat ze niet helemaal correct werden geïnformeerd of alleszins dat het onduidelijk was. U mag de gegevens gerust doorgeven, zodat we kunnen nagaan of er daar wat aan kan worden verbeterd. Het is maar door de klachten goed te bekijken dat we kunnen zien of er beterschap mogelijk is.

Mevrouw Sleurs, het is de tweede keer vandaag, maar het lijkt mij goed dat u ook daarover een schriftelijke vraag stelt. Het is niet zo dat ik zo graag schriftelijke vragen beantwoord, want er zijn er heel veel, maar ik ken de cijfers niet zomaar uit het hoofd.

Elke Sleurs (N-VA): Ik zal dat eens doen in aansluiting op een andere vraag, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Suzy Wouters aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het themarapport 'Gezinsinkomen en (kans)armoede' van het agentschap Opgroeien – 3300 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Maxim Veys aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het delen met de lokale besturen van de gegevens van kansarme gezinnen – 3306 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Crevits.

Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, collega's, het nieuwe themarapport van het agentschap Opgroeien 'Gezinsinkomen en (kans)armoede' geeft een beeld over het aantal kinderen dat opgroeit in een gezin met beperkte materiële en financiële middelen.

De kansarmoede-index 2021 voor het Vlaamse Gewest bedraagt 12,71 procent en ligt 0,9 procent lager dan in 2020. In Antwerpen ligt de index met 16,1 procent het hoogst, in Vlaams-Brabant het laagst, met 7,6 procent. De kansarmoede-index bij kinderen van wie de moeder bij haar geboorte niet de Belgische nationaliteit had, ligt met 30,2 procent heel wat hoger dan de 5,2 procent bij kinderen met een moeder van Belgische origine. Kansarmoede doet zich meer voor in steden dan in kleinere gemeenten. In de grootsteden wordt bijna een op de vier kinderen in kansarmoede geboren, in de centrumsteden is dat 17,1 procent. Kansarmoede komt veel minder voor op het platteland: 7,2 procent. Kansarmoede heeft vooral te maken met een beperkt inkomen en met een laag opleidingsniveau van de ouders.

Er is in 2021 een verhoogd armoederisico bij 8 procent van de kinderen onder de 18 jaar. De subjectieve armoede bedraagt in deze groep 10 procent. Bij jongvolwassenen tussen 18 en 24 jaar zou de situatie iets beter zijn.

De armoedesituatie in Vlaanderen is schrijnend, minister. Uit de recente grote peiling van Het Laatste Nieuws blijkt dat een groot deel van de Vlamingen momenteel amper genoeg geld heeft om elke maand rond te komen. In Vlaanderen gaat het maar liefst over 41 procent van de bevolking.

Hierbij heb ik de volgende vragen, minister.

Welke conclusies trekt u uit de nieuwe kansarmoedecijfers van het agentschap Opgroeien? Welke beleidsmatige gevolgen krijgen deze conclusies?

Op welke manier zult u de grootsteden ondersteunen in het terugdringen van kansarmoede? Onderkent u de noodzaak om samen te werken met lokale besturen? Op welke manier gebeurt dit momenteel?

Hoe verklaart u de zeer grote kloof in kansarmoede tussen kinderen met een allochtone en autochtone moeder? Zult u minister Brouns aansporen om voor allochtone vrouwen een activeringsstrategie richting arbeidsmarkt te voorzien?

Zult u deze cijfers meenemen in een nieuwe evaluatie van het groeipakket, meer bepaald voor de sociale toeslag en de schooltoelage? Hoe evalueert u de efficiëntie van de sociale toelagen in het terugdringen van het armoederisico?

Gaan de bevindingen in dit rapport meegenomen worden door de verschillende beleidsdomeinen met betrekking tot de acties geformuleerd in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA)?

Bent u bekend met het vermelde onderzoek van Het Laatste Nieuws? Hoe interpreteert u de bevindingen?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): De vraag gaat over een Vooruitvoorstel dat we al sinds 2018 naar voren brengen en gaat over de kinderarmoederisicocijfers van Kind en Gezin. Het voorstel is het voorstel van decreet nr. 870 inzake onder meer de gegevensdeling tussen het agentschap Opgroeien en de lokale besturen, dat op 2 februari 2022 werd aangenomen in de plenaire vergadering en op 11 maart bekendgemaakt in het Staatsblad. Ik was daar toen heel erg blij mee, ik ben daar nog steeds blij mee, omdat dat natuurlijk een situatie was die al lang rechtgezet kon worden. Die cijfers bekijken namelijk indicatoren bij gezinnen waarop een lokaal bestuur weinig vat heeft. Maar ik denk dat heel veel lokale bestuurders hier weten dat als die cijfers verschijnen, je een debat hebt in de gemeenteraad, waarbij er gezegd wordt: 'En uw armoedebestrijdingsbeleid doet er niets aan'. Dat was eigenlijk de ongezonde situatie, dat het agentschap Opgroeien wist wie de gezinnen waren met een risico op armoede, terwijl de lokale besturen er continu naar op zoek waren om aan armoedepreventie te kunnen doen. Het is op zich een goede zaak dat die gegevensdeling door deze meerderheid mogelijk gemaakt is.

In de week van 6 juni werden de nieuwe kansarmoedecijfers vrijgegeven. Alle gemeenten kunnen nagaan hoeveel kinderen van 0 tot 3 jaar in hun gemeente opgroeien in kansarmoede. Maar zij kunnen nog steeds niet aan die cijfers komen – daar heb ik althans geen indicatie voor. Er is vandaag nog geen samenwerkingsovereenkomst tussen enige gemeente en Kind en Gezin gesloten, voor zover ik weet.

Daarom heb ik de volgende vragen. Waarom heeft het agentschap Opgroeien deze gegevensdeling nog niet mogelijk gemaakt? Wat wordt er nog van de lokale besturen verwacht vooraleer ze die gegevens kunnen ontvangen? Wanneer zullen lokale besturen toegang kunnen krijgen tot deze gegevens? Hebt u de ambitie om dat binnen een bepaalde timing voor een bepaald aantal gemeentes mogelijk te maken of niet? Het liefst voor de driehonderd, neem ik aan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijn ambities zijn ongelofelijk, collega Veys, zeker nu de windpokken gepasseerd zijn.

Het is een belangrijke vraag, ik probeer op alle onderdelen apart te antwoorden.

De dalende kansarmoedecijfers zijn op zich een voorzichtig goede zaak. Maar zoals jullie beiden hebben gesteld, wordt het leven duurder, en dat treft degenen die minder inkomen hebben nog meer dan degenen die er meer hebben. Ik kan dus zeker niet het signaal geven dat we op het vlak van armoedebestrijding gerust mogen zijn en op onze twee oren kunnen slapen – al is dat technisch gezien bijzonder moeilijk.

U kunt in ons VAPA lezen welke acties in elk beleidsdomein al zijn genomen en nog te nemen zijn. Mogelijk zullen we ook moeten bekijken welke acties we kunnen versterken. Wat Welzijn betreft, weet u dat het groeipakket bijvoorbeeld belangrijk is om koers te houden.

Wat betreft de grootsteden: ook de lokale besturen hebben inderdaad een belangrijke rol. Toen de Vlaamse Regering op vraag van het Vlaams Parlement extra middelen uittrok voor armoedebestrijding in het kader van corona, ging niet voor niets 30 van de 45 miljoen euro naar de lokale besturen. Ook inhoudelijk wordt in heel veel dossiers samengewerkt met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Terecht wordt door de parlementsleden opgemerkt dat kansarmoede vooral wordt gelinkt aan een beperkt inkomen en een laag opleidingsniveau. Ik ben het met u eens dat op beide sporen moet worden ingezet om zowel op korte als op lange termijn oplossingen te bieden. De collega's hebben echter ook verantwoordelijkheden, collega Wouters. Collega Weyts zal u kunnen toelichten welke maatregelen er op het vlak van toegankelijk en kwaliteitsvol onderwijs worden genomen. Bij mij ligt de focus op het versterken van zijnstroom, waarbij we effectief ook kijken naar doelgroepen die vandaag minder participeren aan opleiding of arbeidsmarkt. Op korte termijn is tewerkstelling een belangrijke hefboom om uit de armoede te geraken. Ik wil gerust achter de veren van collega Brouns zitten, maar ik weet dat hij zeer actief inzet op het wegwerken van drempels in trajecten naar werk voor alle mensen die ver van de arbeidsmarkt staan.

Niet eerder dan gisteren las ik een advies van de Hoge Raad voor Werk, waarin wordt gesteld dat er massieve actie zal moeten worden gevoerd om mensen die vandaag niet actief zijn op de arbeidsmarkt, daarnaartoe te halen. Dat is een verantwoordelijkheid van ons allen.

Collega Wouters legt de link tussen kansarmoede en het groeipakket. De kansarmoedecijfers slaan evenwel, collega, op meer dan inkomen alleen. Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens drie van de volgende criteria zwak scoort: het beschikbaar maandinkomen, de opleiding van de ouders, de arbeidssituatie van de ouders, het lage stimulatie-niveau, en huisvesting en gezondheid. Het is dus veel meer dan inkomen alleen, maar uiteraard is het groeipakket daar relevant, dat heb ik al gezegd. De impact van de sociale toeslagen uit het groeipakket op het armoederisico werd enkele jaren geleden door de KU Leuven grondig bestudeerd en becijferd. De resultaten daarvan kunt u online terugvinden.

Wat het VAPA betreft, zijn we momenteel halfweg. De tussentijdse evaluatie en bijsturing is lopende en tegen eind september zal die klaar zijn. De oefening gebeurt door alle ministers van de Vlaamse Regering en voor mij is dit rapport een belangrijke bron van gegevens om die evaluatie te maken. Natuurlijk is collega Dalle verantwoordelijk om het op te maken. De coördinerende minister van Armoedebestrijding neemt in het kader van de evaluatie en bijsturing van het VAPA zijn verantwoordelijkheid ten volle op.

Collega Veys, wat betreft uw vragen omtrent gegevensdeling: ik begrijp dat u ongeduldig bent, dat ben ik ook. Het is de West-Vlaamse aard, denk ik.

U hebt terecht gezegd dat de basis wordt geboden in de wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, wat de gegevensdeling met het OCMW en de samenwerking met de kraamklinieken betreft. De wijziging werd door het Vlaams Parlement goedgekeurd op 4 februari 2022 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 11 maart 2022. Dat is natuurlijk nog niet lang geleden. Het betreft hier de individuele gegevens die vanuit de individuele lokale dienstverlening kunnen worden doorgegeven onder bepaalde voorwaarden. Dat is luik nummer één.

Daarnaast is er een decreetswijziging nodig om de persoonsgegevens uit het groeipakket te kunnen delen met de lokale besturen. Dat is luik nummer twee, en daar vraagt u specifiek naar. Hiervoor zijn we het stadium van de eerste en de tweede principiële goedkeuring vanuit de Vlaamse Regering gepasseerd. De wijziging ligt nu voor bij de Raad van State.

Ik herhaal het nog een keer: de persoonsgegevens van het groeipakket moeten enerzijds worden gedeeld met de lokale besturen. Dat kunnen we nog niet doen, omdat de decreetswijziging nog in het parlement moet worden goedgekeurd. Anderzijds is er de individuele gegevensdeling tussen OCMW-kraamklinieken, waarvoor we alles al hebben goedgekeurd in het parlement. Dat is gepubliceerd in het Staatsblad. Er zijn dus twee luiken die moeten passeren.

Lokale besturen kunnen wel al een budgettaire inschatting maken over de maatregelen die zij overwegen op basis van de lokale dashboards. Die lokale dashboards worden wel al ter beschikking gesteld vanuit Opgroeien. Om zoekwerk uit te sparen, kunt u gewoon 'groeipakket' en 'lokaal' intikken in Google, dan vindt u deze dashboards. Die zijn ook interactief.

Wat kunnen we nog verwachten? Wat het delen van persoonsgegevens vanuit het groeipakket betreft wordt er van een lokaal bestuur verwacht dat er een lokale beslissing is genomen die aantoont dat de gegevens nodig zijn om een lokaal voordeel of tegemoetkoming te kunnen toekennen aan gezinnen. De beleidskeuze ligt dus in handen van het lokale bestuur en als ze dat doorgeven, kunnen de identificatiegegevens worden bezorgd. Het doorgeven van identificatiegegevens vanuit individuele lokale dienstverlening is onderworpen aan specifieke bepalingen.

Inhoudelijk zullen er tussen het lokaal team Kind en Gezin en het OCMW samenwerkingsakkoorden worden gemaakt. Die akkoorden bevatten afspraken over de gegevens die worden meegedeeld, aan wie ze worden meegedeeld, wat het doel is, wat er met de gegevens gebeurt en wat het gezin mag verwachten na de aanmelding bij het OCMW. Op die manier kan de uitwisseling voor alle partijen in alle transparantie verlopen en waar de General Data Protection Regulation (GDPR) wordt gerespecteerd. Dat is ook belangrijk.

De gegevens uit het groeipakket zullen toegankelijk zijn vanaf de definitieve goedkeuring van het voorstel tot decreetswijziging, dat momenteel voorligt bij de Raad van State.

Voor de lokale besturen die zelf aangesloten zijn bij Digitaal Vlaanderen, zullen de gegevens beschikbaar zijn via de gegevensstroom 'GeefKindVoordelen'. Voor kleinere gemeenten, die niet aangesloten zijn bij Digitaal Vlaanderen, zal de toepassing maximale gegevensdeling tussen administraties (MGDAG) Online de gegevens van het groeipakket ontsluiten. Dat kan onmiddellijk na de decretale goedkeuring.

Het agentschap Opgroeien en de VVSG werken goed samen om dat allemaal voor te bereiden, in sjablonen te voorzien en ervoor te zorgen dat alle nodige formaliteiten zo vlot mogelijk kunnen verlopen.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Ik dank u voor uw uitgebreide antwoord, minister.

Vragen over armoede staan heel vaak op de agenda in deze commissie en ook in de plenaire vergadering. De eerste vraag vandaag was trouwens ook een armoede-gerelateerde vraag. We hebben al heel wat positieve antwoorden gekregen van minister Dalle, die nu bevoegd is voor de armoedebestrijding.

Minister, ik heb nog een concrete vraag. Kwetsbare gezinnen kunnen worden geholpen door gezinscoaches. Dat staat ook in het regeerakkoord. Maar we zijn daar nog altijd op aan het wachten. Kunnen die gezinscoaches niet vervroegd worden ingevoerd zodat ze op het terrein het verschil kunnen maken?

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (Vooruit): Minister, u hebt gelijk over mijn ongeduld. Ik heb collega De Rudder bijna gestalkt om te weten wanneer het voorstel van decreet zou worden goedgekeurd. Mijn ongeduld is een beetje aan het omslaan in ongeloof. Ik weet dat dit voor uw fractie gevoelig ligt, maar tenzij ik me vergis, is het niet mogelijk om de armoederisicocijfers van Kind en Gezin mee te delen aan de lokale besturen. U hebt het alleen gehad over gegevens uit het groeipakket. Tenzij ik het verkeerd heb begrepen, maar dan heb ik ook het voorstel van decreet niet echt goed verstaan. Een collega van de meerderheid heeft me toen verzekerd dat Kind en Gezin alle gemeentebesturen zal aanschrijven en dat ze een protocol zullen kunnen afsluiten. Dat kan dus niet voor die armoederisicocijfers van Kind en Gezin, en daar gaat het net om. Ik vind dat eerlijk gezegd nogal straf. Kunt u dat verduidelijken?

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (cd&v): We wilden in het decreet de gemeenten de mogelijkheid geven om een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten, zoals we ook tijdens de coronacrisis gedaan hebben, zodat ze aan cijfers konden geraken. Dat waren ook de cijfers van Kind en Gezin, zoals de minister aangaf. Normaal gezien gaf dat decreet dat het parlement heeft goedgekeurd, de mogelijkheid ... De minister heeft gezegd dat het agentschap de samenwerkingsovereenkomsten nog moest opmaken en die ter beschikking stellen van de gemeenten. Dat betreft volgens mij geen privacygevoelige gegevens meer. Ik weet dat niet zeker over de gegevens waar u naar verwijst. Het goedgekeurde decreet zou normaal gezien volgens het antwoord van de minister kunnen worden uitgevoerd als de samenwerkingsovereenkomsten aan de gemeentebesturen ter beschikking worden gesteld. Dat is tot nu toe nog niet gebeurd.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Voorzitter, ik wil twee zaken aanhalen. Ten eerste, wat betreft de dalende armoedecijfers wijzen de cijfers, de statistieken, de grafiek van de tendensen doorheen de jaren op een kentering. Ik hoop dat die kentering structureel is en dat het een continu dalende tendens zal zijn. Maar we moeten daar voorzichtig in zijn, ook gezien de huidige energiecrisis.

Maar ik wil iets aanhalen dat ik al een paar keer heb herhaald. Er wordt hier door sommige collega's in de commissie een beeld geschetst van een koud en kil Vlaanderen, alsof we net geen derdewereldland zijn. Dat beeld wil ik met klem tegenspreken. De cijfers sterken ons daarin.

In verband met het tweede luikje over de gegevensdeling hoor ik u graag zeggen, collega Veys, dat het een voorstel was van Vooruit. Maar je hebt denken en doen. Wij hebben gedaan, denk ik. Maar goed, het is een grapje. Maar het siert u ook

wel dat u ernaar vraagt. En ik heb er begrip voor dat de uitvoering op het terrein tijd vraagt, omdat er privacywetgeving mee gemoeid is. Collega Veys, u weet dat dat allesbehalve evident is. De mensen van de administratie hebben maar twee handen. Maar als medehoofdindieners en schepenen van Welzijn in mijn eigen gemeente wil ik natuurlijk niet liever dan dat dat zo snel mogelijk tot uitvoering komt.

Minister, ik heb ten slotte nog een vraagje. Bent u bereid om die lokale besturen en OCMW's breed in kennis te stellen van de mogelijkheid om gegevens op te vragen en van wat ze allemaal moeten doen? Ik denk dat er daarover nog wat verwarring en onduidelijkheid bestaat.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik probeer hier zo helder mogelijk te antwoorden. Maar soms is het voor mij ook niet helemaal helder, zeker wanneer ik collega Veys hoor.

Ik probeer het schema nog eens mee te geven. Het antwoord op de vraag of identificatiegegevens van gezinnen die ondersteuningsnoden hebben, kunnen worden doorgegeven, is: ja. Dat was uw vraag. De basis is de wijziging van het decreet van 30 april die we allemaal hebben goedgekeurd. Dat is dus in orde.

Maar dat gaat altijd over individuele gegevens die vanuit individuele lokale dienstverlening onder bepaalde voorwaarden kunnen worden doorgegeven. Het gaat dus over individuele kwesties. Collega De Rudder verwees er al naar dat je daarvoor een samenwerkingsovereenkomst moet hebben. Dat is mogelijk. En mocht er worden getalmd met de mogelijkheid om die samenwerkingsovereenkomst te sluiten, dan zal ik dat opnemen. Oké? Dat is lijst nummer één.

Lijst nummer twee zijn de persoonsgegevens uit het groeipakket. Die zijn ook heel belangrijk. De regering heeft hierover al twee keer een ontwerp van decreet goedgekeurd. Dat komt ook naar het parlement. Hier willen we een automatische gegevensuitwisseling mogelijk maken.

Het wordt dus mogelijk op twee fronten, maar het ene is via het ene decreet geregeld en het andere via het andere decreet.

De kansarmoede-index wordt opgemaakt door de consultatiebureaus. Al die precieze gegevens kun je niet zomaar geven, maar individueel kan dat wel.

Uw derde vraag, of het al dan niet gaat over de gegevens van die consultatiebureaus, moet ik navragen. Je hebt het ene decreet en het andere, dat is helder voor mij.

Voor mij is het simpel: alles wat de lokale besturen nodig hebben, moeten ze kunnen krijgen, GDPR-proof uiteraard. We hebben straks twee decreten die worden goedgekeurd. Ik herhaal dat, mocht er worden getalmd, we ervoor moeten zorgen dat die samenwerkingsovereenkomst in orde komt. Collega De Rudder verwees er ook naar.

Uw vraag over de consultatiebureaus en de kansarmoede-index moet ik bekijken, omdat dat volgens mij iets anders is en niet onder die twee decreten valt.

Was dat helder?

De voorzitter: Dat zullen we straks horen.

Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: Collega Veys, alles duidelijk?

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De kansarmoede-index is op gemeentelijk niveau beschikbaar, maar niet alle gezinnen daarachter.

Maxim Veys (Vooruit): Maar dat is net wat we vragen. En minister Beke zei net dat dat in dit decreet zou gebeuren. Hij zei een jaar geleden, voor het zomerreces, dat het ter indiening klaarlag in het parlement en begin dit jaar werd het goedgekeurd. Ik weet het heel goed. Ik was kabinetschef van de stad Kortrijk toen wij in een project de uitwisseling van die gegevens – wie zijn de mensen achter de cijfers? – konden realiseren. Dat project staat vermeld in de toelichting bij het voorstel van decreet. Er staat niet bij dat het van de stad Kortrijk is, want zo correct zijn we wel, mevrouw Verheyen. Maar goed, ik zal het onthouden als we nog eens iets van de meerderheid mee goedkeuren.

Een lokaal bestuurder uit Zuid-West-Vlaanderen had toen Kind en Gezin gecontacteerd, waarop Kind en Gezin had gezegd dat het protocol nog niet op punt stond. Minister, wanneer zullen we die cijfers kunnen uitwisselen? Het is immers mogelijk op basis van het decreet. En wat is de timing? Kunnen wij ervan uitgaan dat tegen volgend jaar, als die nieuwe cijfers verschijnen in juni, zoveel mogelijk lokale besturen daar toegang tot krijgen om hun preventief armoedebelief op af te stemmen?

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Saeys aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijgende cijfers van het aantal coronabesmettingen en het eventueel toedienen van een tweede boostervaccin – 3431 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): De vraag is intussen al deels achterhaald: er is al heel wat verschenen, het advies van de Hoge Gezondheidsraad is binnen. We weten dat het aantal coronabesmettingen fors stijgt en we weten ook dat we in de herfst- en de winterperiode ook weer met een golf te maken zullen hebben. We weten dat de werking van de vaccins geleidelijk afneemt, zeker wat betreft de overdraagbaarheid.

Het advies van de Hoge Gezondheidsraad zegt dat een tweede boosterprik tegen corona wordt aanbevolen in het najaar, specifiek voor bepaalde groepen. Het gaat dan om mensen met een verhoogd risico, mensen boven 65 jaar en mensen boven de 50 jaar met risicofactoren. Men zou ook iedereen boven de 50 jaar kunnen gaan vaccineren, maar daar is nog onduidelijkheid over. Men zou het vaccin aanbieden aan alle volwassen personen. Zorgverstrekkers zouden prioritair kunnen worden behandeld.

Ik zal mijn vraag een beetje aanpassen. Het vaccin dat is aangepast aan de omikron-variant zou normaal gezien begin september 2022 worden goedgekeurd. De vraag is of, als dat niet gebeurt, men effectief ook gebruik gaat maken van de oudere vaccins.

De vaccinatiecentra moeten tijdig op de hoogte worden gebracht wanneer met vaccineren zal worden gestart en wie moet worden uitgenodigd, zodat men daar het nodige personeel voor kan vinden. Het is belangrijk om dat tijdig te doen. Heeft men al contact gehad met de vaccinatiecentra? Heeft men al beslist hoe de organisatie daarvan zal verlopen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Uw vraag is plots zeer actueel geworden en zeker niet achterhaald.

Eerst en vooral: het aantal besmettingen stijgt opnieuw. Ook het aantal hospitalisaties en het aantal bedden op intensieve zorgen is weer gestegen. Het gaat over 26 procent op 28 juni 2022. Het absolute cijfer op intensieve zorgen blijft in absolute cijfers wel laag. Dat waren er op 28 juni 2022 72. De verwachting van de experts is dat de stijging nog enkele weken zal aanhouden. Men verwacht in het najaar ook een veralgemeende opstoot.

Ondertussen hebben we een advies van de Hoge Gezondheidsraad en van de Taskforce gekregen over de tweede booster in het najaar. Morgenochtend, 6 juli 2022, om 8 uur, collega Saeys, is er interministeriële conferentie (IMC) Volksgezondheid. Ik heb deze middag al gezegd dat ik het voorstel van de Hoge Gezondheidsraad en de Taskforce wel genegen ben. Men doet een aantal voorstellen, maar het komt erop neer dat de groep 65-plussers – ik vat het heel kort samen – wordt aangeraden om een tweede booster te krijgen. Al wie ouder is dan 18 jaar krijgt een aanbod. Dat zou aan het einde van de zomer, ongeveer in september, moeten kunnen. Ik heb ook al even met minister Somers gesproken. We zouden dit opnieuw via de vaccinatiecentra willen doen, maar dat betekent dat we moeten bekijken of dat zal lukken. De budgettaire middelen zijn voorzien om op te schalen. Morgenochtend is er IMC met alle ministers van Volksgezondheid, en komende vrijdag is er een mededeling aan de Vlaamse Regering.

Mijn persoonlijk sentiment is om inderdaad een aanbeveling en een aanbod te doen. Het is geen verplichting, afhankelijk van de groep.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik denk dat er heel snel duidelijkheid moet komen, enerzijds over het vaccin dat men gaat gebruiken, en vooral ook over de vaccinatiecentra. De vaccinatiecentra zijn enorm afgeschaald. Als we weer grotere groepen zullen hebben, zal men misschien weer van locatie moeten veranderen. Men moet het nodige personeel voorzien, vrijwilligers optrommelen. Dat vergt altijd zijn tijd. We zitten nu ook in de zomervakantie, daardoor is het ook al niet evident om plots al die zaken te gaan regelen. Ik hoop alvast dat er zo snel mogelijk werk van wordt gemaakt.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Minister, we kunnen in de pers lezen dat het inderdaad dringend nodig is om de nodige voorbereidingen te treffen, zodanig dat de mensen, de risicogroepen, zich kunnen laten inenten zodra dat nodig is, en we daar dan inderdaad vlotjes mee kunnen starten.

We lezen ook in de pers dat een op de zeven nog geen boosterprik gekregen heeft, omdat ze die geweigerd hebben. Ik hoor veel bij mensen – en dat zijn dan mensen die niet tot de risicogroepen behoren – dat drie keer genoeg was. Er is weinig animo bij die mensen voor nog een vierde prik. Zeker nu covid aan het tieren is en men eigenlijk weinig last heeft van de symptomen, aanschouwt men dit veelal als een gewone griep.

Het zou natuurlijk interessant zijn om te weten wat de immuniteitsgraad is en hoelang de resistentie duurt bij de mensen die een booster gekregen hebben, want dat is de vraag die vele mensen zich stellen. Ze hebben een booster gekregen, maar toch hebben ze nog covid gekregen. Ik denk dat het belangrijk is om daar duidelijke, correcte en wetenschappelijke informatie te verspreiden, om het draagvlak niet onderuit te halen.

Afsluitend: voor ons is het vooral belangrijk dat de booster vrijwillig blijft en dat daaraan zeker geen vrijheidsbeperkende maatregelen gekoppeld zouden worden.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, een maand geleden, op 7 juni om precies te zijn, hebben we ook gediscussieerd over de booster die nu herhaald wordt, de herhalingsprik. Op dat moment heb ik ook al opgeroepen om in het najaar, in september, zo breed mogelijk een herhalingsvaccin te kunnen toedienen.

Ik kan me scharen achter uw antwoord, en ik hoop echt dat we in september heel vlot een herhalingsprik kunnen geven, het liefst met een nieuw vaccin, maar dat zullen we moeten afwachten.

Ik heb een bijkomende vraag. Bij de griep werkt men met een peilnetwerk. Er is eventjes sprake van geweest dat we dat ook zouden doen voor covid. Is dit nog altijd een doelstelling? Zo ja, wanneer zal dit peilnetwerk dan ontwikkeld worden in verband met corona?

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (cd&v): Ik denk dat het goed is dat we ons altijd baseren op de wetenschappelijke adviezen. Dat hebben we in het verleden ook altijd gedaan. Het is ook goed dat we spreken over 'aan te bevelen' en 'aan te bieden', en niet over een verplichting. Ik vind ook dat zeker mensen die kwetsbaar zijn, of zij die het wel nog willen, de kans moeten krijgen om het nog te halen, maar dat het geen algemene verplichting meer moet zijn.

Ik hoop dat de beslissing van de IMC morgen me daarin zal volgen. Dat zullen we dan ook nog afwachten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Saeys, de Hoge Gezondheidsraad is vrij duidelijk in het advies. Ze zeggen dat we niet moeten wachten op de aangepaste vaccins. Ze schrijven zeer expliciet dat de huidige vaccins nog altijd goed werken tegen ernstige ziekte. Ik wil daar dan ook helder in zijn. Ik ben daar ook een beetje gerustgesteld in. Want we kunnen natuurlijk geen aangepaste vaccins geven als ze er nog niet zijn, of als ze nog niet goedgekeurd zijn. Dat is, denk ik, een waarheid als een koe.

Collega De Reuse, ik heb in mijn antwoord op geen enkel moment het woord 'verplichten' uitgesproken. Ik heb het gehad over 'aanraden' en 'aanbieden'. Ik vind zelfs dat er nog een verschil is tussen aanraden en aanbieden. Het 'aanbieden' is een aanbod waar je op kunt ingaan, het 'aanraden' is er een positieve push aan geven. Dan zeggen we dat we graag hebben dat je dat doet, ook al ben je daar niet toe verplicht.

De Hoge Gezondheidsraad maakt daar al een onderscheid in. Ik vind het belangrijk om zorgvuldig te zijn in de brief die we zullen sturen. Nogmaals: de IMC moet morgen nog beslissen, maar ik vond het nuttig om het nu mee te geven, om het niet een dag te laten etteren, collega Saeys, net omdat we snel moeten kunnen spreken met de vaccinatiecentra. Ik zal die lijn dan ook morgen aanhouden, dat ik het advies van de Taskforce – die ook wel iets anders is als dat van de Hoge Gezondheidsraad – wil volgen. Ik hoop dat we dan in een goede flow vooruit kunnen geraken, ook in dit dossier.

Werkt het vaccin, of werkt het niet? Je kunt natuurlijk nog besmet worden, maar we vermoeden toch dat je minder erg ziek bent. U hebt ook verwezen naar de cijfers op intensieve zorgen. Ik hoop dat dit het gevolg is van het vaccin, natuurlijk. Vaccins die goedgekeurd zijn, kunnen toegediend worden.

Wat de huidige campagne betreft, collega's, denk ik dat nog niet alle cijfers verwerkt zijn. We zien dat er een vrij goede respons is, minder dan bij de vorige campagnes, maar toch een vrij goede respons. Maar ik heb nog niet alle cijfers van de woonzorgcentra. Vandaar dat ik jullie nog geen finale cijfers kan geven, door het gevaar dat ze totaal vertekend zouden zijn. Zodra we die hebben, zullen die ook met jullie gedeeld worden. Het is een collectieve verantwoordelijkheid om actief de campagne bekend te maken. Dan kan iedereen een vrije keuze maken om zich al dan niet te laten vaccineren.

Ik geef een voorbeeld, opnieuw uit het leven gegrepen. Mijn schoonouders zijn 80-plussers, die vol enthousiasme hun booster zijn gaan halen. Mijn ouders zijn nog geen 80 en waren kei-jaloers omdat ze niet de kans kregen om een booster te halen. Ik heb dus nog een en ander recht te zetten. De Hoge Gezondheidsraad zal me daar wellicht bij geholpen hebben, nu, met zijn advies.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik ben in verwachting. Niet in verwachting, maar in verwachting voor morgen. *(Gelach)*

Neen, ik heb er al twee, en ik heb er mijn handen mee vol. *(Gelach)*

Ik hoop dat er snel duidelijkheid komt, vooral ook voor het zorgpersoneel. Die zijn echt wel vragende partij om die booster zo snel mogelijk te kunnen krijgen. Zij merken nu ook dat er weer een serieuze golf is. Zij staan natuurlijk in die vuurlinie, en ik denk dat we daar zeker en vast rekening mee moeten houden als we gaan voor prioritaire groepen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het beleid met betrekking tot de schorsing van kinderdagverblijven – 3439 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Celia Groothedde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over maatregelen op korte termijn om nieuwe incidenten in de kinderopvang te voorkomen in afwachting van het eindrapport – 3442 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister Crevits, eerst en vooral proficiat met uw nieuwe functie, want ik heb nog niet de kans gehad om u daarmee te feliciteren. Maar ik ben blij dat u die taak op zich neemt, want ik weet dat u ook hier met heel veel vuur uw dossiers zult verdedigen. Ik ben ervan overtuigd dat u voor de welzijnssector een aanwinst bent.

Ik ga meteen met de deur in huis vallen. Er is heel veel te doen rond de kinderopvang op dit ogenblik, dat zal u wellicht ook niet ontgaan zijn. U weet ook dat wij vanuit de onderzoekscommissie zeker en vast ook mee zijn met dat voorzorgsprincipe. Wij vinden het uiteraard ook een goede zaak dat er meer, sneller en kordater wordt opgetreden indien er aanwijzingen zijn dat er zich ernstige problemen voordoen in bepaalde kinderdagverblijven. Maar anderzijds wordt er nu toch

wel heel snel gesloten of geschorst, en dat doet bij mij toch een aantal vragen rijzen over het beleid en de aanpak ter zake. Ik ben er immers van overtuigd dat er in bepaalde gevallen, of zelfs na meldingen, schorsingen opgelegd kunnen worden, maar dat na grondig onderzoek ook blijkt dat er misschien geen grond was om te sanctioneren.

Ik ga er een concreet voorbeeld bij nemen. Ik heb dat trouwens ook heel kort eens aangehaald in de onderzoekscommissie. Het gaat over kinderdagverblijf 't Pandabos – het is een voorbeeld hier. Dat werd geschorst op 22 maart, en dat liep oorspronkelijk tot 21 juni 2022. Ik zal zeker niet dieper ingaan op de case, maar ik had het in de onderzoekscommissie wel aangebracht omdat het op dat ogenblik – het was toen 18 of 19 juni, denk ik – twee of drie dagen vooraleer het kinderdagverblijf opnieuw zou mogen opengaan, was. Maar het probleem was dat de verantwoordelijke noch de ouders op dat ogenblik nog altijd niet wisten of het kon heropenen. Dat brengt ons natuurlijk bij een aantal problemen. Op dat ogenblik – ik denk dat het toen 20 juni was – heeft die opvang vernomen dat zij nog langer werden geschorst. Die hebben toen beslist om het faillissement aan te vragen omdat er op dat ogenblik geen inkomsten waren en ze de zaak op die manier niet konden voortzetten.

Daarbij heb ik dus een aantal vragen.

Met betrekking tot dit concrete voorbeeld: waarom wordt er zo lang gewacht om die beslissing tot verlenging van de schorsing mee te delen aan de uitbaters? Het schept onzekerheid, zowel voor de ouders als voor de opvang. Mijn verzoek is dus om daar toch korter op de bal te spelen en sneller over te gaan tot het nemen van een beslissing.

Bent u zich ook bewust van de zware gevolgen van een dergelijke schorsing?

Zult u voorzien in flankerende maatregelen, bijvoorbeeld een financiële tegemoetkoming, indien schorsingen worden opgelegd en indien onderzoek bijvoorbeeld aanwijst dat de sanctie onterecht was?

Kunt u ook meedelen welke experts betrokken worden bij de eindbeslissing en in welke mate rekening wordt gehouden met hun oordeel? In welke mate wordt er rekening gehouden met de mening van de ouders die zich achter crèches scharen die het voorwerp zijn van een onderzoek?

Voorziet het agentschap bij dergelijke schorsingen ook begeleiding bij het zoeken van nieuwe opvangplaatsen voor de ouders? Zo ja, hoe verloopt dat?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, u hebt het natuurlijk gezien: vorige week was er weer een mogelijk heel zwaar incident – of intussen al twee of drie weken geleden, een mens zou de tel kwijtraken – bij een onthaalouder in Veurne. Op het moment van indiening van de vraag was dat 'vorige week'. Op dat moment was dat een van de mensen die op die fameuze lijst van 54 stonden, een lijst die dan uiteindelijk nog wat uitgebreid zou zijn. Toen we dat gingen nakijken, bleek dat van die lijst er zelfs een hele boel kinderdaginitiatieven waren zonder enig inspectieverslag, dat ook de evaluatie van die kinderdagverblijven was gemaakt zonder dat er een inspectieverslag voorhanden was.

U hebt dan beslist om dat opnieuw door te lichten. Dat is een goede beslissing, maar wij blijven met een heel grote bezorgdheid zitten. Want buiten deze lijst zijn er nog verschillende andere lijsten, of liever categorieën die getrokken kunnen worden uit de databases van Kind en Gezin, waarbij we gezien hebben: hier zijn bedreigingen van fysieke integriteit, hier zijn ernstige problemen rond pedagogie,

hier is een serieuze crisis waardoor er geen warme en pedagogische kinderopvang geboden kan worden aan kleintjes. Kinderopvang moet toch iets anders zijn dan dat je je kind 's morgens afzet en het 's avonds in schijnbaar dezelfde staat wordt teruggegeven, het moet goede kinderopvang zijn.

Die problemen gaan soms effectief over intentionele mishandeling en verwaarlozing. Maar heel vaak merken we dat dat ook incidenten zijn die met overbelasting te maken hebben. Mensen die bijvoorbeeld een incident met 'shaken infant syndrome' zien, weten eigenlijk dat dat typisch een geval is waar intentie geen deel is van het incident. Dat is overbelasting, stress, er alleen voor staan enzovoort.

Natuurlijk zijn we nog in afwachting van de audit en het eindverslag van de onderzoekscommissie, zelfs nog wat meer dan op het moment toen de vraag werd ingediend, maar intussen zijn we wel heel bezorgd over die lijsten. Hebt u de opdracht al gegeven om die lijsten ook te herevalueren? Op welke basis, en op welke manier?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor de belangrijke vragen.

Ik ben blij met de opmerking van collega Malfroot dat ze niet wil inzoomen op een bepaalde casuïstiek, want ik heb ook weinig zin om elke week vragen uit de casuïstiek te beantwoorden. Ik denk ook dat dat onze bevoegdheid een beetje te buiten gaat. Er is bovendien nog een reden. Jullie weten wellicht dat ik in theorie gevat kan worden in de besluitvorming, bijvoorbeeld na een beroep bij de Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Vermoedelijk zal dat in de door u gemelde casus geen punt meer zijn, maar ik moet toch interferentie met mogelijke toekomstige besluitvorming vermijden. Ik wil zeker ook alle respect hebben voor de privacy van de mensen. Maar u had zelf al gezegd, collega Malfroot, dat u dit eigenlijk als voorbeeld aangrijpt, maar niet op de casus wilt ingaan. Dat is dus goed.

Ik ga eerst algemeen antwoorden op collega Malfroot, want elk van beide vragen heeft een beetje een andere teneur. Ik heb, zoals jullie, ook heel veel vragen. Ik ben ondergedompeld in de crisis in de kinderopvang. Ik vind het belangrijk – we hebben dat ook al besproken met de mensen van Opgroeien – dat er gewerkt wordt vanuit het voorzorgsprincipe, ook al is dat in de praktijk niet evident. Ik vind het echt van belang dat we eens bekijken of de regelgeving zoals ze vandaag bestaat, toelaat om te doen wat nodig is, of dat niet toelaat. Maar het is altijd een beslissing waarnaar je op twee manieren kunt kijken. Ik heb al heftige – soms ook anonieme – brieven van ouders gekregen die zeggen dat hun crèche dicht is en ze daarvoor heel kwaad zijn, met een aantal argumenten. Mijn antwoord daarop is: sorry, hoor, het zal jouw kind maar zijn dat met een hersenletsel in het ziekenhuis zit in onduidelijke omstandigheden. Je moet dus ook altijd met de twee kanten rekening houden. Maar het gaat hier over kinderen. Kinderen zijn per definitie kwetsbaar. Voor mij is het voorzorgsprincipe toch wel belangrijk.

In een aantal casussen is naast Opgroeien ook het vertrouwenscentrum betrokken. Voor mij is dat iets superbelangrijks, dat geef ik ook al mee. Ook daar ben ik aan het kijken of dat nu goed werkt. Maar ik wil mij nu niet, voorzitter van de parlementaire onderzoekscommissie, op het terrein begeven waarop jullie op dit ogenblik misschien ook aan het wandelen zijn. Maar als u mijn persoonlijke appreciatie vraagt, zeg ik dat het voor mij ook van belang is om te bekijken of de samenwerking nu goed is, of ze op de beste mogelijke wijze loopt, of ze kan verbeteren. Ik ben ook aan het zoeken naar mogelijke tools om de mensen van Opgroeien te helpen, en daarbij kan het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK) zeer belangrijk zijn.

Nu is de afspraak dat het VECK het agentschap uiterlijk twee weken voor de einddatum van elke beslissing op de hoogte brengt van zijn inschatting. Op die

manier is er voldoende tijd om een beslissing voor te bereiden en tijdig te communiceren. In de praktijk zal het vaak zo zijn dat bij tussenkomst van het VECK initiatieven zelf ook al voelen of weten welke richting het maatschappelijk onderzoek uitgaat. Daar gaan we van uit, maar ik kijk ook naar jullie.

Zo'n ingrijpende beslissing, collega's en collega Malfroot, een verlenging of opheffing van een schorsing, wordt altijd multidisciplinair genomen. Dat is ook zeer belangrijk. Dat gebeurt samen met het management, maar naast de klantenbeheerder zijn ook steeds een gevaarcoördinator, een jurist en een inhoudelijk coördinator betrokken. Indien nodig wordt ook een arts en/of een psychopedagoog geconsulteerd. Maar ik raad jullie ook aan, collega's, om de audit goed te lezen. Ik heb die doorgestuurd naar de leden van de onderzoekscommissie. Ik ga nu niet in op al die aanbevelingen, jullie hebben ze gekregen. Maar er zijn daar toch een aantal zaken die ik ter harte wil nemen, ook wat de toekomst en eigenlijk nu al de praktische organisatie betreft.

In het beoordelen van een dossier is het van belang om de klachten en meldingen zoveel en zo goed mogelijk te objectiveren. Dat kan aan de hand van gesprekken met betrokkenen of een bezoek van de Zorginspectie. Maar ook de positieve of negatieve ervaringen van ouders worden het best gebundeld en doorgegeven aan de klantenbeheerder. Bij de dossiers waar sprake is van een vermoeden van kindermishandeling, van fysiek en/of psychisch geweld naar kinderen en waarbij het VECK betrokken is, is zijn advies uiteraard cruciaal. Want als je advies vraagt, moet je het ook krijgen en er best ook rekening mee houden. Ook in een dergelijk traject kunnen ouders, in het kader van de risicotaxatie, gehoord worden.

Als er een schorsing of opheffing komt, collega's, wordt altijd ook het lokaal loket van de betrokken gemeente ingelicht. Zij zijn de best geplaatste partner om de ouders te ondersteunen bij het zoeken naar alternatieve opvang. In elke communicatie naar de ouders vanuit Opgroeien over de schorsing of sluiting van een opvangvoorziening wordt deze informatie, samen met de contactgegevens van het lokaal loket, meegegeven. Maar ook hier zit ik eigenlijk echt weer op het terrein van datgene waarvoor jullie nu ook, denk ik, aanbevelingen aan het maken zijn. Ik sta open voor alle aanbevelingen, maar er zijn, heel concreet, al diverse gesprekken geweest met de leiding van Opgroeien om te kijken wat er beter kan en hoe we op korte termijn kunnen schakelen.

Wat de incidenten betreft wil ik benadrukken dat er elke dag opnieuw bijna 100.000 Vlaamse kinderen naar de kinderopvang gaan, op 6.500 locaties. Elke dag opnieuw zetten de medewerkers hun beste beentje voor om de veiligheid van de kinderen te garanderen. Ik wil dat benadrukken, want ik vind dat in de hele problematiek heel weinig wordt gezegd over de inspanningen die die mensen leveren. De sector is momenteel een beetje moedeloos omdat nooit het goede werk naar boven komt. Dat is eigen aan wat er nu gebeurt. We zijn problemen aan het bespreken die er zijn, maar daardoor dreigt het goede werk voor een stuk ondergesneeuwd te geraken. Daarom wil ik ook een positieve vaststelling doen.

Ik kan niet volledig vermijden dat er een ongeluk gebeurt. Dat is altijd mogelijk. Ik kan dat niet uitsluiten. Wie dat wel kan, is magisch of goddelijk. Het gaat om mensenwerk en om kleine kinderen. Je kunt een ongeluk niet in alle omstandigheden vermijden, maar we moeten wel zorgen dat de huidige systemen om de veiligheid en de kwaliteit te garanderen goed werken. Als u me vraagt of er verbeterpunten zijn, dan is mijn antwoord absoluut ja. Ik denk dat jullie die verbeterpunten al voor een deel zien.

Leo Van Loo heeft een actieplan uitgewerkt. Hij bouwt dat uit met het agentschap en Zorginspectie. Dat plan werd ook al twee keer besproken op de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning van het raadgevend comité van Opgroeien.

Verder monitort het agentschap Opgroeien dagelijks de meldingen van de gevaarsituaties en de nodige handhavingen. Collega Groothedde, u zult al gemerkt hebben dat ik geen fan ben van lijsten, omdat die statisch zijn. Ik wil gewoon een permanent dashboard en permanent zien wat er aan de hand is. Ik geef een voorbeeld. Vorige week alleen al kreeg het agentschap Opgroeien negen nieuwe meldingen van gevaarsituaties. Dat moet permanent worden gemonitord. Wat ik ook belangrijk vind, collega's, is dat, als er een melding van een gevaarsituatie komt, we binnenkort met een druk op de knop kunt zien wat de situatie van dat kinderdagverblijf is: hoeveel inspecties er zijn geweest en wat de klachtenmeldingen zijn. Nu zit dat allemaal in aparte databanken die nog niet eens met elkaar geconnecteerd zijn. Dat moet op korte termijn worden opgelost en dat is mogelijk. Leo Van Loo heeft daarover een verslag gemaakt. Het is nu mijn taak om te zorgen dat we daarvoor een budget hebben. Vervolgens moet het management zorgen dat dat wordt opgelost. Ondertussen – en daar hebt u een punt, collega Groothedde – wil ik dat de administratie zich zodanig organiseert dat als iemand vraagt wat de situatie in een bepaald kinderdagverblijf is, ze dat via manuele handelingen ook kan laten weten en dat die informatie correct is. Dat zijn mijn zorgpunten, en daarop moeten onze mensen zich voorbereiden.

Wat de audit betreft zijn de veiligheid van de kinderen in de kinderopvang en de kwaliteit ervan heel belangrijk. Ook moet het voor de uitbaters van een kinderopvanglocatie duidelijk zijn waar ze zich aan moeten houden en waar ze zich aan kunnen verwachten. De audit legt belangrijke pijnpunten bloot, collega's. Ik ga daar niet flauw over doen. De uitdagingen zijn niet min. Ik plan ook intense gesprekken met de leidinggevende ambtenaren. Er moet op heel korte termijn actie worden ondernomen, maar ondertussen wil ik dat de veiligheidsmechanismen beter worden georganiseerd.

Sommige zaken kunnen onmiddellijk verbeterd worden, zoals de permanente monitoring en de IT. Ik leg vrijdag een dossier voor aan de regering. Ik wacht niet op de aanbevelingen. Het plan is klaar en moet zo snel mogelijk worden ontwikkeld. We hebben geen dag te verliezen om daar werk van te maken. Wat de individuele punten betreft is het alle hens aan dek, ook voor de mensen die hebben meegewerkt aan de audit.

Ik wil dit nog meegeven: onderschat de inspanningen van de mensen in de administratie niet. Het is niet omdat er pijnpunten worden blootgelegd, dat ze niet keihard aan het werken zijn met de beschikbare tools. Maar het is niet omdat je keihard werkt, van 's morgens tot 's avonds, dat het proces op een ideale manier verloopt. Aan die efficiëntie moet er nog heel wat worden verbeterd.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor uw antwoord.

Ik deel uw bezorgdheid, want ik vind het ook van belang dat we blijven benadrukken dat 98 procent van de voorzieningen het goed doet. Ik ben bezorgd over de manier waarop we er nu naar kijken. Er wordt heel snel gesloten, misschien laten we te veel de mogelijkheid om onmiddellijk dicht te doen.

Ik geef een voorbeeld. Ik kreeg onlangs telefoon en het bleek een voorziening waar – ik heb het nagekeken in de documenten van de onderzoekscommissie – er de voorbije jaren nul klachten over waren binnengekomen; ze waren ook niet in handhaving. En toen kregen ze een brief naar aanleiding van een anonieme klacht die werd ingediend en moest die voorziening – ze hebben er drie – sluiten om zich te gaan verdedigen bij het agentschap Opgroeien. Het is een terechte zaak dat ze dat doen, maar die mensen zijn dan ook heel bezorgd. Het bleek dan dat hun buur die klacht had ingediend. Ik vind het vreemd dat vanwege één anonieme klacht, drie voorzieningen een voornemen tot schorsing zouden krijgen. Dat is wel heel

verregaand. Ik vind het van belang om te kunnen zeggen dat er ook een grondig onderzoek gebeurt. Men moet ook gaan kijken naar het verleden. Ik heb het gevoel dat dit op dit ogenblik te weinig gebeurt en dat de lijsten niet kloppen en de klachtendossiers ook niet altijd duidelijk zijn.

U bent zich van die problemen bewust. We mogen niet holderdebolder gaan zeggen: 'We gaan direct sluiten.' Er moet zeker en vast een grondig onderzoek gevoerd worden en we moeten eerlijk zijn, zowel naar de kinderdagverblijven als naar de ouders toe. Want ouders zitten natuurlijk in de problemen op het ogenblik dat hun kinderdagverblijf sluit.

Vandaar dat ik ook wil benadrukken dat u werk moet maken van die communicatie. U zei daarnet dat het advies uiterlijk twee weken voor de einddatum van de schorsing wordt doorgegeven aan het agentschap Opgroeien. Ik zou er toch willen op aandringen dat u bij het agentschap Opgroeien het voornemen aanwakkert om zo snel mogelijk de ouders en de voorziening in te lichten over een mogelijke beslissing. Want in het geval van de casus die ik hier heb voorgelegd, bleek dat een dag op voorhand te zijn. Dat is relatief laat als je als houder in onzekerheid bent over opendoen of niet, en als ouder omdat je niet weet of je kindje daar al dan niet nog terecht kan.

Als laatste puntje wil ik zeggen dat ik ook wel voorstander ben van dat multidisciplinair team. Het is niet nodig dat één persoon daar een beslissing in neemt. Er moeten zich meerdere mensen over een dossier buigen.

Mijn bijkomende vraag is vooral of u kunt aandringen op snelheid. Zijn er bij de dossiers die momenteel in schorsing zijn, vorderingen rond efficiënte communicatie, zowel met de voorziening als met de ouders? In welke mate wordt er rekening gehouden met de mening van de ouders? Dat is iets dat nogal onderbelicht is.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik heb het heel even opgezocht, minister. Er zijn op dit moment, voor zover ik zie, zelfs na maanden hierover te spreken, geen lijsten. Er is ook nog geen overzicht. Maar goed, daar wordt hopelijk iets aan gedaan. De lijsten waar ik het over heb zijn onder andere zelf getrokken lijsten, bijvoorbeeld 120 kinderinitiatieven waar een ernstig incident plaatsvond en verschillende andere klachten, 110 crèches die minstens 2 keer een klacht kregen omdat de kindnorm werd overschreden, maar daarnaast ook andere ernstige klachten. Ik maak mij daar zorgen over. Het is intussen al weken geleden dat we die punten hebben doorgegeven, zelfs bijna een maand. Ik vraag mij af of daar werk rond is gedaan.

Is er nu een re-evaluatie van die kinderdagverblijven bezig om te kijken, niet of die mensen van kwade wil zijn, maar of die mensen het nog kunnen dragen? Want we hebben een sterk vermoeden dat het heel vaak gaat om draagkracht en om het niet meer te kunnen onder de huidige omstandigheden. Dit gaat dus niet over zeggen tegen de kinderopvang dat ze het niet goed doen. Ze doen het fantastisch, maar onder heel zware omstandigheden.

U hebt het ook gehad over 'het zal uw kind maar zijn'. Ik geef u daar gelijk in. Sterker nog: het is bekend uit internationaal onderzoek dat ouders eigenlijk heel vaak geen inzicht hebben. Hun klachten moeten zeker betrokken worden. Want als zij al klachten hebben, wil dat zeggen dat het al ernstig is of ernstig kan zijn. Er is weinig inzicht in de kwaliteit van kinderdagverblijven. Sterker nog: zelfs wanneer een kinderdagverblijf geen goede kwaliteit biedt, geven ouders vaak nog wel een goede quotering, vaak uit trouw aan het kinderdagverblijf. Ouders en mensen uit de kinderopvang hebben vaak een heel sterke band. Ze vertrouwen hen het liefste toe. Gaat u de eerder vernoemde en soms zelfs geplande evaluaties door ouders

doorvoeren, of zet u dat niet meer op de agenda? Bent u overtuigd dat experts dat moeten doen?

Mijn derde vraag: u had het ook over het vertrouwenscentrum en de andere experten die daarbij betrokken zijn. Zult u daar ook nog mensen bij zetten die specifieke kennis hebben van pedagogie en de Vlaamse kinderopvang? Op dit moment is het immers heel erg op grensoverschrijding gericht, terwijl het wel eens zou kunnen dat het ligt aan problemen in de kinderopvang.

Wat betreft de audit, heb ik een vierde vraag. We hebben in de audit kunnen lezen dat er grote afvloeiingen zijn geweest bij Kind en Gezin en dat ze het dus zwaar hebben.

De voorzitter: Collega Groothedde, kunt u afronden? U weet natuurlijk dat we in de onderzoekscommissie bezig zijn met een aantal aanbevelingen. U hebt hier een specifieke vraag ingediend, dus ik zou u willen vragen de focus daarop te houden.

Celia Groothedde (Groen): Dat klopt, het is intussen wel vier weken later.

De specifieke persoon die overtal registreert en dus kan capteren of er daarrond grote problemen zijn, is intussen afgevloeid en niet vervangen. Zult u die persoon vervangen en ervoor zorgen dat dat goed wordt geregistreerd vanaf nu?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, we zijn momenteel inderdaad bezig met de aanbevelingen in de schoot van de onderzoekscommissie. Ik denk dat over alle partijen heen toch wel een aantal zaken worden vastgesteld die u al naar buiten hebt gebracht, minister, en die ook uit het recente auditverslag naar voren komen.

Ik ga kort in op een aantal zaken, minister. Een eerste is inderdaad dat het IT-systeem het niet mogelijk maakt om een dossier efficiënt, overzichtelijk en uniform op te volgen. Daar link ik het wat aan. U hebt er ook over gesproken. Wat u zegt, 'een druk op de knop en de hele geschiedenis is zichtbaar', kan op dit moment inderdaad niet. Meer zelfs, klantenbeheerders creëren parallelle oplossingen en daardoor gaat heel wat tijd verloren, tijd voor het opvanginitiatief en tijd voor de ouders.

Daar wil ik vanuit de N-VA-fractie toch heel even op inzoomen, minister. We moeten de ouders zo goed mogelijk betrekken in het informatie verschaffen: wat zijn we aan het doen en wanneer ronden we het af? We moeten ze echter ook betrekken bij wat er aan de hand is. Ik stel immers vast dat als een opvanginitiatief wordt geschorst of gesloten, ouders niet weten wanneer het weer zal opengaan, hoelang ze nog andere opvang moeten zoeken of de grootouders moeten vragen. Dat is een eerste vraag.

Ten tweede is er de vraag transparantie. Ik heb er zelf al heel vaak voor gepleit om de verslagen en klachten openbaar te maken op een begrijpelijke manier.

Een derde punt dat ik nog even naar voren wilde brengen, is het voorzorgsprincipe. In de uitwijkingen en de opdrachten die u ook moet geven, denk ik dat de balans tussen sluiten en niet sluiten inderdaad moeilijk is. In het verleden was dat een volledig juridisch verhaal en werd pas ingegrepen als iets onomstotelijk, met bewijzen, werd vastgesteld. Daardoor bleven soms initiatieven open, ook omdat de geschiedenis niet bekend was. Ik denk dat het voorzorgsprincipe nu inderdaad moet worden aangepast, minister.

In de tussentijd is mijn vraag hoe we de ouders maximaal kunnen betrekken en informeren. Ik denk immers dat het nog wel even zal duren, minister, vooraleer

alles op punt staat, helaas. Maar dat is een vraag die we in de tussentijd hebben vanuit de N-VA-fractie.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): We zijn inderdaad volop bezig met het schrijven van onze aanbevelingen in de onderzoekscommissie. De resultaten die uit de audit zijn gekomen, hebben we allemaal al kunnen vaststellen in die onderzoekscommissie, denk ik.

U sprak over een aantal zaken met betrekking tot het IT-systeem. Ik heb tijdens de hoorzittingen verschillende keren herhaald dat ik het heel frappant vond dat er geen dashboard was. Ik was in de veronderstelling dat men gewoon de computer opendeed en er een mapje was per kinderdagverblijf, waar men gewoon op moest klikken en dat alle informatie dan direct verscheen. Dat was inderdaad niet het geval en dat moet volgens mij zo snel mogelijk worden opgelost.

Wat betreft de schorsingen en sluitingen van crèches, merken we eigenlijk dat er toch wel veel sneller wordt gesloten. Kind en Gezin heeft dat ontkend, zij beweerden van niet, maar ik kan me toch niet van de indruk ontdoen dat het wel zo is. Als men dat doet vanuit het voorzorgsprincipe – wat heel goed is, het is vaak een heel moeilijke afweging – moet er volgens mij wel heel snel duidelijkheid komen. In mijn regio stond vandaag weer in de krant dat de ouders voor een kinderdagverblijf, De Vrolijke Vriendjes in Sint-Niklaas – het staat in de krant, dus ik noem het –, een crowdfunding waren gestart, maar de uitbater uiteindelijk toch besliste om te stoppen, ook omdat ze zo lang heeft moeten wachten op een definitieve beslissing. Het VECK krijgt uiterlijk twee weken en ik denk wel dat dat nodig is, maar dan moet er toch wel snel een duidelijke beslissing komen, zodat zowel de uitbater als de ouders weten waar ze aan toe zijn. Mogelijke flankerende maatregelen die genomen zouden kunnen worden bij eventuele schorsing bespreken wij natuurlijk ook in de onderzoekscommissie. Ik denk dat dat ook heel belangrijk is.

Ik heb nog één vraag: u hebt een herevaluatie gedaan van probleemcrèches, maar naar aanleiding van het voorval in Veurne hebt u gezegd dat u toch zou willen dat Zorginspectie naar alle voorzieningen op die lijst gaat. Mijn vraag is: wat is de stand van zaken daarin?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): We hebben inderdaad ook gisteren kennis kunnen nemen van de audit. Mijn eerste indruk is dat er weinig echt nieuwe elementen in zitten, wat op zich een goede zaak is. Het zou erg zijn als die zaken ook niet naar voren zouden gekomen zijn in onze hoorzitting in de onderzoekscommissie, want dan hadden we daar ons werk niet goed gedaan. Dus op zich is dat weinig verrassend. Ik wil niet te veel in de diepte gaan, want ik wil niet vooruitlopen op de aanbevelingen, de vaststellingen en de conclusies die we daar hopelijk samen kunnen trekken, maar ik vind het wel terechte vragen van de collega's. Het is niet omdat er een onderzoekscommissie loopt dat het beleid niet sneller mag gaan en mag vooruitgaan. Dus ook daarom alle steun om dat vrijdag naar de regering te brengen, want ik kan mij echt niet voorstellen – nogmaals, ik wil niet vooruitlopen op de aanbevelingen – dat een van onze aanbevelingen gaat zijn om vooral geen performant en eenvoudig ICT-systeem te maken waarin die dingen gemakkelijker kunnen worden opgevolgd. Laat ons daar alsjeblieft snel werk van maken, want er is in dit dossier de voorbije jaren genoeg tijd verlopen.

Katrien Schryvers (cd&v): Ik kan zelf ook wel ingaan op een aantal zaken. Maar er zijn er al vele genoemd en we zijn echt met de onderzoekscommissie volop aan het werk. Ik denk dat we het tijdsbestek in de gaten moeten houden en ik ga dus niet alle zaken herhalen die de collega's hebben gezegd. Maar ik onderschrijf

vanzelfsprekend heel wat zaken die hier gezegd zijn, niet het minst die over het IT-systeem. Ik vind het natuurlijk ook wel goed, minister, dat u toch in afwachting wel een aantal heel slagkrachtige maatregelen neemt. Want, aan de ene kant moeten wij natuurlijk ons werk kunnen doen als onderzoekscommissie, maar aan de andere kant staan er elke dag heel veel kinderbegeleiders en onthaalouders op de werkvloer. Elke dag brengen ouders 100.000 kinderen naar die kinderopvang-initiatieven, waar het in 95 of 98 procent van de gevallen pico bello loopt en men zich ten volle inzet. Maar tegen diegene waar het niet is zoals het moet, moet worden opgetreden. En kan er natuurlijk niet gewacht worden tot wanneer het volledige resultaat er is van onze aanbevelingen. Intussen is er ook de audit, die inderdaad op heel wat domeinen gelijkloopt. Ik hoop dat we op korte termijn, volgende week, heel wat aanbevelingen kunnen doen waarmee u verder aan de slag kunt.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor alle aanvullingen. Eerst en vooral, collega Malfroot, in het actieplan staan er ook extra tools om op een andere manier, ook vlugger te kunnen schakelen voor de schorsing en tijdens die schorsing. Ook de samenwerking en de communicatiestromen zijn meegenomen. Natuurlijk, vooraleer de administratie zelf start met het vernieuwen van de modules, is het voor hen ook wel van belang om jullie aanbevelingen mee te nemen. Dit is een vrij grote reorganisatie, waarvan ik vind dat we moeten wachten op en rekening houden met alle aanbevelingen die in het parlement gedaan worden, vooraleer men die grondige renovatie of omvorming doet. Wat wel nog belangrijk is, is die 'druk op de knop', waar collega Daniëls het over had en waar ik zelf al over gesproken heb. Zolang die druk op de knop niet kan, moet je je wel organiseren zodat je correcte informatie kunt geven en moeten de 'red alert'-systemen ontwikkeld zijn. Daar kun je niet mee wachten tot die IT er volledig is, dat moet nu op orde gezet worden. Dat is nu mensenkracht die daarvoor moet ingezet worden, het weze dan zo.

Idem voor de samenwerking tussen Opgroeien en inspectie. Voor mij is het echt van belang dat men veel meer gaat samenzitten – ik ben nu ook vooruit aan het lopen – om te kijken wat we gaan doen opdat het niet zo heel formalistisch gebeurt. Ik denk dat dat beter kan. Je hebt niet voor alles de grote budgetten nodig. Voor sommige zaken is er extra geld nodig, maar er zijn ook dingen die je met goed of ander management kunt oplossen.

Ik heb zin om over die audit nog een aantal dingen te zeggen, maar ik ga op jullie wachten. Anders zijn we nu het hele debat al aan het houden. Maar ik heb daar ook dingen in gelezen die voor mij echt te maken hebben met hoe je je organisatie vormgeeft, hoe je te werk gaat, hoe je ervoor zorgt dat iedereen dezelfde informatie heeft en weet op welke wijze hij moet werken en dat tegelijk toepast, op een juiste en correcte wijze. Dus al die zaken zijn voor mij van belang.

Deze namiddag was er trouwens een overleg tussen mijn kabinet en Zorginspectie over de herevaluatie die ik gevraagd heb en dan vervolgens ook de inspecties. Ik had aan Karin Moykens gevraagd om opnieuw een inspectieronde te doen. Wij hebben afgesproken dat dat tegen 15 juli afgerond moest zijn. Men is nu volop de inspecties aan het doen. Er zijn wel een aantal initiatieven gesloten wegens jaarlijks verlof. Sommige initiatieven kunnen ze dus op dit ogenblik niet bezoeken omdat ze dicht zijn. Dat is natuurlijk een individueel recht om dat te doen. Ik hoop dat we een goed beeld hebben tegen half juli. Maar ik heb dus nog geen eindverslag gekregen. Eigenlijk heb ik de vraag gesteld om een nieuwe inspectie te doen, maar de leidinggevend ambtenaar had ook aangeboden om dat te doen. Ik kan niet zeggen dat ik bevolen had om het te doen. Het was uit een bezorgdheid dat die herevaluatie wel helemaal correct zou zijn. Toen we op de herevaluatie zagen dat

niet alle plaatsen bezocht waren, dacht de leidinggevende ambtenaar ook dat dit misschien wel goed zou zijn om te doen. Collega Saeys, de deadline daarvoor is half juli, maar ik hoop dat er zoveel mogelijk bezocht zal kunnen zijn.

Collega Groothedde vroeg of er in het vertrouwenscentrum ook pedagogische expertise was. Zij zijn gespecialiseerd in het onderzoeken van verontrusting in alle contexten, ook in de kinderopvang. Dat is hun taak. Het gaat niet over pedagogische begeleiding van kinderopvangdiensten, maar wel over signalen van verontrusting. We hebben het er al over gehad met de inspectiediensten: inspectie is één ding, maar signalen van verontrusting herkennen en juist evalueren is voor mij ook heel belangrijk. Voor mij is het een uitdaging om te bekijken hoe we daar in de toekomst mee kunnen omgaan. Want een inspectie, waarbij men langsgaat en bekijkt of alles goed is, is een vaststelling op een bepaald moment, terwijl signalen van verontrusting over veel andere zaken kunnen gaan.

Collega Daniëls, in het actieplan van Leo van Loo zien we dat in alle acties ook de reflex naar de ouders is inbegrepen: wat, hoe? Maar dat vraagt wel dat we erover moeten nadenken hoe dat beter in de organisatie kan worden ingebed. Ik erken dus dat sommige zaken beter kunnen. Maar de persoonlijke begeleiding naar andere kinderopvanginitiatieven wordt eigenlijk overgelaten aan het lokaal loket. Op dit ogenblik is dat niet de taak van Opgroeien, maar wel dat de dienst verwittigd wordt.

Er is budget voor heel veel coaches, maar die lopen er onvoldoende rond omdat ze er vaak nog niet zijn. Sommige zaken zijn niet in orde. Het heeft niet allemaal te maken met een gebrek aan budget, sommige zaken worden niet opgevolgd.

Ik wacht niet met de IT en ook niet met de reorganisaties die meteen kunnen worden uitgevoerd. Er wordt nu gewerkt met prioriteiten in verband met gevaar. De werkdruk bij Zorginspectie is zeer zwaar en het afwegen van dossiers is sowieso een heel moeilijke zaak, collega's.

Ben ik op dit ogenblik op mijn gemak omdat alles voorlopig in orde is? Absoluut niet. Er is heel wat werk aan de winkel. Ik ben heel gemotiveerd om samen met de mensen op het terrein van die negatieve sfeer een kans te maken, maar dat zal de komende periode heel veel inspanningen vragen en heel veel heldere communicatie naar het terrein. Ik wil vermijden dat we plots geen mensen meer vinden die kinderopvang willen doen omdat ze worden geassocieerd met een heel negatieve sfeer.

Dat is de voorlopige stand van zaken. Ja, ik ben nog altijd bezorgd. Ja, er is heel veel werk aan de winkel. Nee, ik wacht niet tot al jullie aanbevelingen er zijn. Maar voor een aantal grotere zaken wil ik wel graag respect opbrengen voor de zaken die jullie zullen voorstellen. Een onderzoekscommissie is immers niet niets. Het is het zwaarste instrument waarover het parlement beschikt en ik wil rekening houden met de aanbevelingen die daar worden gedaan. Als ik me niet vergis, is er volgende week trouwens een debat over de aanbevelingen. Ik heb mij daarvoor vrijgemaakt.

De voorzitter: Volgende week donderdag is er om 14 uur een vergadering specifiek over de aanbevelingen.

Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik vind het echt belangrijk dat we kunnen aandringen op snelheid en menselijkheid. Want een voorziening schorsen heeft natuurlijk een zware impact, ook op de persoon die de crèche uitbaat, want ook bij een onterechte klacht ondervindt het

imagoschade. We moeten spelen op die menselijkheid, dat is echt belangrijk. We moeten ook zeker rekening houden met de financiële omkadering. Want die mensen vallen dan zonder werk en zonder inkomen, net als het personeel. Het is dus veel meer dan sluiten alleen, er gaan ook zware gevoelens gepaard met het sluiten van een opvang.

U hebt ook gewezen op het herkennen van signalen. We zullen vooral een grondig onderzoek voeren en kijken naar de historiek. Daarbij zullen we zeker en vast rekening houden met de ouders, die in bepaalde gevallen toch een zeer belangrijke insteek kunnen leveren.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Dank u wel. U had het over de inspecties die nu bezig waren en in juli zouden eindigen. Ik wil een kleine kanttekening maken. In de audit hebben we kunnen zien dat de tellingen van kindratio en dergelijke die nog worden uitgevoerd in de zomer worden gedaan. In de zomer zijn er altijd wel minder problemen, omdat er dan minder kinderen zijn. Er is dus minder stress en minder druk. Dat zijn vaak de momenten waarop de mensen kunnen ademen.

Structurele of momentane verontrusting is natuurlijk smaller dan wat het gevolg is van incidenten. Daarom vroeg ik u om de nadruk te leggen op pedagogie, maar ook op de kennis van de Vlaamse kinderopvang. Want anders vrees ik dat er veel, en met name wat er nu willekeurig of door omstandigheden gebeurt, tussen de mazen van het net zal glippen.

Ik wil erop aandringen dat u die twee langere 'lijsten' eens bekijkt. Want we hebben grote zorgen over de kinderdagverblijven die daarop staan.

Tot slot staat er de kinderopvang, maar ook de administratie de komende maanden een heel grote taak te wachten, ongeacht welke aanbevelingen er ook komen. Als die mensen effectief deze grote taken moeten aanpakken, dan heeft Audit Vlaanderen ondertussen ook wel blootgelegd dat ze dat ondertussen nog nauwelijks kunnen. Er zijn al heel veel besparingen gebeurd en er staan er ook nog gepland. Ik zou u willen vragen om binnen de Vlaamse overheid te vechten. Want behalve de aanpak is er ook de mankracht. En uit die audit blijkt ook dat de mensen het gewoon niet meer gebolwerkt krijgen. We moeten onze 'civil servants' steunen wanneer zij goed werk proberen te doen en het zelf in frustratie, net zoals de kinderopvang, niet meer gedaan krijgen. Ik dank u.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann De Martelaer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het plots afsluiten van verschillende aanvragen van zorgtoeslag bij Zoë – 3472 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, de zorgtoeslag voor kinderen met een ondersteuningsnood is een echt zorgenkind. Ik moet u vertellen dat ik de voorbije jaren heel regelmatig vragen heb gesteld aan minister Beke over de zorgtoeslag, zowel mondeling als schriftelijk.

Eind oktober 2019 is dit dossier overgekomen van het federale niveau naar Vlaanderen en was de gemiddelde doorlooptijd voor een nieuwe aanvraag 123 dagen.

Die doorlooptijd is ondertussen opgelopen tot 358 dagen. Dat is 3-maal zoveel. Ook voor de herzieningen lopen de doorlooptijden totaal uit de hand. Er is ondertussen wel een oplossing gekomen; de dossiers die ambtshalve herzien worden, worden verder doorbetaald. Dat is een goede zaak.

Vorige week keurde de Vlaamse Regering een vereenvoudigde procedure goed voor een aantal beperkingen. Dat is ook een goede zaak. Eerder zette men al hard in op de digitalisering. Op zich is dat goed, maar we zien daar toch ook nog heel wat groeipijnen. Eerder was er al een vraag van collega Anaf over de drempels die mensen die digitaal onvoldoende geletterd zijn of die niet de financiële slagkracht voor een computer of internetverbinding hebben, ervaren.

Maar er zijn blijkbaar nog meer problemen. Vorige week sloot ik hierover aan op de actuele vraag van collega Schryvers. Maar u bent er tijdens uw antwoorden eigenlijk niet verder op ingegaan. Vandaar dat ik er dus vandaag een vraag om uitleg over stel en het ook ruimer kan kaderen.

Minister, ik krijg heel veel signalen over stukken die verdwijnen, stukken die niet opgeladen geraken, dossiers die plots afgesloten worden zonder gevolg. Het gaat dan over mensen die hun dossier mailen, telefonisch contact opnemen, het bericht krijgen dat hun dossier volledig is en dan twee dagen later toch een bericht krijgen dat hun dossier afgesloten is zonder gevolg wegens onvolledig.

Er zijn verschillende ouders die mij melden dat ze een brief gehad hebben via eBox waarin staat hun herziening voor de zorgtoeslag afgesloten is wegens onvolledigheid. Het gaat steeds over iets dat misgegaan is bij de medische vragenlijst van de huisarts. Nochtans heeft de huisarts deze vragenlijst wel ingevuld. Op vraag van het team Zoë (Zorgtoeslagevaluatie) moeten mensen de medische vragenlijst printen, die zelf uploaden bij 'extra medische verslagen' en dan terugbellen naar Zoë zodat men het manueel kan opzoeken en op de juiste plaats zetten. Maar ondertussen blijft hun dossier wel afgesloten, moeten ze de hele aanvraag opnieuw doen en komen ze opnieuw achteraan de lijst te staan. Het opladen van het dossier verloopt dikwijls moeilijk. Het gaat heel traag, het systeem blokkeert regelmatig. Ook de verschillende statussen die een dossier kan hebben, zijn niet altijd duidelijk voor mensen. Het gaat dan om aangevraagd, onvolledig, volledig, verwerkt, in behandeling, afgesloten, beslist, zonder gevolg.

Het team Zoë telefonisch proberen te bereiken, is voor veel ouders een fulltime job. Mensen proberen uren, dagen om in contact te komen, maar krijgen niemand aan de lijn. Ook als ouders mailen is het dikwijls wachten op antwoord. En dan heb ik het niet over enkele dagen maar over enkele weken, waardoor mensen dan toch maar bellen. Ik moet u de vicieuze cirkel niet verder uitleggen. Mensen worden hier echt moedeloos van. En dit terwijl ze al zoveel aan hun hoofd hebben.

Digitaal zou alles gemakkelijker worden. Ik heb er alle begrip voor dat er groeipijnen zijn. Dat neemt niet weg dat men moet kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat we ouders helpen en ondersteunen. Dat is toch de zaak van de overheid.

Ik heb zeven vragen, minister.

Hebt u weet van de problemen die mensen ondervinden bij het in orde brengen van hun dossier, die ik daarjuist zo'n beetje geciteerd heb?

Dikwijls zijn er problemen bij de medische vragenlijst van de huisarts. Heeft men er zicht op hoe dit komt? Doet de huisarts dit niet juist? Is het te ingewikkeld voor de arts? Is het te tijdrovend voor de huisarts? Zijn er problemen met de toegang tot de applicatie? Komen de gegevens niet goed door? En hoe wil men dit oplossen?

Wat als het systeem crasht? Zijn er back-ups, worden die dagelijks gemaakt?

Is het niet mogelijk om een dossier weer open te zetten als blijkt dat er door een technisch probleem een stuk niet in het dossier zit? Nu moeten ouders de hele aanvraag opnieuw doen en komen ze dus opnieuw achteraan de lijst terecht.

Mensen die een bericht krijgen dat hun dossier zonder gevolg wordt afgesloten wegens onvolledig, krijgen die bijvoorbeeld twee weken daarvoor nog een herinnering of vraag om hun dossier te vervolledigen?

Hoe wil men, zeker in deze opstartfase, de communicatie met de ouders en met de artsen verbeteren?

Hoe wil men de bereikbaarheid van het team Zoë verbeteren, zowel de telefonische bereikbaarheid als de bereikbaarheid per mail?

Minister, ik besef dat dat een hele reeks vragen is, maar het toont ook aan hoe moeilijk het allemaal loopt en hoe stresserend het voor heel veel mensen is. Ik hoop dat u toch wel een aantal duidelijke oplossingen naar voren kunt brengen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega De Maertelaer. U hebt alle recht om vragen te stellen, en het is mijn plicht om te antwoorden, in de mate van het mogelijke. Rond dit thema hebben we evenwel al van gedachten kunnen wisselen tijdens de commissievergadering van 31 mei 2022. Ik verwijs naar collega Anaf, die toen letterlijk de vraag stelde: "Bent u op de hoogte van de problemen met de digitale aanvraag? Zo ja, welke klachten ontving u reeds en wat wenst u hieraan te doen?" Ik heb daar toen ook op geantwoord. Ik ga niet alles herhalen wat ik aan collega Anaf heb gezegd. Ik bouw daarop verder. Het zal nu en dan een beetje technisch zijn.

Ik wil misschien starten met enig perspectief te geven inzake de lopende digitalisering. Sinds 8 februari 2022, de opstartdatum van Zoë, zijn er 15.000 vragenlijsten online opgeladen. Opgroeien heeft in de afgelopen periode een 100-tal vragen gekregen om op papier te mogen werken, waar dit niet lukte via de digitale weg. Tot daar het perspectief, maar uiteraard is het vervelend voor diegenen voor wie het niet werkt en voor wie het niet goed werkt. Op dat laatste kom ik nog terug. En ja, we moeten het systeem verder verbeteren. Het digitaal indienen van het medisch invulformulier verloopt idealiter via eHealth. De softwarepakketten voor huisartsen voorzien allemaal een integratie met deze eForms. Dat is regelgevend zo voorzien. Een klein aantal klachten bereikten ons vanuit de huisartsen. Die werden allemaal onderzocht, hier is er in elk geval geen structureel probleem.

Momenteel ontvangen we ongeveer 40 procent van de medische formulieren via eHealth. Idealiter is dat cijfer hoger. Ik vind dat persoonlijk laag. Maar heel wat gezinnen hebben geen gmd-arts (globaal medisch dossier) voor hun kind en laten de formulieren invullen door behandelende artsen in ziekenhuizen en de private kinderartsen. Het klopt dat we vanuit de ziekenhuizen meer klachten ontvangen omdat hun software voor het elektronisch patiëntendossier (EPD) vooralsnog geen integratie met deze eForms aanbiedt. Dat zou regelgevend geen vereiste zijn.

Om ziekenhuizen tegemoet te komen, hebben we opnieuw een alternatieve documentenflow voorzien, waarbij de arts het formulier kan downloaden van onze website en ingevuld kan terugbezorgen aan het gezin. Het gezin kan dit dan zelf opladen via het portaal. Ideaal is dat niet, want de data komen in zo'n geval niet gestructureerd toe in de Zoë-applicatie. Het is wel een manier om de mensen tegemoet te komen. De integratie van eForms/eHealth via de medische pakketten is cruciaal indien we verder wensen te automatiseren. Dat ligt niet in onze handen, maar Opgroeien is in gesprek met de ziekenhuizen en met private artsen om dit op de agenda te zetten en te kunnen remediëren.

Crashen mag niet gebeuren. Zowel de interne dossiertoepassing als het portaal voor de burger zijn Salesforce-applicaties. Als een van onze servers of datacenters crasht, valt Salesforce terug op de copy van een andere server of een ander datacenter. De gebruiker zal hier niets van merken. Daarnaast wordt nog een aparte dagelijkse back-up gemaakt via OwnBackup. Concreet: als een burger een psychosociaal formulier invult of een vragenlijst wil opladen en zijn laptop of browser crasht, dan gaat er niets verloren en kan bij de volgende login gewoon worden verder gegaan. Dat is een hele geruststelling. De evaluatie ondersteuningsnood berust veelal op documenten afkomstig van allerlei instanties en burgers, en voor zover de linken niet geautomatiseerd zijn, worden deze bewaard op de SharePoint. Daar worden tussen 6.30 u en 23.59 u om de drie uur incrementele back-ups voorzien. In het slechtste geval kunnen er dus nieuwe documenten verloren worden voor maximaal drie uur. Het is dus veilig, op drie uur na.

Een gezin heeft vier maanden de tijd om de aanvraag te vervolledigen. Dit kan verlengd worden tot acht maanden voor een eerste aanvraag. Opgroeien dient binnen deze periode minimaal het psychosociaal formulier van het gezin te ontvangen alsook het medisch formulier van de behandelende arts, zodat beoordeeld kan worden of de aanvraag ontvankelijk is. Indien dat niet zo is, dan wordt de aanvraag afgesloten. Andere verslagen kunnen nog later worden toegevoegd.

Een klein aantal aanvragen werd recent door het systeem onterecht afgesloten. Er gebeurt daarop nu een manuele controle. Indien de aanvragen door een fout in het systeem onterecht werden afgesloten, dan wordt de aanvraag heropend. De fout is ondertussen uit het systeem gehaald. Dit probleem zal zich in de toekomst niet opnieuw voordoen.

Wat uw vijfde vraag betreft: vandaag wordt er zestig dagen na de eerste communicatie een herinnering naar het gezin gestuurd wanneer de aanvraag nog niet volledig is. Dat gebeurt via eBox, indien dit geactiveerd is, of op papier. In die herinnering wordt de indieningstermijn opnieuw vermeld. Ouders kunnen de status van hun aanvraag ook opvolgen via het portaal, waar de uiterste indieningsdatum ook vermeld wordt. Midden september sluiten we met het portaal voor de zorgtoeslag aan op Mijn Burgerprofiel en zal het gezin twee weken voor het verstrijken van de indieningstermijn nog een notificatie via Mijn Burgerprofiel ontvangen.

Uw zesde vraag naar communicatie en betrokkenheid van ouders, geeft mij de kans om mee te geven dat er vandaag met een klankbordgroep van ouders en vertegenwoordigers van ouderverenigingen wordt gewerkt. Ook ouders die lid zijn van de Facebookgroep die vragen bij het nieuwe systeem aankaart en uitwisselt, zijn daarin vertegenwoordigd, en helpen mee om informatie te delen en te verspreiden. Ik vind dat laatste heel belangrijk, dat gebruikers feedback kunnen geven om het systeem beter te maken.

Daarnaast is er uiteraard ook overleg met andere partners, zoals de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), de diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten, de ziekenhuizen, de centra voor ambulante revalidatie (CAR's), zodat zij op hun beurt ook ouders kunnen informeren en ondersteunen.

Wat de communicatie voor de medici betreft, wordt er bekeken of er aansluiting gemaakt kan worden met Zorgnet-Icuro, om via dit kanaal tot een betere en bredere uitwisseling van informatie en dialoog te komen.

We komen tot uw laatste vraag. We merken een toename in de telefonische oproepen en e-mails sinds de start van de digitalisering in februari. Daarom werd de Kind en Gezin-Lijn mee ingeschakeld in het beantwoorden van de telefonische vragen. De informatie op de website wordt ook gaandeweg verfijnd en uitgebreid met veel gestelde vragen.

Mijn excuses, het is een heel technisch en lang antwoord. Dit is eigenlijk iets voor de schriftelijke vragen, vind ik persoonlijk, maar u hebt natuurlijk sneller een antwoord via een vraag om uitleg.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Ik wil nog op twee zaken ingaan. Ten eerste op de rol van de huisarts in dit systeem. De huisarts is de centrale figuur bij de aanvraag voor de zorgtoeslag. Te vroeg geboren kinderen of heel jonge kinderen hebben vaak geen huisarts. Die komen eigenlijk eerst bij specialisten terecht. Die huisarts is dan afhankelijk van de verslagen van die specialisten om het volledig dossier in orde te brengen. De vraag, of de aanbeveling, zou eventueel kunnen zijn om niet enkel de huisarts als hoofdrolspeler te laten fungeren, maar dat, bijvoorbeeld bij kinderen met heel speciale aandoeningen of een problematiek waar de huisarts minder van kent, de specialisten een stuk een oplossing kunnen zijn naar ouders toe. Dan komt de huisarts minder op de voorgrond.

Er blijkt ook – en dat is onbegrijpelijk – dat sommige huisartsen het eHealth-systeem niet eens kennen. Dan moeten mensen die een zorgtoeslag moeten aanvragen, aan hun huisarts uitleggen dat hij via dat systeem moet werken, dat hij ook van alles moet afprinten en klaarmaken. Ik denk dat ook op dat vlak nog enige vorming nodig is. Mijn vraag is: staat u ervoor open om dat te bekijken?

Mijn tweede vraag gaat over de vragenlijst. Er zijn blijkbaar heel veel soorten vragenlijsten, aanvraagdocumenten, gemotiveerde verslagen die eigenlijk totaal niet op elkaar afgestemd zijn. Het zou mogelijk naar de toekomst toe veel minder werk zijn, mochten die verslagen met elkaar compatibel zijn, zoals niet elke keer alles opnieuw moet gevraagd worden. Dat is mijn tweede aanbeveling. Mijn vraag is: wat denkt u daarvan?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, dit is een kwestie waar we in het verleden ook al met N-VA in zijn tussengekomen.

Ten eerste – en dat vind ik schrijnend, minister, en u hebt in het verleden al het engagement uitgesproken om daar iets aan te doen – heel concreet: kinderen met het syndroom van Down, dat is een genetische afwijking, trisomie 21, dat wijzigd helaas nooit meer. We moeten dus een oplossing zoeken zodat mensen dat niet telkens weer moeten aantonen, want het is pijnlijk om dat te doen. Nu stel ik vast, aansluitend bij collega De Martelaer, dat mensen met een kind met het syndroom van Down, trisomie 21, waar de huisarts het dossier te laat heeft ingediend, de zorgtoeslag kwijt zijn. Mijn vraag is – en ik denk dat ze dat uit de databank kunnen halen – dat men kijkt wie in het verleden een zorgtoeslag kreeg in het licht van een genetische afwijking. Als die mensen niet hebben ingediend, is mijn vraag gewoon: waarom moet er opnieuw worden ingediend? Kan dat niet uit de data worden gehaald?

Dan wil ik toch nog een tweede oproep doen. Huisartsen of specialisten moeten die documenten indienen, maar we hebben hier al vaak de vraag gesteld dat huisartsen meer bezig moeten zijn met patiënten en niet met papier. Ik stel vast dat er hier afspraken worden geboekt, van een kwartier, maar dat wordt dan een half uur. Ze hebben dan extra documenten nodig, een login en noem maar op. Ik denk dat we daar ook een ontzorging van huisartsen kunnen doen. Als een arts, specialist of genetisch centrum een zorgtoeslagaanvraag in het systeem steekt, moet het daarin blijven zitten. Want er zijn heel wat aandoeningen die helaas niet wijzigen. Ik denk dat we bij de evaluatie, collega's, minister, maximaal moeten zorgen dat het papierloos bij de arts kan, maar ook dat we genetische aandoeningen niet telkens opnieuw laten vaststellen voor de zorgtoeslag.

Katrien Schryvers (cd&v): Minister, ik wil misschien kort nog even ingaan op een aantal maatregelen die u heel recent genomen hebt om de vertragingen en de wachttijden voor mensen voor de zorgtoeslag te verbeteren. We weten dat die wachttijden opgelopen waren, ondanks een aantal maatregelen zoals een betere verloning van de evaluerende artsen en dergelijke meer. Maar u hebt een aantal bijkomende maatregelen genomen, onder meer de aanwerving van 43 zomerartsen. Het is ondertussen zomer, en de vraag is: zijn er al wervingen kunnen gebeuren in het kader van die maatregel? Dat is toch wel belangrijk om de achterstand in te lopen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor de aanvullende commentaren.

Collega De Martelaer, wij gaven net aan dat specialisten in ziekenhuizen niet verbonden zijn via eHealth, de huisartsen wel. We moeten dat dus nog opgelost krijgen. Aan de afstemming van de vragenlijsten en de verslagen komen we met de vereenvoudigde procedure ook al een stuk tegemoet. We zijn ook gestart met de beoordeling volgens de vereenvoudigde procedure. Er is ook naar verwezen dat dat allemaal eenvoudiger moet, want dat was heel complex. We hebben daar nog geen resultaten van, want die is pas gestart. Maar het is natuurlijk goed om mee te nemen. Uw vragen zijn gebaseerd op de vorige procedure. We komen in een vereenvoudigde procedure voor de veel voorkomende aandoeningen.

Collega Daniëls, de herevaluatie bij diagnoses die niet meer veranderen, is geen goede zaak. Ook dat is onderdeel van de vereenvoudigde procedure. Ik heb u ook gezegd dat we het belangrijk vonden om voor die herevaluaties deze procedure mogelijk te maken. Ik weet nu niet of uw ... Wat was het ook weer?

Koen Daniëls (N-VA): Syndroma Downii, dat is een chromosomale ...

Minister Hilde Crevits: Ja, of het syndroom van Down daarin zit, maar ik veronderstel van wel. Het lijkt mij eigenlijk de logica zelve dat dat daarin zit. Maar voor een aantal aandoeningen hebben we dus een vereenvoudigde procedure, en voor zaken die niet meer wijzigen, is er ook geen herevaluatie meer nodig. Ik zal specifiek voor uw vraag kijken, maar het lijkt me de logica zelve. Ik kan trouwens terug naar de regering om de lijst met aandoeningen uit te breiden. Mocht dat daar niet in zitten, geef ik bij dezen opdracht aan mijn mensen om daarmee naar de regering te gaan.

Collega Schryvers, men meldt mij, vers van de pers, dat de zomerartsen deze week een opleiding gekregen hebben. Dus als ze een opleiding gekregen hebben, moeten ze er zijn, anders is het natuurlijk moeilijk om een opleiding te geven. Voor mij is dit belangrijk. Ik zou ook suggereren dat het elke week een verplichting is om één vraag te hebben over iets dat goed loopt, dat is natuurlijk ook interessant. Maar u hebt daar een aanzet toe gegeven, collega Schryvers, waarvoor mijn dank.

Koen Daniëls (N-VA): Mag ik snel één vraag stellen? Is dat terugwerkend of is dat in de toekomst, wat u net zei?

Minister Hilde Crevits: Dat is in principe in de toekomst. Maar we moeten eens kijken of we het voor de herevaluatie kunnen ... Maar dat moet ik bekijken. Ik kan het niet onmiddellijk zeggen. Maar de suggestie is wel goed.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Dank u wel, minister. Het klopt dat er ten goede van het dossier wel een aantal dingen gebeurd zijn. Maar we spreken over een wachttijd van 358 dagen die vandaag bestaat, dat is eigenlijk nog niet 'hoera' zeggen.

Dat is echt nog wel een probleem. Ik denk dat het ook onze taak is om hier de problemen scherp te stellen en dat we op die manier ook al verkregen hebben dat er veranderingen gekomen zijn. Want ouders kiezen echt niet bewust voor een gehandicapt kindje. Dat brengt heel veel psychologische stress mee rond aanvaarding, en eigenlijk ook financiële stress, want kindjes met een beperking vragen ook extra kosten, en een administratieve stress voor al die aanvragen. Ik denk dat wij als overheid voor dat laatste kunnen inspringen en die administratieve stress kunnen verminderen.

Ik ben zelf al een hele periode rond dit dossier bezig en ik moet zeggen dat het verdorie toch heel moeilijk is, zelfs al ben je daarmee bezig, om daar alles van te begrijpen. Ik heb ook een brief ontvangen van iemand die een toekenning kreeg: 'U hebt zoveel punten en zoveel pijlers.' Ik ben dan beginnen op te zoeken wat dat betekent. Ik heb daar dus een hele zoektocht over gedaan om op internet te vinden wat dat betekende. Ik denk dus dat we nog werk hebben naar de begrijpbaarheid van de communicatie die we doen naar de ouders toe, dat dat toch een beetje eenvoudiger en toegankelijker moet zijn. Dat was het eerste punt.

Mijn tweede opmerking is de volgende. U hebt in uw antwoord gezegd dat u het heel belangrijk vindt dat we de ervaringsdeskundigen en de ouders betrekken bij ons project, dat er een denkgroep is, dat de ouders van de Facebookgroep 'Verhoogde zorgtoeslag' ook betrokken zijn. Maar als je ziet wat daar allemaal rond gecommuniceerd wordt, al die verhalen, denk ik dat zij toch het gevoel hebben dat het veel te traag gaat en niet vlug genoeg. Sommige ouders melden mij ook dat zij zoveel suggesties tot verbetering gegeven hebben vanuit hun ervaring en dat ze zelfs geen antwoord krijgen dat het ontvangen is. Daar zijn ook nog wel verbeterpunten, denk ik, om coöperatief met ouders met een kindje met een beperking, samen met de overheid, te komen tot een heel goed systeem van zorgtoeslag.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: U zegt dat er mensen zijn die suggesties gedaan hebben. U bedoelt dan aan het agentschap? Ja. Gelieve mij dit door te geven. Ik vind het heel belangrijk dat mensen die suggesties hebben, een antwoord krijgen. U mag dat gerust aan mij of aan de mensen op mijn kabinet doormailen, met plezier. Ik vond het van belang dat er een klankbordgroep was. Dus ik heb naar aanleiding van de vraag van collega Anaf gezegd: richt dat op. Toen zeiden ze dat die er al waren. En toen zei ik: waarom zat dat niet in mijn antwoord? Enfin, we zijn erover aan het 'tiktakken' geweest. Ze is er dus, maar ik vind het wel van belang dat mensen die goedbedoeld een aantal suggesties doen, een antwoord krijgen. Bezorg het en we zullen dat zeker bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannes Anaf aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over oneigenlijk gebruik van erkende capaciteit voor herstelverblijf
– 3520 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Ann De Martelaer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over woonzorgcentra onder verhoogd toezicht
– 3527 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Veerle Geerinckx aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebruik van aangemelde herstelverblijfplaatsen
– 3573 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Voorzitter, we hebben vorige week inderdaad gemerkt dat een nieuw woonzorgcentrum op de zwarte lijst is terechtgekomen, met een merkwaardige vorm van fraude. Het gaat om een woonzorgcentrum van de Armonea-groep dat gedurende meerdere jaren zijn erkende capaciteit voor herstelverblijf heeft gebruikt als bijkomende bedden voor woonzorg. Wat een tijdelijk revalidatieverblijf van maximaal zestig opeenvolgende dagen voor ouderen had moeten zijn, werd ingevuld als permanente woonzorg met contracten van onbepaalde duur.

Die praktijk kwam aan het licht na een gerichte klacht van een klokkenluider bij de woonzorglijn. Op zich lijkt dat eerder technisch en voor mensen die de sector niet goed kennen wat onschuldig, maar het is wel een constructie waarbij de overheid wordt opgelicht en de bewoners zelf worden misleid. Bovendien is het weinig solidair met de rest van de zorgsector. Want het gaat om 26 van de 1500 erkende bedden voor herstelverblijf die er in Vlaanderen zijn, dus potentieel zorgt dat ervoor dat ouderen na een ongeval, ziekte of ingreep niet in een herstelverblijf terechtkunnen en mogelijk langer in het ziekenhuis moeten blijven, wat daar dan voor onnodige kosten zorgt.

Bovendien heeft het herstelverblijf een andere financiering, met onder andere tegemoetkomingen vanuit de mutualiteiten die beperkt zijn in de tijd. Armonea ziet er het kwaad niet van in en gaf aan dat de bedden herstelverblijf binnenkort robbedden (rustoord voor bejaarden) zouden worden, iets dat ook al in december 2019 aan Zorginspectie werd meegedeeld. Nazicht leert ook dat de Armonea-groep nog enkele tientallen bedden herstelverblijf heeft in Vlaanderen, onder andere in Laarne, Aalst en Oudsbergen, maar als je naar hun website gaat kijken, merk je dat er daar geen enkele informatie over herstelverblijf te vinden is. Het is natuurlijk gissen, maar dat geeft toch minstens de indruk dat er mogelijk een wijder verspreid probleem van misbruik is.

Beaamt u dat de fraude met de bedden herstelverblijf bij het Armonea woonzorgcentrum De Lelie in Rotselaar ernstig is, dat het hier gaat om concurrentievervalsing en dat overheidsmiddelen mogelijk foutief worden aangewend?

Zijn er aanwijzingen dat de praktijken die bij De Lelie zijn vastgesteld ruimer worden toegepast in Vlaanderen, dat er ook nog andere van die 1500 bedden op die manier foutief worden ingevuld?

Welke bijkomende initiatieven zult u nemen om die onregelmatigheden meer in detail te onderzoeken? Verder heb ik nog een belangrijke vraag: zal er een financiële inspectie gebeuren van de Armonea-groep in Vlaanderen, ook gelet op wat er eind vorige week bekend is geworden, namelijk dat er nog een nieuw Armonea-woonzorgcentrum op de zwarte lijst is terechtgekomen?

Wat vindt u van de uitleg die Armonea zelf aan de situatie geeft? Was er effectief een voornemen gekend om erkende woonzorgbedden te verschuiven naar het Rotselaarse woonzorgcentrum of heeft men Zorginspectie en de samenleving daarover voorgelogen?

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): De situatie in zijn geheel werd geschetst door collega Anaf en dat zal ik niet herhalen.

In mijn benadering van dit deel heb ik vooral gefocust op de inspectie. Ik ben gaan kijken naar de inspectieverslagen op de website van het agentschap Zorg en Gezondheid en kon zien dat één verslag openbaar is, namelijk dat van 14 januari, en dat er ook een inspectie is geweest in december 2021 en op 20 januari 2022, dat is dus zes dagen na de inspectie waarvan er een verslag openbaar is.

In het inspectieverslag van 14 januari konden we lezen dat er personeelstekorten waren, dat de zorgplannen niet consequent worden geregistreerd en dat de plaatsen voor herstellverblijf zijn ingevuld door permanente bewoners.

De eerste twee vragen die ik had voorzien, zal ik niet stellen, omdat ik daar onder-tussen een antwoord op heb gekregen via het verdere onderzoek.

Minister, klopt het dat het woonzorgcentrum een aanvraag heeft ingediend om de kamers herstellverblijf om te zetten naar woonzorgkamers? Wanneer deed het woonzorgcentrum deze aanvraag? Wat is er beslist?

Hoe schat u het aanbod herstellverblijf in? Zijn er genoeg, te veel of te weinig plaatsen? Hoe wordt de afweging gedaan bij een vraag tot omzetting?

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Ik zal het niet opnieuw schetsen, ik denk dat iedereen duidelijk genoeg heeft geschetst wat het punt is in dit dossier. Ik ga dus onmiddellijk tot de vragen over.

Wij wensen naar aanleiding van de gestelde situatie inderdaad ook te weten:

Kunt u klaarheid scheppen in dit dossier, minister? Is er volgens u een overtreding of niet? Het debat gaat er toch wel over hoe de herstellverblijfplaatsen zijn ingevuld.

Ziet u het zelf als een probleem dat de aangemelde herstellverblijfplaatsen toch echt als lang verblijf mogelijk worden gemaakt? Ziet u maatregelen noodzakelijk om hier eventuele mistoestanden mee te voorkomen in de toekomst?

Hoe zult u erop toezien dat de bewoners van de woonzorgcentra de juiste kwaliteit van zorg zullen blijven krijgen in de daarvoor voorziene zorgomgeving? Er is namelijk een verschil tussen die soorten plaatsen en zoals geschetst is het een beetje concurrentievervalsing.

Wat nu is vastgesteld is niet het enige dat daar is misgelopen. Welke gevolgen werden in het verleden gegeven aan de tekortkomingen in woonzorgcentrum De Lelie?

Welke rol ziet u voor de lokale besturen en private partners om deze problematiek mee aan te pakken?

De voorzitter: De minister heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik zal jullie niet verrassen als ik zeg dat ik heel zwaar til aan deze feiten. Het oneigenlijke gebruik van de plaatsen in het centrum voor herstelverblijf is iets wat niet door de beugel kan. Er zijn daarbij twee invalshoeken: enerzijds vanuit het centrum voor herstelverblijf De Lelie en anderzijds vanuit het woonzorgcentrum De Lelie. Het zijn twee van mekaar te onderscheiden zorgvoorzieningen, weliswaar met dezelfde benaming en uitgebaat door dezelfde initiatiefnemer.

De aanmaning jegens het centrum voor herstelverblijf confronteert de initiatiefnemer met het feit dat de zorgvoorziening niet handelt naar het door hen zelf omschreven aanbod van zorgverlening. Dat is opgemaakt op basis van de decretale definitie van een centrum voor herstelverblijf. Dat op vlak van de doelgroep van zorggebruikers, de finaliteit van de zorgverlening, de wijze waarop het centrum haar zorgverlening aanbiedt, de voorziene personele bestaffing en de continuïteit van zorg. Een heel pak problemen dus.

De aanmaning jegens het woonzorgcentrum wijst het woonzorgcentrum op de overschrijding van de erkende capaciteit en dus een illegale uitbating van een woonzorgcentrum voor vijftien bijkomende bewoners. Het is dus een dubbel probleem.

Voor mij gaat de essentie over de illegale uitbating van bijkomende plaatsen in het woonzorgcentrum, waartegen we ons als overheid steevast streng moeten opstellen.

Het centrum voor herstelverblijf wendt – voor zover ons nu bekend gemaakt – niet rechtstreeks foutief overheidsmiddelen aan, omdat de zorgverlening in een centrum voor herstelverblijf niet wordt gefinancierd door de overheid. Dat is de simpele reden. Door haar werkwijze wendt het woonzorgcentrum mogelijk wel foutief overheidsmiddelen aan. De basistegemoetkoming voor zorg in het woonzorgcentrum financiert immers zorg en personeel in het woonzorgcentrum en niet de inzet van mensen in het centrum voor herstelverblijf. Dat zeg ik met alle respect voor de daadwerkelijke en dagdagelijkse zorg door zorgverleners voor zorggebruikers in dat centrum voor herstelverblijf. Ik viseer de mensen die de zorg uitoefenen niet, ik viseer het misbruik van het systeem. De geleverde zorg komt eigenlijk in mindering van de zorg die die personeelsleden zouden kunnen verlenen aan bewoners in het erkende woonzorgcentrum. De personeelsleden zijn enkel uitvoerders van de opdracht daartoe, de verantwoordelijkheid ligt volledig bij de uitbater. Dat wil ik wel benadrukken.

Voor een erkend centrum voor herstelverblijf gelden beperkingen wat betreft de duurtijd. Die beperkingen kunnen worden doorbroken mits verantwoording door het multidisciplinair samengesteld zorgteam. Op zich is een langer durend verblijf in een centrum voor herstelverblijf dus niet problematisch, als het passend is voor de zorggebruiker op basis van diens zorgnood. Twee zorggebruikers in het centrum voor herstelverblijf De Lelie met een overeenkomst bepaalde duur, hadden een overeenkomst tot en met 31 december 2025. Die datum zou ingegeven zijn omdat het de einddatum is waarop aangemelde centra voor herstelverblijf hun uitbating moeten beëindigen, op basis van de overgangsmaatregelen. Als datum voor een benodigde herstelperiode lijkt die echter wel zeer ver in de toekomst te liggen. Die overeenkomsten bieden ook de zorggebruiker onvoldoende zekerheid. Mistoestanden als deze maken net het voorwerp uit van onze inspecties door Zorginspectie.

Collega's, we hebben op dit ogenblik geen aanwijzingen dat deze werkwijze door andere aangemelde of erkende centra voor herstelverblijf wordt toegepast. Lokale besturen kunnen feiten ontvangen of geruchten beluisteren en signalen doorgeven. De rol van private of publieke partners is: zorgverlening aanbieden conform het eigen beleid en de van toepassing zijnde regelgeving.

Zullen we dat nu meer in detail onderzoeken? Eind 2021 heeft Zorginspectie beslist om systematisch financiële inspecties uit te voeren bij de woonzorgcentra. Ik wil onderstrepen dat hierbij alle woonzorgcentra aan bod komen, ook deze van de Armoneagroep. U weet ook dat we nu veel meer dan vroeger gebundelde controles doen. Ik ga er echter niet veel meer uitleg over geven, want als er iets is waar we niet met een fanfare voorop moeten lopen, is het daar wel. Eigenlijk is het antwoord op uw vraag 'ja', collega Anaf.

Dan wil ik het hebben over de gevolgen.

Toezien op de juiste kwaliteit van zorg in de juiste zorgomgeving, is de kern-opdracht van Zorginspectie. Als er tekortkomingen worden vastgesteld, interpreteert het Agentschap dit verslag en kan een remediëringsplan worden opgevraagd. Ook de tekortkomingen in De Lelie moeten worden geremedieerd aan de hand van een remediëringsplan dat op kwaliteit wordt beoordeeld en verder wordt opgevolgd. Als het niet rap genoeg gaat, komen we in een volgende stap, vandaar dus – zoals gezegd – de aanmaning.

Hoe zit het nu met de recente inspecties? Sinds 1 maart 2022 worden op de website alle inspecties in de woonzorgcentra zichtbaar gemaakt. De meeste verslagen zijn rechtstreeks raadpleegbaar. Enkel de verslagen die privacygevoelige informatie bevatten, moeten worden opgevraagd.

Op 14 januari 2022 werden er twee types inspectie uitgevoerd. Eén inspectie kwam er naar aanleiding van een klacht en één betrof opvolging. Het verschil in datum op de website heeft te maken met een technisch issue dat ondertussen is opgelost. Na 14 januari 2022 vond er nog een inspectie plaats naar aanleiding van een klacht. Deze inspectie vond plaats op 2 mei 2022. Elke maand wordt de lijst van verslagen die opvraagbaar zijn, aangevuld op de website. Een vermelding van het verslag is ondertussen aanwezig op de website.

Dan behandel ik de voorlaatste vragen. Voor de uitbreiding van De Lelie met 21 woongelegenheden beschikt de uitbater over een voorafgaande vergunning. Op 25 februari 2019 deed het woonzorgcentrum een aanvraag tot het bekomen van een erkenningskalender voor de uitbreiding. Rekening houdend met de uitgevaardigde criteria werd er op 22 mei 2019 beslist dat de gevraagde uitbreiding zou kunnen worden gerealiseerd in het tweede kwartaal van 2022. Dat is nu.

Op 25 februari 2022 is er een aanvraagdossier ingestuurd, conform de erkenningskalender. De programmatie van woonzorgcentra en centra voor kortverblijf is evenwel tot 31 december 2025 opgeschort. Dat betekent dat we voorlopig geen woongelegenheden via voorafgaande vergunning toekennen voor nieuwe initiatieven. Ook de omzetting naar plaatsen in een woonzorgcentrum is voorlopig niet mogelijk. De omzettingskalender uit 2019 is tot nu toe een eenmalig gegeven. Het omzetten van woongelegenheden herstelverblijf behoorde trouwens nooit tot de vermelde mogelijkheden.

Begin februari 2022 gaf het agentschap het woonzorgcentrum De Lelie ook deze informatie die ik hier nu publiek maak. Het vormde een van de redenen waarom hun aanvraagdossier tot uitbreiding niet ontvankelijk werd verklaard. Het dossier is vandaag nog altijd niet ontvankelijk. Een goedkeuring van de uitbreiding van de erkende capaciteit kan maar van zodra het dossier ontvankelijk is.

Dan wat betreft de vraag over het aanbod herstelverblijf: aangezien de centra voor herstelverblijf geen door de Vlaamse overheid gefinancierde zorgvoorzieningen zijn, beschikken we niet over gestructureerde informatie over de bezettingsgraad en personeelsinzet.

Beleidsmatig is er bij het uitvoeren van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 beslist dat het statuut 'aanmelding' met ingang van 1 januari 2019 niet langer mogelijk is, voor geen enkele woonzorgvoorziening. Kwaliteit van zorg garanderen is een duidelijke opdracht voor de Vlaamse overheid. Daarom moeten we een beleidskader voorzien en waken we ook over de gepaste realisatie van dat kader. Voor aangemelde centra voor herstelverblijf zijn er in 2019 ook overgangsmaatregelen naar de erkende zorgvorm uitgevaardigd. De afweging over een omzetting van plaatsen centrum voor herstelverblijf naar erkende woongelegheden wordt niet gedaan, omdat deze mogelijkheid juridisch niet bestaat.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Ik ben tevreden met uw antwoord, minister. Het was een zeer lijvig antwoord, maar het gaat ook om heel ernstige materie. U geeft aan dat u het ook zelf heel ernstig neemt.

Ik wil nog een aantal punctuele zaken aanhalen om mee te starten. U zegt dat de herstelverblijven niet door de overheid worden gefinancierd. Dat klopt, wat de Vlaamse overheid betreft. Maar het is mogelijk dat de leiding wel misbruik heeft gemaakt van een aantal andere tussenkomsten van het RIZIV, van de aanrekening van forfaits, tussenkomsten van verschillende mutualiteiten voor herstelverblijven. Hebt u contact opgenomen met de federale overheid? We zouden daar toch een samenwerking moeten hebben.

Het is bijzonder ernstig, want men geeft aan dat die fraude al minstens sinds 2019 bezig is. Vorige week is er dan ook nog een tweede woonzorgcentrum van Armonea op de zwarte lijst terechtgekomen. Het betreft het woonzorgcentrum Regatta op Linkeroever. Ik snap dat u zegt dat we niet met de fanfare op kop daarover gaan communiceren, maar ik denk dat het toch wel zeer nuttig is om heel de Armoneagroep tegen het licht te houden en onder de loep te nemen, ook de financiële analyse. Het zou goed zijn dat dit gebeurt. Want als je kijkt naar de uitleg die wordt gegeven, zowel bij De Lelie als nu bij Regatta, dan geven ze aan dat ze gewoon het slachtoffer zijn van hun eigen succes. Daardoor geraken die bedden veel sneller ingevuld dan verwacht. Dat is natuurlijk onzin. Dit gaat over fraude, zeker in dit geval. Ik vraag via openbaarheid van bestuur altijd het inspectieverslag op, van zodra er een op de lijst komt. Als je dat inspectieverslag bekijkt, dan gaat het ook weer over ernstige zaken: verschillende klachten, serieuze personeelstekorten, hoog personeelsverloop, problemen met de kwaliteit van de zorg, 'gefoefel' met de prijszetting enzovoort. Het gaat over ernstige zaken. En de bewoners betalen de volle prijs voor minder goede zorg.

Zoals u terecht zegt viseren wij absoluut niet de mensen die daar elke dag 'hun nikkel afdraaien' en dat elke dag op een zo goed mogelijke manier proberen te doen. Het gaat ons over de structuren die erachter zitten, het winstbejag dat daar duidelijk vooropstaat. Dat moet uit de sector worden geweerd. Het gaat over een niets ontziende, brute winstmaximalisatie. We moeten er echt alles aan doen om ervoor te zorgen dat dat niet kan in de welzijnssector in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Minister, het is een goede zaak dat de inspectieverslagen openbaar zijn. Klachten moeten via openbaarheid van bestuur worden geraadpleegd. Maar dat loopt ook heel goed. Ik heb die verslagen doorgenomen en er is mij iets heel raars opgevallen.

Er was op 1 december 2021 inspectie geweest op basis van een klacht van een persoon. Toen waren er klachten rond hygiëne, kledij, medicatie, drinken enzovoort. Dan kwam er opnieuw een klacht, waarna er een inspectiebezoek kwam in januari 2022. Het ging onder andere over een melding over personeelstekort, over verzorging, over de ergotherapie, over de bejegening. Men heeft dan een algemene inspectie uitgevoerd. Daaruit kon je opmaken dat er onvoldoende personeel was, dat er geen voltijdse directeur was, dat er niet consequent een zorgbeleid werd gevoerd, maar ook dat de capaciteit werd overschreden. Dat stond er duidelijk in. Dan merk je dat er eind april 2022 opnieuw een individuele klacht moet komen die dan op 2 mei 2022 wordt geïnspecteerd. En dan gaat het specifiek over het overaantal in kortverblijf waar we het nu in onze vraagstelling over hebben.

Het lijkt er dan precies op dat die individuele klagers eigenlijk de inspectie moeten gaan wijzen op een probleem dat zich in een woonzorgcentrum stelt, want eigenlijk had de Zorginspectie in januari 2022 al gezien dat er een overtal was, dat de capaciteit werd overschreden. Dan vraag ik mij af: zit er dan geen systeem achter? Bij De Lelie is de capaciteit overschreden, worden die dan automatisch gecontroleerd? Dat kunnen we uit het inspectieverslag niet opmaken. Stonden ze op een fiche dat ze opnieuw moesten worden gecontroleerd? Was die klacht in mei 2022 er niet geweest, dan was die fraude niet naar buiten gekomen en was de voorziening niet onder verhoogd toezicht geplaatst. Ik vraag mij dus af welk systeem erachter zit om de mistoestanden naar boven te halen.

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Ik kan me aansluiten bij de collega's. Het is inderdaad belangrijk dat niet de mensen die daar werken worden gevisieerd, maar dat het echt gaat over de organisatie. De screening moet er ook komen. Het is toch wel duidelijk dat het niet zomaar eventjes nu is, maar dat het probleem al langer gekend was. Zelfs in inspectieverslagen van 2019 waren ze duidelijk die systematiek al aan het toepassen. Uit de antwoorden blijkt dat er een ernstige opvolging zal komen. Deze feiten zijn slecht voor het imago van de sector. Men misleidt kwetsbare ouderen naar systemen die er niet voor dienen. Het zou goed zijn dat er verdere opvolging komt.

Katrien Schryvers (cd&v): Ik wil ook namens onze fractie nog kort tussenkomen, minister.

Misbruik maken op deze manier kan echt niet. Daar moet krachtdadig tegen worden opgetreden. Wij hebben heel lang geleden in dit parlement een resolutie goedgekeurd die zegt dat wanneer er voorzieningen van een bepaalde groep onder verhoogd toezicht worden geplaatst, heel de groep onder ogen zou worden genomen. U hebt gezegd dat er bijkomende inspecties komen bij andere voorzieningen van dezelfde groep. Want heel vaak zijn het toch wel signalen dat er bepaalde systemen worden gebruikt of dat niet overal alles in orde is op het vlak van kwaliteit.

Minister, er zijn er zovelen die op een goede manier zorg aanbieden en diegenen waar dat niet gebeurt, daar moet tegen opgetreden worden. In de kinderopvang-initiatieven hebben we ook meermaals gezien dat we moeten beletten dat, wanneer er zaken zijn vastgesteld die niet door de beugel kunnen, soms zelfs strafrechtelijke feiten of gevaarlijke situaties, we ervoor moeten zorgen dat dezelfde initiatiefnemers niet zomaar onder een andere naam of ergens in een andere organisatie of in een ander woonzorgcentrum terug op dezelfde manier kunnen starten. We moeten eigenlijk een soort inventarisatie hebben bij wie er bepaalde feiten zijn vastgesteld.

Dat is mijn vraag, minister: gebeurt dit ook met betrekking tot de ouderenzorg? Wanneer er echt sprake is van strafrechtelijke inbreuken, wordt er dan vanuit het

agentschap Zorg en Gezondheid systematisch strafklacht neergelegd? Want dit zijn toch zaken die we echt niet mogen dulden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's.

Ik wil eerst een technische rechtzetting doen. Ik had gezegd dat het dossier van die uitbreiding van capaciteit niet ontvankelijk was. Dat was eigenlijk omdat er heel wat zaken ontbraken, zoals grondplannen en het brandverslag. Dat had ik er niet bij gezegd.

Collega Anaf, wat betreft uw vraag naar of ik al contact heb opgenomen met de federale overheid, we hebben dat absoluut gesignaleerd. Er zijn vandaag nog geen signalen van financieel misbruik, maar wij geven dat zeker door. De al gekende tekortkomingen van De Lelie worden opgevolgd door opvolgingsinspecties. Vandaar dat er de voorbije maanden ook diverse inspecties gebeurd zijn.

De overcapaciteit – dat is dan ook een sprong naar collega De Martelaer – wordt nagegaan aan de hand van de overeenkomsten met de bewoners. Daaruit is gebleken dat de duurtijd van de overeenkomsten te lang is, dat dat niet kan. Ik heb daar ook een voorbeeldje gegeven. Als we kijken naar de digitale database van de Vlaamse sociale bescherming kunnen we de digitale facturatie op jaarbasis controleren. Je moet binnen de maximaal erkende capaciteit blijven, maar dat is geen controle op dagbasis. Dat wordt op jaarbasis uit de databanken getrokken.

Wat uw vraag omtrent de inspectie betreft, collega De Martelaer, de inspectie daarvoor – dus de eerste die u gemeld hebt – spitst zich toe op het woonzorgcentrum en die gecontroleerde gebruikersovereenkomsten waren in orde. Door de extra focus op de mensen die in het herstelverblijf verblijven en die overeenkomsten, kon het oneigenlijk gebruik vastgesteld worden. Dat is de wijze waarop we gewerkt hebben. Als er een vermoeden is van strafrechtelijke feiten, wordt dat altijd effectief aan de gerechtelijke instanties gesignaleerd.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Dank u wel, minister, voor uw uitgebreide bijkomende antwoorden.

Ik denk dat er, opnieuw, duidelijk kamerbrede steun is om de wantoestanden die er zijn, streng aan te pakken. Ik denk dat iedereen die een hart heeft voor de sector, wil dat de cowboys die er zijn, worden aangepakt, om de rest van de sector niet in gevaar te brengen.

Een belangrijk aspect is, vind ik wel – en ik vond dat collega De Martelaer daar ook wel een punt had –, dat dit weer aan het licht komt door klokkenluiders. Ik denk dat we toch nog eens moeten bekijken – het is al minstens drie jaar aan de gang – hoe we zo'n dingen via de Zorginspectie toch sneller kunnen opvangen. Als we dat pas na drie jaar kunnen merken, dankzij een klokkenluider, dan klopt er nog iets niet met het systeem. En ik denk dat we heel ernstig moeten bekijken of we de Zorginspectie toch niet nog wat kunnen bijsturen, zodat dat sneller op de radar komt.

Het is een goede zaak dat u ook de federale overheid op de hoogte hebt gesteld. Ik vroeg me gewoon nog af of dat standaard altijd gebeurt, dat dat geoptimaliseerd is of dat dat per toeval gebeurt is. Want het zou ook goed zijn, denk ik, dat, als er indicaties zijn van een link met het federale beleid, dat ook automatisch door de Zorginspectie wordt doorgegeven. Dat is misschien nog interessant om op te pikken.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Ik heb daarjuist ook de vragen om uitleg rond de kinderopvang gevolgd. Ik zit wel niet in de onderzoekscommissie, maar ik zie toch wel enige parallel tussen wat er gebeurt in de kinderopvang en wat er gebeurt bij de ouderenzorg. Het is niet de eerste keer dat ik dat zeg, maar als je die inspectieverslagen leest, merk je ook dat ouderen niet de verzorging krijgen die ze eigenlijk moeten krijgen in het woonzorgcentrum. Ik vind het zo spijtig om te zien dat er in dit centrum eigenlijk vier inspecties gekomen zijn – waarvan drie keer vanwege een klacht van mensen – en dat er fundamenteel toch niets verandert. Ik vraag mij af of u eigenlijk ook gaat wachten tot er iets heel ernstigs gebeurt, zodat er ook een onderzoekscommissie moet komen voor de ouderenzorg. Ik zou u eigenlijk willen vragen om toch zo snel mogelijk met een plan van aanpak te komen over hoe u deze situatie in de ouderenzorg – die eigenlijk parallel is met die in de kinderopvang – kunt voorkomen, voor u op een of andere dag ook een onderzoekscommissie aan uw been zult hebben.

De voorzitter: Mevrouw Geerinckx heeft het woord.

Veerle Geerinckx (N-VA): Ik wil u graag toch danken voor de uitgebreide antwoorden die we gekregen hebben, en de ernst die aan de zaak zal worden gegeven. Ik denk dat we daar dankbaar voor zijn, dat dat zo zal gebeuren.

Laat ook duidelijk zijn – ik wil dat toch nog benadrukken, ik heb het daarnet gezegd – dat het niet alleen gaat om het rechte trekken van de misdaden of de dingen die er gebeuren, maar ook om het redden van het imago van de zorgsector. Het gaat hier over enkele centra en nu is het alsof de hele sector zich integraal misdraagt. Maar het is wel belangrijk dat diegenen die zich echt misdragen, snel worden aangepakt en dat we daar de nadruk op blijven leggen, zodanig dat die andere mensen in de sector die het allemaal heel goed doen en menen niet steeds weer mee gevisieerd worden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Eerst en vooral, collega Anaf, wil ik meegeven dat het gaat om een aangemeld verblijf. Daar houden we niets van bij. Dat is gewoon zo. Als het over een erkend verblijf gaat, is dat anders. Dat is de reden waarom we het hier zo laat gezien hebben.

Wat federaal betreft, voor mij kan alles, maar dan moet het ook wederzijds zijn. Ik denk dat die gegevensuitwisseling wel van belang is.

Collega De Martelaer, ik neem – en dat is geen aantijging – uw waarschuwing au sérieux. Er is een plan van aanpak in de ouderenzorg. Ik zal aan de voorzitter vragen dat dit asap hier geagendeerd wordt en ik vind dat de mensen van de Zorginspectie dat plan hier mogen voorstellen. Dan kunnen jullie alle commentaren geven die nodig zijn. Maar u zegt dat ik een plan moet maken. Men zegt mij dat er een plan is. Ik wil daar gerust dingen aan veranderen, maar ik stel voor dat het hier ook besproken wordt. Als ik zo'n waarschuwing krijg, dan vind ik het toch belangrijk dat we er onmiddellijk mee aan de slag gaan. Maar ik stel voor dat dit na het reces gebeurt.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katja Verheyen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van Oekraïense niet-begeleide minderjarige vluchtelingen – 3545 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Op donderdag 21 april konden wij in het nieuws vernemen dat 68 kwetsbare kinderen uit Oekraïne veilig zijn aangekomen in dit land. Ze zijn met een vliegtuig van de luchtmacht aangekomen op de militaire luchthaven van Melsbroek en nadien over heel het land opgevangen. Het gaat hoofdzakelijk om kinderen van 10 tot 12 jaar oud uit de buurt van Boetsja, de zwaar belegerde voorstad van Kiev die begin maart het symbool werd van de gruwel van de oorlog in Oekraïne, nadat het Russische leger er een waar bloedbad had achtergelaten. Momenteel staan er in Vlaanderen 44 pleeggezinnen in voor de opvang van de 54 pleegkinderen die collectief zijn overgebracht.

In een eerder antwoord stelde u dat uit de contacten blijkt dat alle kinderen het momenteel goed stellen. Over de pleeggezinnen zelf hebt u zich toen niet uitgelaten en uit signalen die ik opvang, lijken er toch problemen op te borrelen.

Tegen deze achtergrond had ik graag de volgende vragen gesteld.

Hoe evalueert u, minister, de individuele opvang van de Oekraïense vluchtelingen in zijn globaliteit?

Hoe evalueert u de rol van Minor-Ndako en Solentra?

Vangt u, onder meer via de netwerkobservatie, signalen op van pleeggezinnen die de opvang van hun Oekraïens kind niet meer aankunnen?

Zijn de lokale besturen in kennis gesteld van het feit dat er zich Oekraïense niet-begeleide buitenlandse minderjarige vluchtelingen op hun grondgebied bevinden, en dit met het oog op ondersteuning?

Hoe evalueert u, minister, de opmerking dat zowel de initiële medische screening als de verdere medische opvolging van de Oekraïense kinderen te wensen overlaat, vooral gelet op het kwetsbare medisch profiel van veel van die kinderen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: U weet dat de opvang van Oekraïense tijdelijk ontheemden gebeurt via de lokale besturen, met ondersteuning van Vlaanderen. De collega's Somers en Diependaele hebben gezorgd voor voldoende opvangcapaciteit. Op dit moment zijn er bijna 30.000 geregistreerde plaatsen ter beschikking voor Oekraïense tijdelijk ontheemden.

Wat betreft de niet-begeleide minderjarigen volg ik de situatie van nabij op, samen met Pleegzorg, Minor-Ndako en Solentra.

Op dit moment zijn er in België al 840 niet-begeleide minderjarige Oekraïense kinderen. Daarnaast was er de terugkeeroperatie van 54 kinderen. Bij die 54 kinderen is er sprake van 2 stopzettingen: 1 kind is met de biologische mama, die hier op bezoek was, mee teruggekeerd naar Oekraïne. In een andere situatie verliep de pleegzorgsituatie moeilijk en werd het kindje aan een ander pleeggezin toevertrouwd. Indien pleeggezinnen vragen hebben of het moeilijk hebben, kunnen

ze altijd contact opnemen met hun pleegzorgbegeleider, die kan zorgen voor gepaste oplossingen, al dan niet met bijschakelen van Solentra en Minor-Ndako.

De samenwerking met Minor-Ndako en Solentra loopt heel goed. Er wordt regelmatig overleg tussen beide organisaties georganiseerd. Op 14 juni ben ik er eigenlijk al in detail over gaan uitweiden.

Wat betreft uw vierde vraag: de gemeente waar het pleegzorggezin woont, wordt op de hoogte gesteld. Dat geldt dus voor alle Oekraïense niet-begeleide minderjarige vluchtelingen die via De Heizel worden geregistreerd. Hier is een rechtstreekse link tussen het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) en de pleegzorgpermanentie. Dat is belangrijk, want zo kunnen niet-begeleide minderjarigen zo snel mogelijk in een pleegzorggezin worden opgevangen.

Op de groep die zich niet via De Heizel aanbiedt, hebben we geen zicht. Als lokale besturen weet hebben van Oekraïense minderjarigen, vragen we om Pleegzorg te contacteren voor de netwerkobservatie. Daarover heeft Opgroeien de nodige instructies gestuurd naar de lokale besturen. Uiteraard geven we de prioriteit aan het zo veel mogelijk opvangen van niet-begeleide minderjarigen in een enigszins vertrouwde omgeving bij kennissen.

Wat betreft de laatste vraag: de 54 Oekraïense kinderen die collectief werden overgebracht naar Vlaanderen, zijn bij afreis en bij hun aankomst medisch gescreend. De medische opvolging maakt, net zoals bij elke andere pleegzorgsituatie, deel uit van de dagelijkse opdracht van de pleegzorger. Daarnaast is het zo dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd, worden opgevolgd door Kind en Gezin en het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Dat is belangrijk voor wat bijvoorbeeld hun vaccinaties betreft.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u, minister, voor de antwoorden. Ik stel die vraag niet zomaar, om nog maar een vraag te stellen. Ik kaart dit probleem aan omdat er individuele, los van elkaar staande casussen mij bereiken hebben. Een constante daarin is dat men het gevoel heeft dat men er wat alleen voor staat. Waar het initieel de bedoeling was om die kinderen nog wat geclusterd en met respect voor de samenstelling van de leefgroepen daar in Oekraïne, te plaatsen, lijkt daar vandaag toch alleszins geen sprake meer van te zijn, minister. Wat maakt dat, bij gebrek aan clustering, ook het gevoel leeft dat er een gebrek aan ondersteuning is.

Ik moet u er niet bij vertellen dat deze kinderen, of toch heel wat van deze kinderen, een gigantische rugzak hebben, en dan is die ondersteuningsnood des te groter. Ik krijg ook in de verschillende casussen telkens vragen en bedenkingen bij de medische screening en opvolging van die kinderen. Er leeft wat onduidelijkheid en zelfs wat wantrouwen tegenover Minor-Ndako. Ik ga me daar niet over uitspreken, omdat ik er niet genoeg van weet, en ik heb zelf in het verleden wel goede ervaringen met Minor-Ndako. Maar het lijkt me absoluut een prioriteit dat u en uw kabinet dat zeker eens van dichtbij gaan bekijken.

Dan is er nog een casus waarbij ik toch eventjes de wenkbrauwen heb moeten fronsen. Het gaat over een kind dat in haar leven geen enkel vaccin heeft gekregen, een kind dat een erfelijke neurologische aandoening en latente tbc heeft, en niemand heeft daar de pleegouders over ingelicht of er iets van gezegd. Dan vraag ik me, net zoals die ouders, af of die screening nu werkelijk zo goed is geweest als werd verkondigd, om nog maar te zwijgen van de medische kosten die er ook nog eens mee gepaard gaan voor dat pleeggezin. Ook op dat vlak lijkt het alsof die ouders aan hun lot worden overgelaten, ouders die nu terecht twijfelen en willen afhaken.

Nu kan dat misschien intussen veranderd zijn, maar ik hoor ook dat die Oekraïense pleegouders, die met het vliegtuig zijn gekomen en Oekraïense kinderen hebben opgevangen, ook contact hebben opgenomen met het kabinet van voormalig staatssecretaris Mahdi en geen antwoord hebben ontvangen. Nu gaan mijn haren daar wel van rechtop staan. Misschien dat het ondertussen wel is gebeurd. U bent er nog maar pas, minister, ik steek het ook helemaal niet op u, maar ik vraag mij toch af of die vragen niet tot bij uw kabinet geraken. Is er overleg tussen de kabinetten geweest? Als ik nu uw antwoorden zo hoor, merk ik op dat er niet echt een probleem is of toch niet veel problemen en dat alles in orde lijkt te zijn. Mijn concrete vraag is dan ook: wilt u hier het expliciete engagement aangaan dat u eens gaat uitzoeken waar die e-mails van die mensen zijn blijven hangen en of daar in de tussentijd al gevolg aan is gegeven? Ik ben toch geneigd om die mensen te geloven als ze zeggen dat er toch wel meer aan de hand is. U moet me hier nu vandaag ook niet onmiddellijk een antwoord op geven, maar als uw kabinet dat eens op zeer korte termijn kan uitzoeken en eventueel ook aan mij kan bezorgen, dan zouden, niet alleen ik, maar ook die pleegouders dat ten zeerste appreciëren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega. Eerst en vooral is het zeker niet de bedoeling dat pleeggezinnen het gevoel hebben dat ze er alleen voor staan. U vraagt aan mijn kabinet om te kijken of dingen bij hen komen. Omgekeerd mag u, als u daar signalen van hebt, die e-mails ook aan ons bezorgen. Dan zullen we zorgen dat daar een antwoord op komt.

Voor alle duidelijkheid: de kinderen komen niet uit leefgroepen, maar wel uit individuele gezinnen. We gaan altijd op zoek naar gezinnen waar bijvoorbeeld broers en zussen ook kunnen samen blijven. Vandaar dat ik vind dat het eigenlijk wel vrij goed loopt. Het is natuurlijk mogelijk dat er cases zijn waar het minder goed loopt, maar dan moeten we er ook in kennis van gesteld worden.

Waar u heel terecht de nadruk op legt, is die bijzonder lage vaccinatiegraad die ons voor een hele grote uitdaging stelt. De medische zorg in Oekraïne is ook anders en lager dan bij ons. We moeten de kinderen hier ook zeer grondig medisch blijven opvolgen.

Wat die e-mails betreft: wij hebben die niet gekregen. We kunnen dat eventueel bij het kabinet van collega De Moor opvragen, maar wat u zegt, is mij onbekend, dus u mag mij ook die informatie absoluut bezorgen. Maar als u meent dat de kinderen uit leefgroepen komen, dat klopt dus langs geen kanten, dat is absoluut niet juist. Het is misschien nog nuttig om mee te geven dat die pleegouders bij de opstart van zo'n situatie bovendien expliciet ook aangeraden wordt om met het kind of de jongere een bezoek af te leggen bij de huisarts voor een algemene medische check-up, met bijzondere aandacht voor tbc. Het bezoek aan die huisarts, de vaccinaties en de verplichte bespreking van de medische afspraken binnen de driehoek kind, pleegouders en ouders maken ook deel uit van de taken van de reguliere pleegzorgbegeleiding, die de situatie ook opvolgt. Mensen kunnen ook altijd terecht bij de consultatiebureaus, afhankelijk van de leeftijd van het kind, natuurlijk. Er zijn dus eigenlijk echt wel heel veel kanalen.

De voorzitter: Mevrouw Verheyen heeft het woord.

Katja Verheyen (N-VA): Dank u wel voor uw antwoorden. Inderdaad, ze komen niet uit leefgroepen, maar ze zijn, in eerste instantie, wel een aantal dagen opgevangen geweest in een leefgroep, als ik me niet vergis, en gingen niet rechtstreeks naar het pleeggezin. Minor-Ndako, die hen mee begeleidde, is dan ook wel wat betrokken. Misschien dat daar de verwarring zit. Wat ik wou aantonen, is dat er ons zeker een aantal e-mails bereikt hebben en dat ik het heel jammer vind dat er geen

antwoord op die e-mails is gekomen. Want het gaat hier echt wel om schrijnende situaties, zeker voor die pleegouders. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits.)*

Ik wil u die zeker bezorgen, want u geeft aan dat u daar zeker iets mee gaat doen. Als ik die zekerheid heb, ga ik die u zeker bezorgen. Het is gewoon jammer dat het zo gelopen is. Dat wou ik hier zeker even aanhalen. Ik denk dat dat ook mijn rol is als Vlaams volksvertegenwoordiger. Wat ik ook nog wou aanhalen was dat het ontzettend lovenswaardig is van die pleeggezinnen en dat het voor hen een hele uitdaging is, en dan hoop ik ook dat die ondersteuning er wel is. Ik ga u zeker die casussen bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jan Laeremans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evoluties binnen de ziekenhuisnetwerken in Brussel waar Vlamingen het slachtoffer van dreigen te worden – 3567 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Dank u wel dat ik nog even in deze commissie mag langslopen – dat is al geleden van voor COVID-19 – met hetzelfde thema. Maar ondertussen zijn er toch wel een aantal zaken veranderd. De netwerkvorming van de ziekenhuizen heeft communautaire gevolgen voor de Vlamingen uit Brussel en de Vlaamse Rand. Eerst en vooral is er Curoz, met UZ Brussel, AZ Sint-Maria uit Halle, het OLV Ziekenhuis van Aalst-Asse-Ninove en dan het Stedelijk Ziekenhuis van Aalst (A.S.Z). In dat netwerk kunnen de Vlamingen steeds terecht in hun taal en ook anderstaligen worden daar perfect geholpen.

Ten tweede heb je het Irisnetwerk, dat zijn de openbare ziekenhuizen van de Iriskoepel – Brugmann, Sint-Pieters, Elsene, Bracops, Bordet en het Koningin Fabiolaziekenhuis – en twee privéziekenhuizen en dan ook het universitaire ULB-ziekenhuis Erasme en Chirec. De incidenten met Nederlandsonkundig personeel, zowel in de spoed als in het ziekenhuis Erasmus zijn daar schering en inslag. Vlamingen uit Dilbeek bijvoorbeeld die met spoed worden weggevoerd, hebben helemaal niet te kiezen waar zij naartoe worden gevoerd bij een acute situatie. Dat moet naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis zijn. Als die naar VUB Jette zouden worden gevoerd, was er geen probleem. Maar in Erasmus is het een groot probleem.

Ten derde heb je GIBBIS, wat staat voor Gezondheidsinstellingen Brussel - Bruxelles Institutions de Santé. Wie zit daar in? Het universitair UCL-ziekenhuis uit Woluwe, Saint-Luc dus, Sint-Jansziekenhuizen uit Brussel, dan heb je de Europa-ziekenhuizen uit Ukkel en zelfs Saint-Pierre uit Ottignies maakt daar deel van uit. Dat laatste netwerk is nu sinds 1 juli voltooid, met voornamelijk openbare ziekenhuizen, die officieel tweetalig moeten zijn, maar in de praktijk dreigt dit alles een puur Franstalig vehikel te worden. In de Europaziekenhuizen was voordien bijvoorbeeld de raad van bestuur paritair samengesteld met vertegenwoordigers van KU Leuven en UCL, maar in de nieuwe structuur heeft de KU Leuven enkel een zetel gekregen met adviserende bevoegdheid, dus dat is nul medezeggenschap, nul macht, bloempot. De Vlaamse directeur en de Vlaamse medisch directeur van Sint-Jan zijn ondertussen buitengegoid en er worden, naar wij vernemen, steeds meer Nederlandsonkundige artsen benoemd.

Niet alleen de Brusselse Vlamingen, maar ook vooral de zuidelijke Vlaamse Rand en de oostelijke Vlaamse Rand – ik denk daarbij aan Dilbeek – dreigen daarvan het slachtoffer te worden. Niet voor niets was er daar toch wel protest tegen gerezen bij de Vlaamse burgemeesters in die regio.

Een van de mogelijke oplossingen die naar voren worden geschoven is de op-richting van een Vlaams ziekenhuisnetwerk in het zuiden van Brussel door de inte-gratie van de Europaziekenhuizen in een netwerk van de KU Leuven met erkenning en steun door de Vlaamse Gemeenschap.

Een tweede aspect is een financiële implicatie. Blijkbaar staat er in de statuten van die drie netwerken dat alle schulden van het verleden, het heden en de toekomst betaald zullen worden door het Brusselse Gewest. Ik bedoel twee netwerken, de Franstalige netwerken, want VUB is ook met Vlaamse ziekenhuizen verbonden en dat zal Brussel zeker niet op zich nemen. Maar dat het gewest failliet is, maakt blijkbaar niets uit voor de initiatiefnemers. Wij vrezen dat de Vlaamse belasting-betaler ooit via via zal opdraaien voor de put of de putten.

Vandaar enkele vragen.

Deelt u de vrees dat de Nederlandstalige patiënten uit Brussel en de Vlaamse Rand niet goed bediend zullen worden in de ziekenhuisnetwerken van Iris en GIBBIS?

Kunt u hier bevestigen dat de Vlaamse Regering rechtstreeks noch onrechtstreeks zal opdraaien voor de financiële put van deze netwerken?

Is de Vlaamse Regering bereid om op langere termijn voor een oplossing te zorgen, namelijk de uitbouw van een eigen netwerk in het zuiden van Brussel, een beetje in de geest van het succesvolle onderwijsnetwerk dat Vlaanderen in Brussel uitbouwt?

Dank u wel voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Laeremans, ik had een paar maanden geleden ook niet gedacht dat ik uw vraag zou beantwoorden maar bij dezen. 'Het kan ver-keren', wist Brederode al. U weet dat de 19 gemeenten van Brussel officieel twee-talig gebied zijn. Dat betekent echter niet dat de dienstverlening in de ziekenhuizen altijd in de twee talen moet verlopen. Dat hangt een beetje af van het soort ziekenhuis en het soort dienstverlening.

Een openbaar ziekenhuis, zoals de ziekenhuizen die behoren tot de Iriskoepel, is integraal onderworpen aan de taalwetgeving. Dat betekent dat de patiënt er recht heeft op dienstverlening in het Nederlands of het Frans. De toezichthoudende over-heid, in dit geval de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), moet toezien op de naleving van de taalwetgeving. Ook de Vaste Commissie voor Taal-toezicht kan een onderzoek instellen en klachten behandelen.

De private ziekenhuizen worden beheerd door privéverenigingen. Die vallen niet onder de taalwetgeving in bestuurszaken. Er is sprake van taalvrijheid, met uitzon-dering van de erkende spoedgevallendiensten en de medische urgentiegroepen, die wel onderworpen zijn aan de Bestuursstaalwet. Een dergelijke spoedgevallendienst en/of mobiele urgentiedienst is namelijk een publieke opdracht, die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat. In Brussel-Hoofdstad moeten deze spoedgevallendiensten en mobiele urgentiegroepen in elk geval een tweetalige dienstverlening in het Nederlands of in het Frans kunnen aanbieden, zowel tijdens de interventie als tijdens de verdere administratieve afhandeling. De vorming van ziekenhuisnetwerken op zich verandert die plicht voor de ziekenhuizen en het gebruik van de taal in de ziekenhuizen niet.

Wat de financiële putten betreft: de financiering van de ziekenhuizen is een federale aangelegenheid. Het budget van financiële middelen voor de ziekenhuizen wordt bepaald via federale regelgeving. Er is nog geen regelgeving over de financiering van ziekenhuisnetwerken. De financiering blijft tot op heden dus op het niveau van individuele ziekenhuizen.

Het Vlaamse Gewest draagt geen financiële tekorten van de ziekenhuizen. Ik zal uiteraard ook nooit aanvaarden, collega – mocht u daaraan twijfelen – dat de financiële tekorten van de Brusselse netwerken doorgerekend zouden worden aan de Vlaamse netwerken. Daar kan geen sprake van zijn.

Wat de lange termijn betreft, bepaalt de Ziekenhuiswet dat er voor het Rijk maximaal 25 locoregionale klinische ziekenhuisnetwerken worden opgericht. Die maximaal 25 locoregionale klinische ziekenhuisnetwerken worden als volgt verdeeld over het grondgebied: maximaal 13 netwerken exclusief op het grondgebied van het Vlaamse Gewest, maximaal 8 netwerken exclusief op het grondgebied van het Waalse Gewest en maximaal 4 op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest maar die ook ziekenhuizen kunnen bevatten die gelegen zijn buiten het bedoelde gewest. Van deze maximaal 4 netwerken wordt één netwerk erkend door de Vlaamse Gemeenschap. Zo heeft de Vlaamse Gemeenschap het ziekenhuisnetwerk Curoz erkend, bestaande uit UZ Brussel, AZ Sint-Maria te Halle, OLV Aalst en het Stedelijk Ziekenhuis in Aalst.

De Vlaamse Gemeenschap heeft binnen de huidige regelgeving geen mogelijkheid om nog een extra netwerk in het zuiden van Brussel te erkennen met daarin een ziekenhuis gelokaliseerd op het grondgebied van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Tot hier een stand van zaken.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Dank u wel, minister, voor uw antwoord, maar dat is niet van dien aard dat het mij echt gerust stelt. Wat die financiering betreft, is het oké dat u zegt dat u dat zeker niet gaat doen. Ik hoop maar dat dat ook niet via het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zal gebeuren op termijn. U hebt veel herhaald van wat ik gezegd heb, en dingen gezegd die we al wisten. U hebt bijvoorbeeld dan ook gezegd dat er van die 25 netwerken maximaal 4 voor Brussel zijn. Momenteel zijn er 3, opgericht dus ik denk dat er nog ruimte is voor een vierde.

Maar ik wou er toch een aantal zaken aan toevoegen. U zegt dat het allemaal federaal is, en dat is wat minister Beke ook de vorige keer ook heeft geantwoord op mijn opmerkingen. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is voor een stuk verantwoordelijk, de GGC en de Federale Regering en zo verder. Ik vind het dus compleet verkeerd om daarop voort te bouwen. We hebben nog maar twee weken geleden het rapport gekregen van de vicegouverneur van Brussel-Hoofdstad over de taalwetgeving die iedere keer weer wordt overtreden door de gemeenten en de OCMW's. 11 procent van de OCMW's is in orde met de benoeming van personeel. Als we dat samentellen met de gemeenten, zitten we aan 18 procent. Dat zijn heel dikke buizen, en het wordt ieder jaar erger.

In de ziekenhuizen is het van hetzelfde laken een broek, net als op de spoed-diensten. Officieel, wettelijk zijn onze Vlamingen beschermd maar in de praktijk is dat helemaal niet het geval. Je moet maar het slachtoffer zijn. Als je naar zo een ziekenhuis als Erasmus gevoerd wordt, zijn de gevolgen er. En ze trekken er zich niets van aan. Ik denk dat de enige oplossing is, minister, dat we zelf initiatief nemen. Ik dacht dat u, nog maar deze week, initiatief hebt genomen inzake het examen en de quota van de artsen en zo verder. U wilt ervoor zorgen dat er genoeg huisartsen zijn in de toekomst, en als u dat kunt realiseren, minister, staan we echt een stap verder. Dat is een drama aan het worden, zeker in de rand rond

Brussel, waar we amper nog artsen gaan hebben. Ik vind het belangrijk dat daar iets aan gebeurt. Maar hier moet ook iets aan gebeuren. En als u zegt dat u niet zelf nog een vierde netwerk gaat oprichten en dat door de ziekenhuizen moet gebeuren, kunt u misschien toch eens aan tafel gaan zitten met de KU Leuven, die in heel deze aangelegenheid forfait heeft gegeven. Zij zaten mee in die ziekenhuizen en hadden daar echt wel een dikke vinger in de pap. Ik zou u toch willen vragen, minister, dat u echt uit een ander vaatje gaat tappen in plaats van te zeggen dat het wettelijk allemaal in orde is.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, ik zou me toch willen aansluiten bij collega Laeremans. We hebben het er inderdaad ook al met minister Beke over gehad. Ondertussen is dat toch al van januari 2020 geleden, en ook in 2021 nog eens. Ook wij krijgen de meldingen dat de huidige netwerkvorming in Brussel toch wel leidt tot taalmistoestanden of dat er toch weer wat bedreiging voor is. Ik zou u toch willen oproepen om dat inderdaad grondig te bekijken en om daar toch de nodige aandacht aan te besteden. In de commissie Brussel is er enkele weken geleden toch ook wel duidelijk aangeklaagd dat de taaltoestanden in Brussel, en zeker in het geneeskundig gegeven, zeer zwaar getart worden. Voor de Vlaamse Brusselaars is het toch wel een belangrijk gegeven. Niet in het Nederlands behandeld kunnen worden is toch wel iets dat onaanvaardbaar is. Toen heeft Minister Beke, ook naar aanleiding van deze discussie, gezegd dat hij een werkgroep tussen de kabinetten, dus Vlaams, federaal en Brussel, zou opstarten met de administraties, over die taalproblematiek en de ontvangen klachten over de gebrekkige Nederlandstalige dienstverlening in de Brusselse ziekenhuizen en spoeddiensten. Dat is natuurlijk van de voorgaande minister, dus ik zal u daar niet op afrekenen. Maar mijn vraag is of u daar weet van hebt. Is dat gebeurd en is die werkgroep opgestart? Ik denk toch dat het echt wel klachten zijn die we serieus moeten nemen. Er moet toch wel iets gebeuren zodat de Vlamingen, de Nederlandstaligen, in het Nederlands kunnen worden behandeld in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's.

Eerst en vooral, ik weet niet of er een werkgroep beloofd is, collega Sleurs. Dat moet ik dus bekijken in de historiek. De mensen van het kabinet die dit antwoord voorbereid hebben, zijn nochtans dezelfden als diegenen die de vorige vraag beantwoord hebben. Ik wil dat uiteraard zeker bekijken. Die werkgroep zal er hoogstwaarschijnlijk ofwel zijn ofwel komen. Ik vraag daar de stand van zaken op. Maar dat moet sowieso interfederaal zijn. Dat kan niet anders, anders heeft het weinig zin: wij kunnen er alleen niet aan.

Collega Laeremans, wij mogen vanuit Vlaanderen maar één netwerk met Brusselse ziekenhuizen erkennen, wat gebeurd is met Curoz. Of Brussel al dan niet nog netwerken kan erkennen, doet niet ter zake. De oplossing zit niet bij de netwerken maar bij de naleving van de taalwetgeving. Daar knelt het schoentje.

Ik ga het opnemen en ook eens kijken of er een werkgroep is, en zo ja, wat de stand van zaken is daar.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Het meeste is gezegd, maar ik blijf erop aandringen, in naam van al de Vlamingen in Brussel en in de Vlaamse Rand die hier het slachtoffer van zijn. Dat is nu al tientallen jaren aan een stuk dat daar niets aan gebeurt. Ik weet, minister, dat u echt wel power in u hebt om zaken te realiseren. Dat is zo, en ik vind dat positief. Maar u zou dat hier ook moeten kunnen doen. Ik

weet dat u maar twee jaar meer hebt met deze regering. Misschien mag u met wat geluk nog verder doen nadien, ik wens het u toe. Maar echt waar, hier moet iets aan gebeuren. Ik hoop dat u het bij uw prioriteitenlijstje wilt zetten. Dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de doorlooptijd van en de communicatie naar een opstartend kinderopvanginitiatief – 3585 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): De sprint van Wout Van Aert is inderdaad heel snel in de rittijden, maar in dezen gaat het om de toch wel wat tragere doorlooptijden voor opstartende kinderopvanginitiatieven.

In onze kinderopvang hebben we nood aan extra initiatieven, niet alleen omwille van het aantal plaatsen, maar ook om het mogelijk te maken voor de ouders en kinderen. Als er dan mensen zijn die een opvanginitiatief willen opstarten, minister, beste collega's, moeten we er eigenlijk voor zorgen dat dat op een goede manier gebeurt en met zo weinig mogelijk drempels. En daar gaat mijn vraag over.

Collega's, jullie weten dat elk opvanginitiatief een vergunning moet hebben. Sinds 1 april 2014 kan geen kinderopvanginitiatief meer worden gestart zonder vergunning. In de regelgeving staat dat Kind en Gezin uiterlijk 30 kalenderdagen na ontvangst van de aanvraag beslist of de aanvraag ontvankelijk is. Dat is dus de eerste stap. Die termijn wordt met maximum 30 kalenderdagen verlengd als er bijkomende informatie of documenten zijn gevraagd. Uiterlijk 60 kalenderdagen na de beslissing tot ontvankelijkheid beslist Kind en Gezin of een vergunning wordt toegekend of geweigerd. De termijn van 60 kalenderdagen wordt met maximum 30 kalenderdagen verlengd als Kind en Gezin om bijkomende gegevens vraagt of de initiatiefnemer uitnodigt om gehoord te worden, en dan staat er tussen haakjes bij: als er gegronde indicatie is waaruit blijkt dat er geen kwaliteitsvolle kinderopvang zal kunnen worden georganiseerd.

Recent is de interne procedure voor de aanvraag van een vergunning blijkbaar aangepast waardoor deze termijn nu geen 30 dagen, maar 60 dagen bedraagt als er bijkomende info wordt gevraagd. Voorheen bedroeg die ongeveer een tweetal weken. Initiatiefnemers die een aanvraag indienden met de oude termijn in gedachten zien hun dossiers nu dus nog sterker verlengd en komen hierdoor in de problemen, omdat er zich reeds ouders hadden aangemeld. Zo gaat dat als er een nieuw opvanginitiatief opent. Vandaag de dag moet men best nog altijd zorgen voor een opvangplaats voor men aan kinderen begint. En zelfs niet alleen voor men begint aan kinderen, men heeft best al een opvanginitiatief voor men denkt te beginnen aan kinderen. Een partner kan zich op dit moment volgens mij als een goede bruid of bruidegom profileren als die kan zeggen: 'Ik heb al een opvang voor we eraan beginnen.' Zo kan men zeker en vast mensen overtuigen, denk ik. Maar alle gekheid op een stokje, collega's, ik begrijp dat opvanginitiatieven wel zekerheid en duidelijkheid willen hebben als ze een aanvraag doen. Namelijk: als alles in orde is, hoe loopt het proces dan verder?

Ik stel twee zaken vast, minister. Ten eerste stel ik vast dat er bijkomende vragen zijn voor opvanginitiatieven. Blijkbaar is het niet altijd duidelijk welke documenten of stukken moeten worden aangeleverd en welke datum er maximum op mag staan. Zo ontstaat er een pingpong met vragen als: 'Wat wordt er bedoeld?' De

opvanginitiatieven mailen dan terug, maar krijgen er geen antwoord op. Als men vraagt hoe de ruimte er moet uitzien, krijgt men het antwoord 'zie de regelgeving'. Mensen kijken dan naar de regelgeving, hebben een vraag, stellen die, maar krijgen geen of een onduidelijk antwoord, in de zin van: 'We zullen het beoordelen als we langskomen.' Maar ja, wat zal men dan beoordelen? Geef toch een checklist mee. Er zijn dus toch een aantal openstaande vragen.

Voor alle duidelijkheid, collega's, wil ik bij deze vraag ook vermelden dat ik absoluut begrijp dat de overheid, in de situatie van vandaag, zeker wil zijn. En dat, als er vragen zijn over opvanginitiatieven, men niet in de val wil trappen dat een opvanginitiatief dat al eens werd gesloten, nadien weer wordt geopend. Die vraag heb ik zelf in 2020 gesteld. Ik heb er dus alle begrip voor dat men dat onderzoek grondig wil doen, minister.

Toch zit ik dus met een aantal vragen, die ik u graag voorleg.

Wat is uw reactie en standpunt op die wijzigingen? Volgens mij zijn die wijzigingen, de data en termijnen, in besluiten van de Vlaamse Regering (BVR) en decreten opgenomen. Ik weet niet of daar zomaar eenzijdig van kan worden afgeweken.

Waarom is er eigenlijk geen overgangsperiode voorzien voor initiatieven die al werden aangevraagd voor de verlenging eenzijdig werd gewijzigd?

Welke extra stappen worden er overlopen waardoor de termijn wordt verlengd? Wat is er extra, waardoor die termijnverlenging nodig is?

Op welke manier kunnen aanvragende opvanginitiatieven beter worden geïnformeerd over de voortgang van hun dossier? Dat is ook in het belang van de ouders en de mensen die ze willen tewerkstellen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank u voor de vraag, collega Daniëls. U weet dat een aantal van uw opmerkingen ook onderdeel zijn van de audit en de onderzoekscommissie en u hebt er ook zelf naar verwezen. Aan de wettelijke termijnen voor aanvraag van een vergunning is recent niets gewijzigd. De vorige periode heeft het agentschap er wel voor gekozen om in het kader van de screening van nieuwe initiatieven, onder meer, kennismakingsgesprekken te organiseren met nieuwe organisatoren.

Ook bij de bestaande organisatoren die een nieuwe vergunning aanvragen, zal er een grondige toets gebeuren, waarbij, onder meer, wordt bekeken of er geen historiek met problemen is. Er gebeurt een risicoanalyse om in te schatten of organisatoren de gevolgen van bijvoorbeeld een schaalvergroting voldoende in kaart gebracht hebben. Ook de controle van een aantal ondernemingsgegevens, op het vlak van bestuurlijke, fiscale en financiële organisatie, vraagt voldoende tijd. Het werk maken van de herwaardering van de vergunningsaanvraag gebeurt nog altijd binnen de vooropgestelde regelgevende deadlines.

Waarom is die overgangsperiode niet voorzien? Omdat we de regelgevende termijnen niet aanpassen, is een overgangsperiode in principe niet aan de orde. Het agentschap zal wel verder inzetten op duidelijke en eenduidige communicatie over de vergunningsprocedure. Die communicatie zal verlopen langs een aantal communicatielijnen, website, brochures, leermodules, starterswijzer, zodat elke starter ook een realistisch beeld heeft van de termijn die nodig is om effectief te kunnen opstarten. Ook de koepels, en de ondersteuningsorganisaties zoals Mentees en de pools, spelen hierin een belangrijke rol. Maar nog eens: een aantal van de dingen die u aanhaalt, zitten ook in de audit vervat en zullen ook in de ... *(onverstaanbaar)* ... aan bod komen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik denk dat deze vraag niet zo zeer kadert in de onderzoekscommissie. Het gaat over opvanginitiatieven die een nieuwe vraag stellen en over de communicatie daarover. Het is een uiteraard een vraag dat er een goede screening gebeurt, minister, daar ben ik het absoluut met u over eens en daar zijn we, vanuit N-VA-fractie, vragende partij voor. Ik denk dat we er alle belang bij hebben om nieuwe opvanginitiatieven dienstverlening te geven, wat niet wil zeggen dat het onderzoek niet nauwgezet moet gebeuren. Ik ben het er absoluut mee eens dat die historiek moet worden nagekeken, dat er moet nagekeken worden of die omgeving veilig is, maar zeker en vast dat ook de mensen die erin gaan werken, veilig zijn. Daar ben ik het absoluut mee eens, minister.

Maar het gaat mij over duidelijkheid en transparantie. Er moet heel concreet omschreven zijn wat in orde moet zijn en er moet op vragen ook heel concreet geantwoord worden. Ik heb inzage gekregen in de e-mailcommunicatie die een van die opvanginitiatieven gehad heeft. Dat zijn antwoorden waar mensen niets aan hebben. 'We zullen uw situatie bekijken aan de hand van de vigerende regelgeving.' Dan wordt er verwezen naar regelgeving en dan stelt die dame of heer een concrete vraag met een foto erbij om te weten of het veilig is. Dan wordt er geantwoord dat er niet op geantwoord kan worden. Dat zijn toch zaken die niet door de beugel kunnen. Ten tweede, als er gevraagd wordt naar een termijn waarbinnen een antwoord gegeven zou worden, dan krijgen ze de reactie dat ze dat niet weten. Daar gaat het mij over, minister, over die communicatie. Als je dan de toelating krijgt om te starten, dan hopen die ouders natuurlijk dat het dan ook opengaat en dat je ook personeel hebt. Als je na heel die zoektocht naar personeel mensen hebt geëngageerd en je moet hun dan zeggen dat het uitgesteld wordt met dertig kalenderdagen, zestig kalenderdagen, dan gaan die misschien in een andere sector werken. Dat is toch geen goed idee. Vandaar de insteek van mijn vraag.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik begrijp het absoluut goed. Een aantal van die punten zitten ook in de actielijst van Leo Van Loo, dus wel een service maar ook een grondig onderzoek. In die zin heb ik het ook een beetje meegepakt, maar het wordt verder opgenomen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik ben echt vragende partij, minister, voor een betere communicatie. U moet eens op die website gaan zoeken: je moet eigenlijk al weten wat je moet hebben om het te kunnen vinden. Dat is wat ik bedoel met dienstverlening, ondersteuning en een duidelijke communicatie over wat nodig is en wat al dan niet kan. En ten tweede vraag ik ook dat er op vragen die worden gesteld, ook duidelijk wordt geantwoord. Ik zal het anders formuleren. Ik denk dat opstartende initiatieven, in 80 procent van de gevallen, dezelfde vragen stellen. Dan zou er eigenlijk een soort van Frequently Asked Questions (FAQ) moeten zijn in duidelijk en begrijpbaar Nederlands die niet verwijzen naar alle koninklijke besluiten (KB's) en decreten. Dat is juridisch juist maar dat is niet altijd begrijpelijk. Dat is eigenlijk mijn vraag. En ten tweede vraag ik ook een duidelijke communicatie naar het opvanginitiatief over de termijn en eventueel een online opvolging over de volgende stappen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over energiescans in de kinderopvang – 3587 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, minister, op 12 januari 2017 werden 13 klimaat-engagements ondertekend door de toenmalige minister, samen met acht koepel-organisaties, het Vlaams EnergieBedrijf (VEB) en het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De sector streeft er in deze engagements naar om jaarlijks een energiebesparing van 2,09 procent te realiseren. Om die doelstelling waar te maken, voorziet het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) in middelen en ondersteuning, waaronder energiescans en klimaatsubsidies. Uit cijfers die ik opvroeg in mijn schriftelijke vraag nr. 576 blijkt, collega's, dat er tot nu toe slechts 136 kinderopvanginitiatieven een energiescan hebben aangevraagd. In totaal werd er ongeveer 1,16 miljoen euro aan klimaat-subsidies toegekend voor de ingediende projecten. In het antwoord van de vorige minister, uw voorganger minister Beke, gaf hij over deze cijfers het volgende aan. Ik citeer: "We hebben opgemerkt dat er nog veel kinderopvanginitiatieven de weg naar dit ondersteunende aanbod niet gevonden hebben. Daarom bekijkt VIPA samen met de sectorfederaties, VERSO (Vereniging voor Social Profit Ondernemingen), VEB en het agentschap Opgroeien welke gerichte acties naar deze specifieke sector nog nodig zijn om een hogere responsgraad te bekomen."

Minister, de sector vraagt terecht aandacht voor de energieprijzen, die torenhoog zijn. ik vrees, en ik niet alleen – we horen toch ook die signalen – dat die energieprijzen op korte termijn niet echt gaan dalen; als ze al stabiliseren, mogen we blij zijn. Als ik dan kijk naar mijn schriftelijke vraag, dan stel ik vast dat er van de kinderopvanginitiatieven in 2018 39, in 2019 25, in 2020 47, in 2021 15 en in 2022, tot op het moment van mijn vraag, 10 een energiescan hebben aangevraagd. De manier om ervoor te zorgen dat ook opvanginitiatieven energie en kosten kunnen besparen, is zorgen dat je ze niet moet uitgeven aan energie die je verbruikt. De meest ecologische, duurzame en gratis energie is diegene die je niet moet betalen en ook niet verbruikt.

Vandaar, minister, mijn vragen. Zijn er intussen al gerichte acties ondernomen? Zo ja, welke en zo nee, zult u er dan voor zorgen dat zo snel mogelijk gebeurt? Ten tweede, welke mogelijkheden ziet u nog om ervoor te zorgen dat kinderopvanginitiatieven meer energie-efficiënt kunnen werken en zo de stijgende kosten kunnen drukken?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega Daniëls. Ik vind de cijfers, die u mooi geciteerd hebt, ook niet oké. Omdat de cijfers niet oké zijn, hebben we op 20 juni een overleg gehad met het VIPA en de aangehaalde actoren. Onderwerp van dit overleg was de manier om het aanbod van de gratis scans extra onder de aandacht te brengen.

Die gratis energiescan wordt aangeboden door het VIPA in samenwerking met het Vlaams EnergieBedrijf, en – u hebt het zelf geschetst – is de uitgelezen manier om op gebouwniveau zicht te krijgen op de maatregelen die een voorziening kan nemen om een meer energiezuinig beleid te realiseren.

Als we een groter bereik willen hebben in de kinderopvangsector, zullen we extra moeten inzetten op een heel brede communicatie via de verschillende

communicatiekanalen van het agentschap Opgroeien en de sectorfederaties. We hebben ook beslist dat er een communicatie op maat van de sector komt.

De sectorfederaties moeten dat ook blijven opvolgen. Ik geef een paar voorbeelden. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) organiseert dit najaar een hands-on opleiding 'Beheers je energiefactuur en behaal klimaatdoelen'. Daaronder bevinden zich ook heel wat kinderopvanginitiatieven. Verso organiseert dit najaar hands-on sessies voor alle sectoren die ze vertegenwoordigen. De kinderopvanginitiatieven kunnen zich inschrijven voor het bootcamp met de welluidende titel 'Ecologische transitie binnen de social profit'. Ook het tijdschrift Weliswaar van juni-juli 2022 heeft energiescans in de zorg als thema. Er werd een getuigenis van een kinderdagverblijf, met name kinderdagverblijf Familia uit Genk, in opgenomen. U ziet dat we, zoals we ook beloofd hadden, rond dit thema in de kinderopvang sterk en breed mobiliseren.

Ik wil eigenlijk gewoon collega Daniëls gelijk geven: het is te weinig, het moet meer, en ik heb een paar concrete voorstellen gedaan.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, u hebt het over communicatie op maat van de sector. Maar als ik een kinderopvanginitiatief binnenstap en zeg dat ik voor hen een bootcamp 'Ecologische transitie binnen de social profit' heb, dan gaat de gemiddelde organisator van een kinderopvang of een kinderbegeleidster, en al zeker niet in de gezinsopvang, niet direct denken dat daarmee de elektriciteits- en verwarmingsfactuur naar beneden gaat. Ik denk niet dat we het met een bootcamp 'Ecologische transitie binnen de social profit' gaan doen in de kinderopvangsector en zeker niet bij de gezinsopvang. Ik denk dat, als je daarentegen 'Verlaag snel je energiefactuur' als titel gebruikt, er veel meer op ingetekend zal worden. Ik denk dat, als het gaat over 'op maat van de sector', minister, er dan toch nog wel stappen te zetten zijn.

Ten tweede denk ik ook dat we heel gericht moeten werken: groepsopvang en gezinsopvang, minister, dat is iets anders. Ik denk dat we daar sectorspecifiek moeten werken. Social profit is een groot woord. Een woonzorgcentrum is iets anders dan een dienstencentrum, is iets anders dan een voorziening voor personen met een handicap, is iets anders dan kinderopvang, en in de kinderopvang heb je dan groepsopvang en gezinsopvang. Mijn vraag is daar om heel gericht te werken.

Ik heb nog een bijkomende concrete vraag. Het vierde van de dertien engagementen stelt, en ik citeer: "De minister zal tevens middelen ter beschikking stellen om via een rollend fonds te investeren in de voorgestelde maatregelen uit de diagnose die een terugverdienperiode van meer dan 5 jaar kennen." Einde citaat uit die 13 engagementen. Mijn vraag is eigenlijk: hoever staat het met dat rollend fonds en hoe werkt dat richting gezinsopvang? Want die mensen zitten natuurlijk in hun eigen huis en dat is iets anders dan dat het een gebouw van je firma, je vennootschap onder firma, je opvanginitiatief is. Hoe kan dat rollend fonds en VIPA-subsidiëring voor die gezinsopvang in zijn werk gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik denk dat we allemaal professionalisering en ook meer duurzaamheid willen in de zorg- en welzijnssector. Verso heeft zelf aangegeven in het overleg dat dit te lang onderbelicht geweest is in de sector. Ik weet dat u zegt dat 'bootcamp' een beetje een moeilijk woord is en ik geef dat ook toe. Maar mensen krijgen wel veel uitleg en het moet op de agenda komen, en vandaar dat ik dat niet zo slecht vind dat dat op deze wijze op de agenda komt. Maar daarnaast gaan we dus ook op een laagdrempelige wijze mensen proberen echt te stimuleren

om dit te doen. Want het is, zoals gezegd, het instrument bij uitstek om de factuur te verlagen, namelijk door meer te investeren in geen energieverbruik.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u, minister. Ik denk dat het goed is dat u het voorstel dat ik doe om toch op maat van de sector, gericht en begrijpelijk te communiceren, effectief mee onderschrijft. En dat u mijn bijkomende vraag in verband met dat rollend fonds nog eens in detail bekijkt om dat ook voor gezinsopvang mogelijk te maken, want dat is natuurlijk een specifieke situatie. Zij zitten in hun eigen huis, dat is nog iets anders dan een gebouw dat alleen dient voor kinderopvang. En dit zit opnieuw in hetzelfde traject als mijn vorige vraag, om maximaal drempelverlagend te werken, het economisch haalbaar te maken zonder dat uiteraard de kwaliteit in het gedrang komt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.